

Stavanger
kommune

Årsrapport klima og miljø

2024

Forord

Stavanger kommunes [klima- og miljøplan](#) for perioden 2018 til 2030 ble vedtatt i november 2018. Årsrapporten for klima og miljø gir en grundig situasjonsbeskrivelse av utvikling og tilstand innenfor klima- og miljøområdet i Stavanger kommune. Den rapporterer også på fremdriften mot målene i klima- og miljøplanen.

De fem siste årene har Stavanger hatt et *klimabudsjett*. Klimabudsjettet omhandler de direkte klimagassutslippene som finner sted i kommunen, og omtaler også direkte utslipp fra fire felles anlegg i regionen. Det rapporteres på fremdrift for tiltakene i budsjettet, og forventet utslippsutvikling, ved bruk av indikatorer, i hver tertialrapport.

Klima- og miljøplanen er overordnet klimabudsjettet, og omfatter langt flere områder og tiltak enn direkte klimagassutslipp, som er klimabudsjettets avgrensning. Denne årsrapporten er derfor sentral for å følge opp utvikling innenfor alle områdene som er omfattet av klima- og miljøplanen.

Handlingsplanen for klima og miljø ble oppdatert i 2022, og er tilgjengelig på <https://www.stavanger.kommune.no/klimagassutslipp>.

I forbindelse med behandling av fjorårets årsrapport for klima og miljø, ble det bedt om at kommende årsrapporter kunne beskrive beslutninger fattet i kommunen som får negativ påvirkning på klimagassutslippene, så langt det lar seg gjøre (Stavanger bystyre, [sak 52/2024 Årsrapport klima og miljø 2023](#)). En framstilling av et utvalg vedtak er vist i siste del av kapittel 2. Det inngår også en beskrivelse av ytre faktorer som spiller inn på vår måloppnåelse.

Innhold

Forord	2
Innhold	3
Figurliste	5
Tabelliste	6
1 Innledning	8
2 Nasjonale og lokale klima- og miljømål	9
Norges klimamål	9
Status - Norges klimagassregnskap	9
Norges miljømål	11
De viktigste klima- og miljømålene for Stavanger	12
Stavanger kommunes klimamål	13
Status - Stavangers klimagassregnskap	13
Utslipp og opptak fra skog og annen arealbruk	16
Ytre faktorer som spiller inn på måloppnåelse	18
Kommunale vedtak som kan påvirke målet om klimagassreduksjon i negativ retning	20
3 Transport	22
Transportmål	22
Status	22
Reisevaner	23
Veitrafikk – klimagassutslipp	24
Veitrafikk - trafikkmengde	25
Sykkel	27
Gange	30
Personbil	31
Kollektiv	33
Sjøfart	34
4 Bygg og anlegg	36
Mål- Bygg og anlegg	36
Status bygg og anlegg – mål for hele Stavanger	36
Status- kommunens egne bygg og anlegg	38
Status – bygge- og anleggsplasser	43
5 Forbruk, gjenbruk, gjenvinning og avfallsbehandling	44
Mål	44
Status	44
6 Landbruk	48

Landbruksmål	48
Status – landbruk klima	49
Status - Landbruk og naturmangfold.....	51
Status – avrenning, avfall og kjemikaliebruk i landbruket	51
Status – lokal mat og økologisk dyrking	53
7 Luftkvalitet.....	55
Mål.....	55
Status Luftkvalitet.....	55
8 Vannmiljø.....	59
9 Forurensset sjøbunn og forurensset grunn	63
Mål – forurensset grunn og sjøbunn	63
Status - forurensset sjøbunn.....	63
Status – forurensset grunn	64
10 Plast på avveie	66
Mål -Plast på avveie	66
Status – Plast på avveie	66
11 Radon.....	68
Radonmål	68
Status - Radon	68
12 Anskaffelser og kommunen som miljø- og klimapådriver.....	69
Mål.....	69
Status – klima og miljøpådriver	69
Status - anskaffelser	73
13 Tilgrensende områder og arbeid	75
Grøntområder og naturmangfold	75
Støy.....	75
Klimatilpasning	76
Havbruk	76
Fylkeskommunens klima- og miljøarbeid.....	78
Vedlegg. Statusoppdatering fra Rogaland fylkeskommune på noen relevante momenter for klima i Stavanger	79

Figurliste

Figur 1 Totale klimagassutslipp i Norge fordelt på ulike sektorer (kilde: SSB og Miljødirektoratet)	10
Figur 2 Norges resultatområder for de nasjonale klima- og miljømålene (kilde: Miljødirektoratet) ...	11
Figur 3: Utslipp i Stavanger kommune iht. klimabudsjettets avgrensning. Denne avgrensningen innebærer at Stavangers andel av utslipp fra felles punktutslipp i nabokommuner er inkludert – vist som skraverte felt øverst på søylene (kilde: Miljødirektoratet og Stavanger kommune, klima og miljø)	14
Figur 4 Utsliffsfordeling Stavanger kommune i 2023, iht. klimabudsjettets avgrensning. Denne avgrensningen innebærer at Stavangers andel av utslipp fra felles punktutslipp i nabokommuner er inkludert – vist som skraverte «kakestykker» (kilde: Miljødirektoratet og Stavanger kommune, klima og miljø).....	15
Figur 5 Årlig opptak (negative tall, grønn bakgrunn) og utslipp (positive tall, rød bakgrunn) fra ulike arealbrukskategorier for Stavanger i periodene 2011-2015 og 2016- 2020. Utslippene fra beitemark kan tilskrives overgang fra skog til beite (kilde: Miljødirektoratet)	17
Figur 6 Diagrammet viser utslipp (positiv søyle) eller opptak (negativ søyle) i tonn CO ₂ -ekvivalenter i perioden. Tall over/under søylen viser netto årlig opptak/utslipp (kilde: Miljødirektoratet)	17
Figur 7 Mobilitetspyramiden viser hvilken prioritet de ulike	22
Figur 8 Reisemiddelfordeling for Stavanger. 1998 omfatter kun hverdager. Data før 2020 er ekskl. Finnøy og Rennesøy (kilde: Regional og nasjonal reisevaneundersøkelse)	23
Figur 9 Utsliffsutvikling for veitrafikk fra 2015 til 2023 (kilde: Miljødirektoratet)	24
Figur 10 Registrerte personkjøretøy i Stavanger, etter drivstofftype (Kilde: SSB).....	25
Figur 11 Utviklingen i tilgang til sykkel i perioden 2019 til 2026 (kilde: Reisevaneundersøkelsen, portal Opinion).....	29
Figur 12 Busspassasjerer i byområdet Stavanger (SSB)	33
Figur 13 Direkte klimagassutslipp fra sjøfart i Stavangers farvann (kilde: Miljødirektoratet)	34
Figur 14 Klimagassutslipp fra oppvarming (kilde: Miljødirektoratet)	36
Figur 15 Klimaregnskap (tonn CO ₂ /år). Klimaregnskap for energiforbruk i kommunale bygg – differensiert etter energikilde, 2015 - 2024 (kilde: Stavanger kommune, eiendom)	43
Figur 16 Mengde husholdningsavfall per person, årlig (kilde: IVAR IKS)	44
Figur 17 Sorteringsgrad husholdningsavfall, årlig (kilde: IVAR IKS).....	45
Figur 18 Innkjøpt vann fra IVAR. Fra og med 2020 er innkjøp og mål oppdatert iht. ny kommunegrense (kilde: IVAR).....	59
Figur 19 Gjennomsnittlig vannforbruk per person, justert for nye kommunegrenser fra og med 2020 (kilde: IVAR)	60
Figur 20 Antall målinger som ikke tilfredsstiller norsk norm for vannkvalitet i friluftsbad. År før 2020 viser resultater for Stavanger kommune før sammenslåingen (kilde: Miljørettet helsevern, Rogaland brann og redning IKS)	62
Figur 21 Områder med fyllitt innenfor Stavanger kommune (figuren er hentet fra NGU rapport 2024.034)	65
Figur 22 Oppsummering av risiko knyttet til fiskeoppdrett i produksjonsområde 2, Ryfylke i 2024 (kilde: Havforskningsinstituttet).....	77

Tabelliste

Tabell 1 Direkte klimagassutslipp 2015-2023, Stavanger. Grønn farge viser sektorer med reduserte utslipp (kilde: Miljødirektoratet og Stavanger kommune, klima og miljø)	16
Tabell 2 Prosent reisende med kollektiv, sykkel og gange i Stavanger. Data før 2020 er ekskl. Finnøy og Rennesøy (kilde: Nasjonal reisevaneundersøkelse)	24
Tabell 3 Utslipp fra veitrafikk Stavanger 2015-2023 (kilde: Miljødirektoratet)	24
Tabell 4 Elbilandel og innblanding av biodrivstoff på nasjonalt nivå, energiprosent (kilde: OFV og Miljødirektoratet).....	25
Tabell 5 Endring i biltrafikkmengde Nord-Jæren, lette kjøretøy (kilde: Statens vegvesen, byindeks) .	26
Tabell 6 Bompasseringer Nord-Jæren (kilde: Ferde).....	26
Tabell 7 Utvikling i trafikkmengde (alle kjøretøy) ved et utvalg målepunkt i Stavanger (kilde: Trafikkdata)	27
Tabell 8 Sykkelindeks for Nord-Jæren, bymiljøpakken (kilde: Statens vegvesen)	27
Tabell 9 Årsdøgntrafikk ved sykkeltellere i Stavanger. Resultater med usikre resultater er vist nedtonet i grått (kilde: Statens vegvesen)	28
Tabell 10 Bruk av sykkel to eller flere ganger i uken, prosent (kilde: Stavanger kommune).....	29
Tabell 11 Antall turer med bysykler, innenfor Stavanger kommune (kilde: Kolumbus)	30
Tabell 12 Utvikling i gange i ulike aldersgruppe (kilde: Reisevaneundersøkelsen, Portal Opinion)	31
Tabell 13 Beintøft-deltakelse, Stavanger 2017-2024 (kilde: Miljøagentene)	31
Tabell 14 Utvikling i kjøretøyparken og dens sammensetning 2015-2024, Stavanger (kilde: Stavanger kommune, OFV og SSB).....	32
Tabell 15 Andelen husholdninger som ikke eier eller disponerer egen bil. Data for 2021 mangler (kilde: Den nasjonale reisevaneundersøkelsen).....	33
Tabell 16 Antall cruiseanløp i Stavanger med miljørabatt eller påslag (kilde: SRH)	35
Tabell 17 Bruk av natur- og biogass i Stavanger oppgitt i GWh - solgt fra Lyse (kilde: Lyse Neo AS) ...	37
Tabell 18 Utvikling i antall plusskunder og installert effekt i Stavanger kommune (kilde: Lnett)	38
Tabell 19 El-forbruk i Stavanger (kilde: L-nett).....	38
Tabell 20 Levert energi (kilde: Stavanger kommune, eiendom)	39
Tabell 21 Energiopptak fra fornybare energikilder (kilde: Stavanger kommune, eiendom)	40
Tabell 22 Temperaturkorrigert energiforbruk i kommunale bygg – kWh/m2, 2015-2024 (kilde: Stavanger kommune, eiendom). 2015 er referanseår i forhold til målsetninger satt i klima- og miljøplanen.....	41
Tabell 23 Oversikt over dokumentasjoner for nybygg (kommunale), 2024 (kilde: Stavanger kommune, byggeprosjekter)	42
Tabell 26 Antall husholdninger med hjemmekompostering, uten brun dunk (fra 2023 uten matavfallsbeholder) (kilde: Stavanger kommune, klima og miljø, renovasjon)	46
Tabell 27 Antall bestillinger av henting av farlig avfall på "hentavfall.no" (kilde: Stavanger kommune, renovasjon).....	46
Tabell 28 Gassforbruk fra Lyses gassnett i landbruksnæringen (GWh), kilde: Lyse Neo	49
Tabell 29 Nydyrking av areal (kilde: KOSTRA)	49
Tabell 30 Omdisponering av jordbruksareal til andre formål (kilde: KOSTRA)	50
Tabell 31 Antall bedrifter med bevaringsverdige husdyrraser i Stavanger (kilde: Stavanger kommune, søknad om produksjonstilskudd)	51
Tabell 32 Antall dyr av bevaringsverdige husdyrraser i Stavanger (kilde: Stavanger kommune, søknad om produksjonstilskudd).....	51
Tabell 33 Oppsamling og resirkulering av gjødselvann i veksthus i Stavanger kommune (kilde: kartlegging i regi av Statsforvalteren i Rogaland i 2018, tall fom 2021: Stavanger kommune, landbrukskontoret).....	51

Tabell 34 Økologisk produksjon og bedrifter (kilde: Stavanger kommune).....	53
Tabell 35 Luftkvalitetskriteriene og Stavanger kommunens oppnåelse de fem siste årene (kilde: Luftkvalitet i Stavanger 2024)	56
Tabell 36 Antall døgn over 50 µg/m ³ for de største svevestøvpartiklene (PM ₁₀) (kilde: Luftkvaliteten i Stavanger, Årsrapport 2024)	57
Tabell 37 Helsesjefens varsling til befolkningen om helsefare (kilde: Luftkvaliteten i Stavanger, Årsrapport 2024)	57
Tabell 38 Antall ovner byttet ut etter støtte fra Stavanger kommune (kilde: Stavanger kommune)...	57
Tabell 39: Antall utbetalinger for støtteordning piggdekkpant	57
Tabell 40 Piggfriandel i byområde Stavanger/Sandnes (kilde: Statens vegvesen).....	58
Tabell 42 Økologisk tilstand (kilde: NORCE, vann-nett.no).....	61
Tabell 43 Konsentrasjon av algetoksiner i Hålandsvatnet (kilde: NORCE)	61
Tabell 44 Andel miljøsertifiserte leverandører	73
Tabell 45 Utviklingen i andelen innkjøpte enheter som inneholdt miljømerkede vare/varer	73
Tabell 46 Andelen miljømerkede varer sett i forhold til kjøp	74

1 Innledning

I november 2018 ble Klima- og miljøplan 2018-2030 vedtatt. Dette er de viktigste målene i planen:

- å redusere klimagassutslippene med 80 prosent innen 2030, sammenlignet med 2015, og å være en fossilfri kommune innen 2040
- å gjøre det trygt å spise fisk og sjømat fra alle sjøområder i Stavanger innen 2030
- at luften er ren for alle innbyggere
- å bevare livsbetingelsene for plante- og dyreliv, og øke det biologiske mangfoldet.
- å redusere avfallsmengden

Klima- og miljøplanen er en viktig strategi for kommunens arbeid for en bærekraftig utvikling og støtter opp under kommuneplanens målsettinger. Klima- og miljøplanens handlingsdel og tilgrensede handlingsplaner inneholder en rekke konkrete tiltak som skal bidra til måloppnåelse. Årsrapportene for klima og miljø og klimabudsjettet er verktøy for å følge utviklingen.

Arbeidet med samfunnsoppdraget Mission Cities (klimanøytrale byer) og en forpliktende klimakontrakt skal i enda større grad konkretisere nødvendige handlinger og investeringsbehov.

2 Nasjonale og lokale klima- og miljømål

Klimagassutslipp, tonn CO ₂ -ekv. (2023)	
Norge	Stavanger
• 46,6 millioner	• 445 448

1

Norges klimamål

Norge har følgende [mål for reduksjon av klimagassutslipp](#):

2030-mål:

- Norge skal redusere utslippene av klimagasser med minst 55 prosent i 2030 sammenlignet med nivået i 1990. Regjeringen ønsker å oppfylle målet sammen med EU. Forpliktelse under Parisavtalen er også hjemlet i klimaloven.
- Norge skal være klimanøytralt fra og med 2030. Det innebærer at fra 2030 skal norske utslipp av klimagasser motsvares av klimatiltak i andre land gjennom EUs kvotemarked, internasjonalt samarbeid om utslippsreduksjoner, kvotehandel og prosjektbasert samarbeid. Dette er et anmodningsvedtak fra Stortinget, og er ikke forankret i klimaloven.

2050-mål:

- Norge skal være et lavutslippssamfunn i 2050. Det betyr at klimagassutslippene i 2050 reduseres i størrelsesorden 90 til 95 prosent fra utslippsnivået i referanseåret 1990. Ved vurdering av måloppnåelse skal det tas hensyn til effekten av norsk deltakelse i det europeiske klimakvotesystemet for virksomheter. Dette målet er forankret i klimaloven.

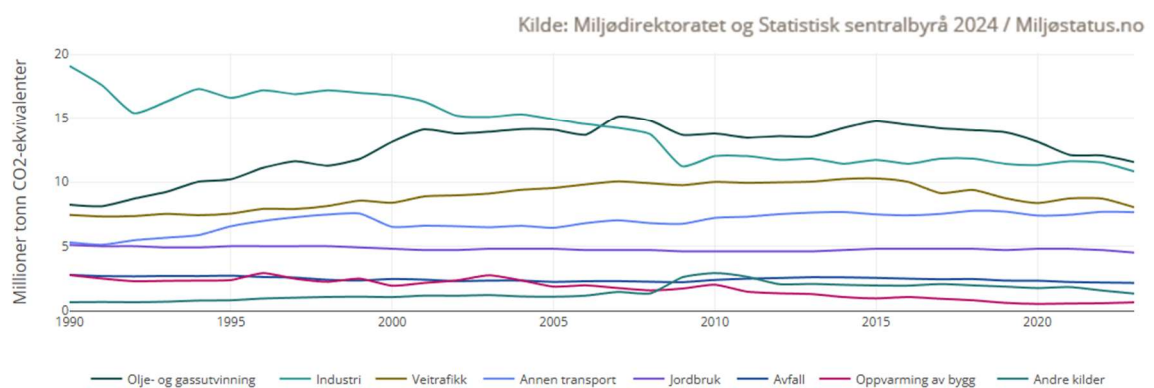
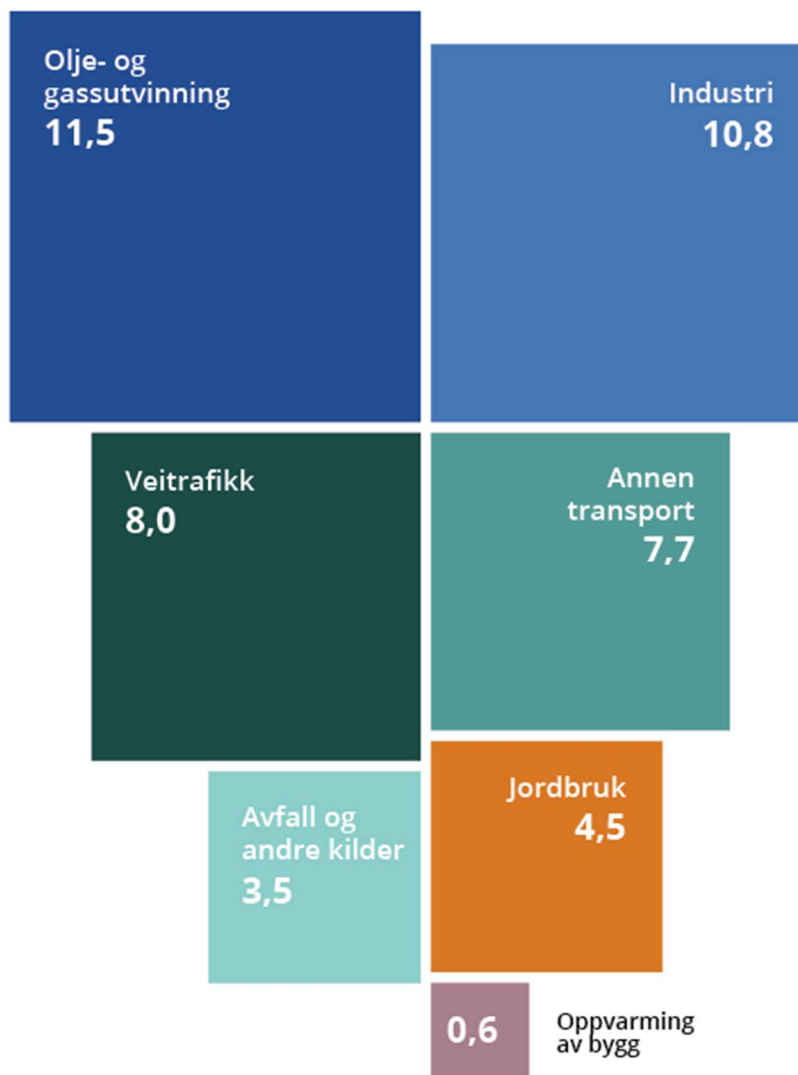
Status - Norges klimagassregnskap

Siden 1990 har totale utslipp i Norge vært relativt stabile. Beregninger fra Statistisk sentralbyrå (SSB), vist i Figur 1, viser at ble det sluppet ut klimagasser tilsvarende 46,6 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i Norge i 2023. Dette er 4,7 prosent mindre enn i 2022, og en reduksjon på 9,1 prosent siden 1990.

¹ Datakilder: [Norske utslipp](#), [Stavanger](#)

Norges totale klimagassutslipp i 2023

Millioner tonn CO₂-ekvivalenter 46,6

Kilde: Statistisk sentralbyrå (SSB) og Miljødirektoratet

Figur 1 Totale klimagassutslipp i Norge fordelt på ulike sektorer (kilde: SSB og [Miljødirektoratet](https://miljostatus.no))

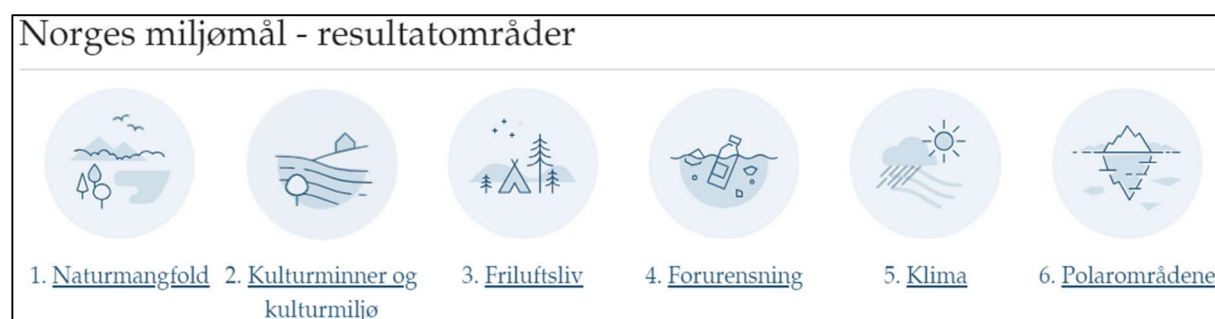
Norges miljømål

Klima og miljø må ses i sammenheng. Tiltak som innføres for å kutte utslipp, er viktig for å begrense klimaendringer og tap av natur, men må ikke gå på bekostning av viktige naturverdier eller hindre Norges etterlevelse av naturavtalen.

Naturavtalen, som ble inngått desember 2022, er en avtale mellom de 196 medlemslandene i konvensjonen om biologisk mangfold. Den skal følges opp nasjonalt og vil være et viktig verktøy for å stanse tapet av natur globalt. Norge har skrevet under avtalen og har blant annet forpliktet seg til å verne 30 prosent av all natur på land innen 2030. I tillegg skal 30 prosent av havområdene, innsjøene og elvene vernes eller bevares, og 30 prosent av all natur som er delvis ødelagt, skal være restaurert innen 2030.

Hvert land skal følge opp avtalen med en nasjonal handlingsplan. Regjeringen la høsten 2024 fram sin plan - [Meld. St. 35 \(2023–2024\) Bærekraftig bruk og bevaring av natur. Norsk handlingsplan for naturmangfold](#), også kalt Naturmeldingen.

Klima- og miljødepartementet har fastsatt [25 nasjonale mål](#) for klima og miljø. Disse omfatter, som vist i Figur 2, områdene naturmangfold, kulturminner og kulturmiljø, friluftsliv, forurensning, klima og polarområdene. Målene forteller om hva Norge ønsker å oppnå på hvert område og hva som er ønsket tilstand. Utviklingen måles ved hjelp av [81 miljøindikatorer](#). I tillegg er det opprettet 123 egne indikatorer for tilstanden i havet. Disse [havindikatorene](#) skal bidra til kunnskap om miljøtilstanden og god forvaltning av havet.

Figur 2 Norges resultatområder for de nasjonale klima- og miljømålene (kilde: [Miljødirektoratet](#))

De viktigste klima- og miljømålene for Stavanger

De viktigste målene vi skal nå, jf. Klima- og miljøplan 2018-2030, er

- redusere klimagassutslippene med 80 prosent innen 2030, sammenlignet med 2015, og være en fossilfri kommune innen 2040
- gjøre det trygt å spise fisk og sjømat fra alle sjøområder i Stavanger innen 2030
- unngå perioder med dårlig luftkvalitet
- bevare livsbetingelsene for plante- og dyreliv, og øke det biologiske mangfoldet
- redusere avfallsmengde/øke ombruk

For å få dette til skal kommunen i følge klima- og miljøplanen blant annet²

- gjøre det lettere å gå, sykle, ta buss og tog, og kjøre utslippsfritt hvis man må kjøre bil
- få på plass oppvarmingsløsninger uten klimagassutslipp i kommunens egne bygg, og samarbeide med andre eiere av bygg og med energileverandører for å få til det samme i hele Stavanger
- gjøre tiltak på sjøbunnen der det er mest forurensning
- gi støtte til husholdninger som kjøper ny vedovn med renere forbrenning, og kreve inn avgift for kjøring med piggdekk
- beskytte og bevare områder med viktige naturkvaliteter, og legge til rette for et levedyktig arts mangfold også i byområdet
- bruke plan- og bygningsloven mer aktivt for å fremme miljøtiltak i regulerings- og områdeplaner, og private byggesaker.

Kommunen vil bidra til god forvaltning av råstoffer, materialer og energi i tråd med prinsippet «sirkulær økonomi».

Kommunen skal ikke kjøpe klimakvoter i andre deler av verden for å nå målene om å minske de direkte lokale klimagassutslippene i Stavanger.

² Fra vedtatt [Klima- og miljøplan 2018-2030](#)

Stavanger kommunes klimamål

Hovedmål:

- å redusere klimagassutslippene med 80% innen 2030, sammenlignet med 2015, og være en fossilfri kommune innen 2040
- Stavanger kommunens mål og forpliktelser i klimanøytrale byer (EUs Mission Cities) legger til grunn mål om klimanøytralitet i 2030, altså en balanse mellom det vi slipper ut av klimagasser og det naturen selv kan ta opp eller binde

Delmål:

- å redusere de direkte lokale klimagassutslippene fra transportsektoren med 80 % innen 2030 og med 100 % innen 2040
- I 2040 skal kommunen være fossilfri - dvs. ikke bruke fossile energikilder til transport eller oppvarming av bygg
- at utslipp av klimagasser fra bygg og bygge- og anleggsplasser er redusert med 80 % innen 2030, og med 100 % innen 2040

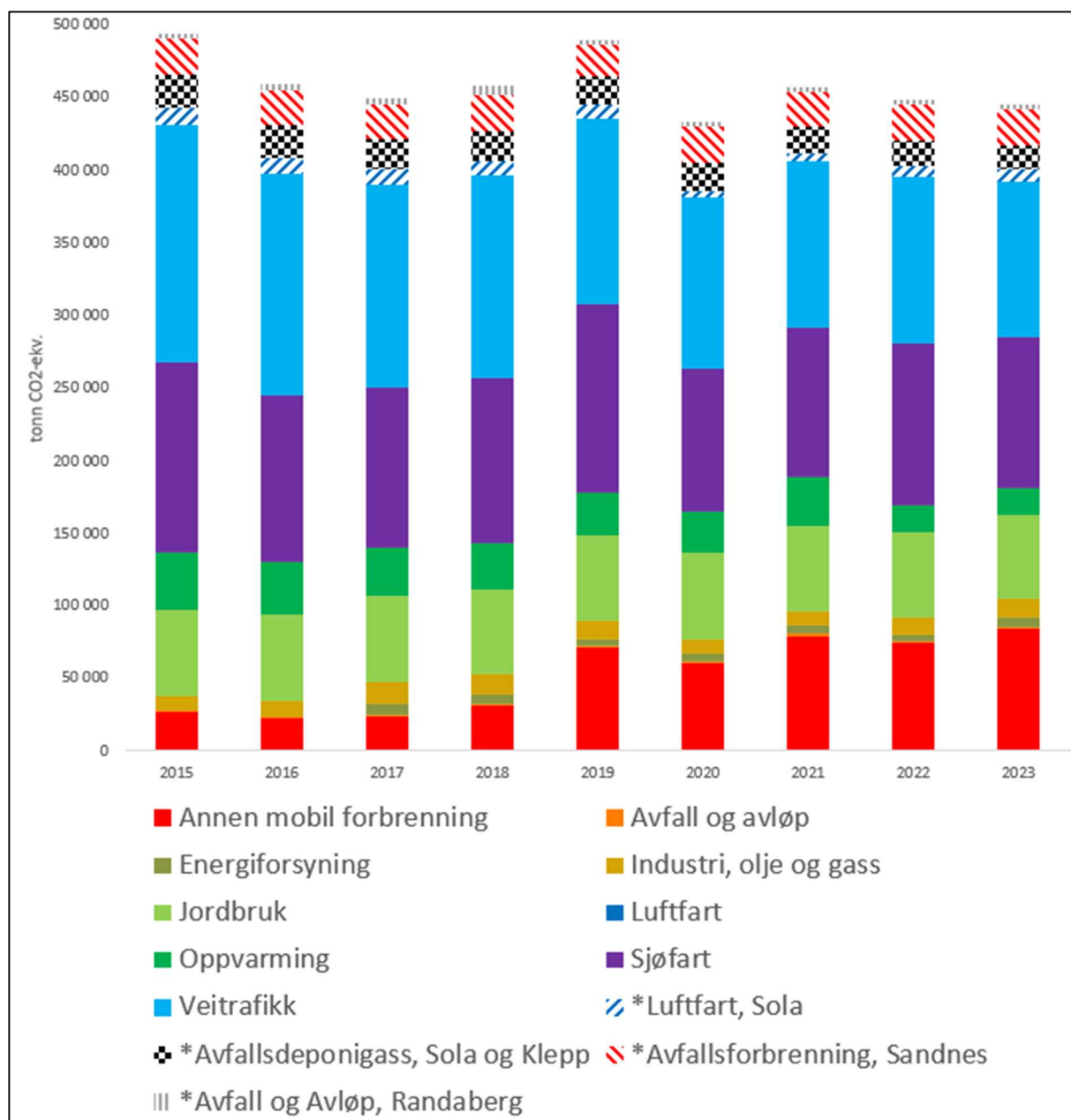
Stavangers klimamål for direkte klimagassutslipp er definert i kommunens klima og miljøplan. Målet for utslipp fra bygge- og anleggsplasser ble gjennom en [storbyerklæring](#) i 2021 styrket til:

- Fra 2021 er alle kommunale bygge- og anleggsplasser fossilfrie, og innen 2025 utslippsfrie
- Innen 2030 skal hele bygge- og anleggsvirksomheten i byene være utslippsfri.

Status - Stavangers klimagassregnskap

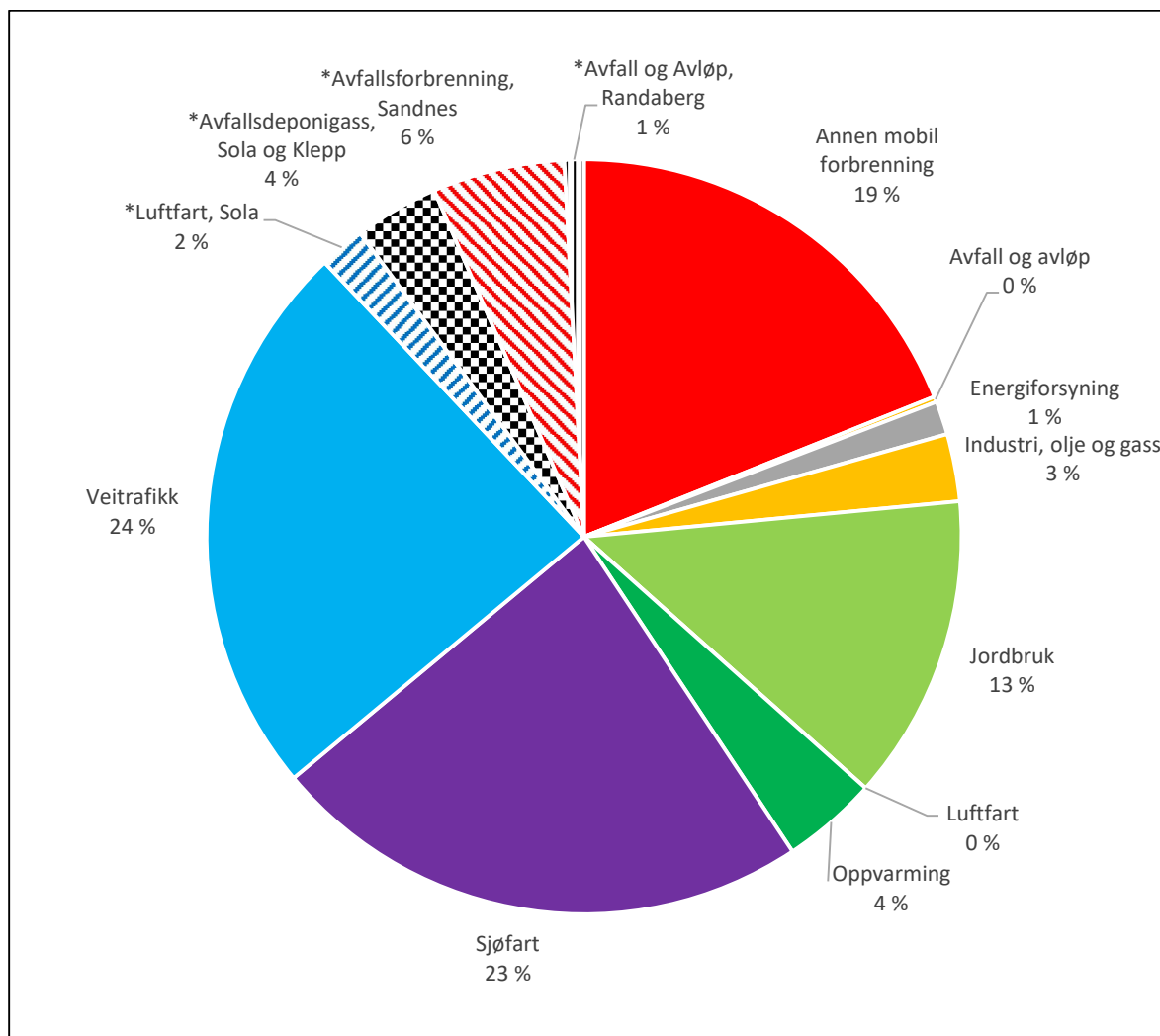
Utviklingen i klimagassutslipp fra 2015 til 2023 er vist i Figur 3. **Feil! Fant ikke referanse kilden..** Siste året med publiserte data fra Miljødirektoratet er 2023³. Klimagassregnskapet viser at utslippene i Stavanger kommune var på 445 448 tonn CO₂-ekvivalenter (CO₂-ekv.) i 2023. Dette er en reduksjon på 0,6 prosent i forhold til året før. I forhold til 2015 er utslippene redusert 9,8 prosent. Dataene er fra Miljødirektoratets [utslippsregnskap for kommuner](#), men har blitt justert ved at Stavanger kommunes bidrag til utslipp fra fellesanlegg i nabokommunene er lagt til. Dette gjelder for Stavanger lufthavn, Sele avfallsdeponianlegg, Sentralrenseanlegg Nord-Jæren og Forus Energigjenvinning. Dette er i tråd med politiske vedtak, henholdsvis [sak 162/20 Klimabudsjett](#) i utvalg for miljø og utbygging den 18.11.20.

³ Utslippsregnskapet fra Miljødirektoratet ble sist oppdatert april 2025

Figur 3: Utslipp i Stavanger kommune iht. klimabudsjettets avgrensning. Denne avgrensningen innebærer at Stavangers andel av utslipp fra felles punktutslipp i nabokommuner er inkludert – vist som skraverte felt øverst på søylene (kilde: Miljødirektoratet og Stavanger kommune, klima og miljø)

Figur 4 viser sektorfordelingen av utslipp i 2023. Veitrafikk og sjøfart er fortsatt de største utslippssektorene.

Figur 4 Utslippsfordeling Stavanger kommune i 2023, iht. klimabudsjettets avgrensning. Denne avgrensningen innebærer at Stavangers andel av utslipp fra felles punktutslipp i nabokommuner er inkludert – vist som skraverte «kakestykker» (kilde: Miljødirektoratet og Stavanger kommune, klima og miljø)

Tabell 1 Direkte klimagassutslipp 2015-2023, Stavanger. Grønn farge viser sektorer med reduserte utslipp (kilde: Miljødirektoratet og Stavanger kommune, klima og miljø)

Kategori	2015	2023	Differanse i tonn	%-endring 2015-2023	%-andel inkl. fellesanlegg i andre kommuner 2023
Annen mobil forbrenning	26 529	84 362	57 833	218	18,9
Avfall og avløp	1 442	1 061	-381	-26	0,2
Energiforsyning	77	6 404	6 327	8192	1,4
Industri, olje og gass	9 300	12 811	3 511	38	2,9
Jordbruk	60 014	58 368	-1 645	-3	13,1
Luftfart	1	1	1	97	0,0
Oppvarming	39 278	18 215	-21 062	-54	4,1
Sjøfart	130 774	103 696	-27 078	-21	23,3
Veitrafikk	163 180	106 824	-56 356	-35	24,0
*Luftfart, Sola	12 167	8 675	-3 492	-29	1,9
*Avfallsdeponigass, Sola og Klepp	23 374	16 124	-7 250	-31	3,6
*Avfallsforbrenning, Sandnes	24 550	25 205	655	3	5,7
*Avfall og Avløp, Randaberg	3 258	3 701	443	14	0,8
SUM totalt, ekskl. fellesanleggene utenfor kommunegrensa	430 594	391 743	-38 851	-9	
SUM totalt, inkl. fellesanleggene utenfor kommunegrensa	493 943	445 448	-48 495	-10	

Tabell 1 gir en oversikt over utvikling i utslipp fra 2015 til 2023. Utslippene har hatt en nedgang på 9,8 prosent fra 2015 til 2023. Dersom vi legger til grunn en lineær nedgang i utslipp fra 2015 til 2030 for å nå målet om 80 prosent utslippskutt, skulle utslippene ha vært redusert med 43 prosent i 2023.

Utslipp fra veitrafikk viser en veldig positiv utvikling og er redusert med 35 prosent fra 2015 til 2023. For personbiler er nedgangen i utslipp på 48 prosent i perioden 2015-2023. Elektrifisering av bilparken og økt innblanding av biodrivstoff er viktige årsaker til dette.

Sammenlignet med 2015 er det fremdeles en markant økning i utslipp fra annen mobil forbrenning. Sektoren omfatter utslipp fra bruk av avgiftsfri diesel og bensin til ikke-veigående motorredskaper; som traktorer, anleggsmaskiner og snøscootere. Miljødirektoratet har informert om at økningen i utslipp fra og med 2019 skyldes salg av avgiftsfri diesel hos to videreforhandlere i fylket, og forbruket/utslippene fordeles i Miljødirektoratets kommunefordelte klimagassregnskap til hele fylket ved bruk av salgsadresser og befolkningstall. Dette samsvarer nødvendigvis ikke med faktisk utslippssted.

En mer detaljert beskrivelse av utslippsutviklingen innenfor veitrafikk og oppvarming gis i påfølgende kapitler i denne rapporten.

Utslipp og opptak fra skog og annen arealbruk

Miljødirektoratet publiserer et regnskap for kommuner over utslipp og opptak for sektoren «[skog og annen arealbruk](#)». Regnskapet viser både opptak og utslipp av klimagasser som følge av menneskeskapt aktivitet, og er utarbeidet av NIBIO på vegne av Miljødirektoratet. Regnskapet lages hvert femte år og ble oppdatert i 2024 med data for perioden 2016 til 2020.

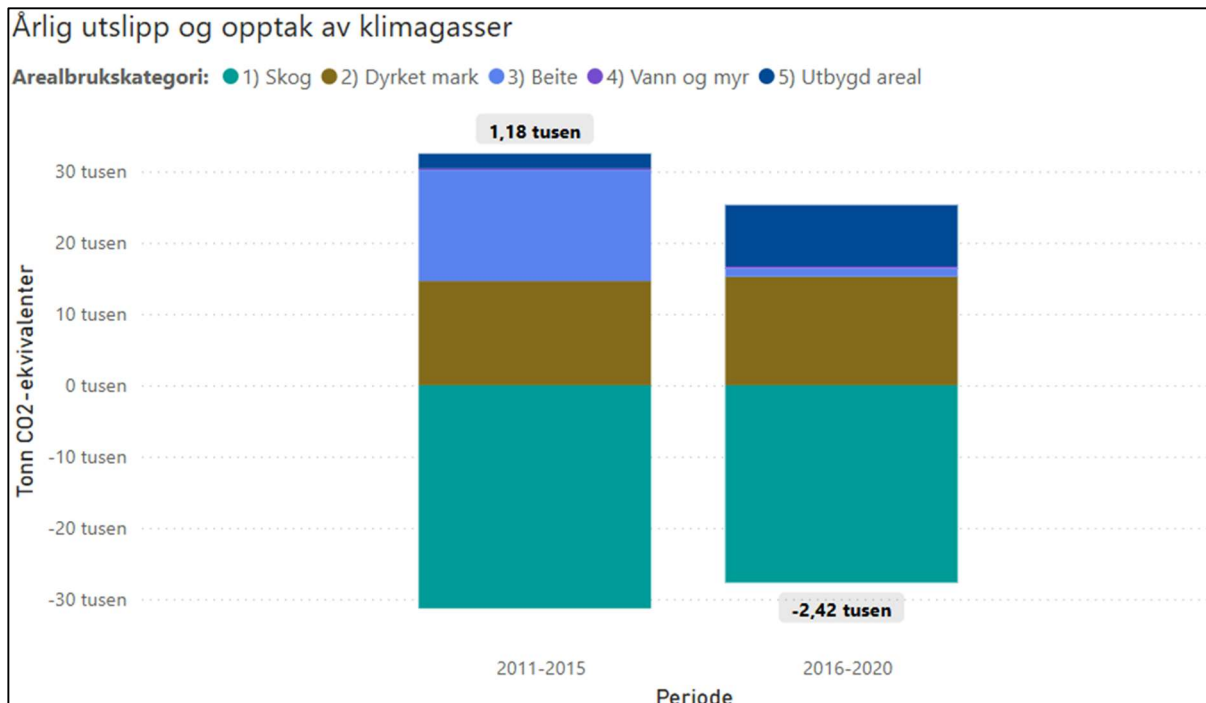
Som vist i Figur 5, hadde skogen i Stavanger i perioden et opptak på 27 700 tonn CO₂-ekv. (mot 31 300 tonn i 2011- 2015), men de andre arealkategoriene har utslipp, noe som gjør at netto opptak/utslipp for Stavanger i perioden 2016 til 2020 totalt kun utgjorde et opptak på 2 424 tonn CO₂-ekvivalenter (mot et utslipp på 1 188 tonn i perioden 2011-2015).

Periode	2011-2015		2016-2020	
Arealbrukskategori	Tonn CO ₂ -ekvivalenter per år	per hektar (gj.snitt)	Tonn CO ₂ -ekvivalenter per år	per hektar (gj.snitt)
1) Skog	-31 314,19	-3,78	-27 706,43	-3,40
2) Dyrket mark	14 619,62	3,79	15 225,22	4,06
3) Beite	15 563,93	2,04	1 168,86	0,15
4) Vann og myr	239,29	0,22	279,35	0,25
5) Utbygd areal	2 069,28	0,41	8 608,99	1,62

Figur 5 Årlig opptak (negative tall, grønn bakgrunn) og utslipp (positive tall, rød bakgrunn) fra ulike arealbrukskategorier for Stavanger i periodene 2011-2015 og 2016- 2020. Utslippene fra beitemark kan tilskrives overgang fra skog til beite (kilde: [Miljødirektoratet](#))

Den stående skogen og karbonrike arealer som myr har en høy karbonbeholdning, men det er altså *endringene* i denne beholdningen som er relevant med tanke på utslippseffekt. Forholdet mellom opptak og beholdning i skogen varierer med faktorer som tid og treslag.

Faggrunnlaget og tall for lagring og utslipp/opptak av karbon ble lagt fram i presentasjon for UKN 17.12.2024 og i [UKN-sak 92/2024 Naturlige karbonlager i Stavanger kommune](#) i samme det møtet.

Figur 6 Diagrammet viser utslipp (positiv søyle) eller opptak (negativ søyle) i tonn CO₂-ekvivalenter i perioden. Tall over/under søylen viser netto årlig opptak/utslipp (kilde: [Miljødirektoratet](#))

Som vist i Figur 6, hadde Stavanger et netto utslipp fra arealbrukssektoren på 1 800 tonn CO₂-ekv. i perioden 2011-2015. I perioden 2016-2020 hadde kommunen et netto opptak på 2 420 tonn CO₂-ekv.

Tallene er gjennomsnitt for perioden. Utslipp fra skog- og arealbrukssektoren gjør «hopp» ved nedbygging av natur, i tillegg til at tapt opptak legges til over tid. Men også driftsmessige forhold i jord- og skogbruket påvirker utslipp fra sektoren, som for eksempel hogst av skog og oppdyrking av karbonrike areal som skog og myr. De økte utslippene fra sektoren beitemark i perioden 2011-2015 tilskrives overgang til beite på arealer som tidligere var skog. Se flere detaljer på nettsiden [Utslipp og opptak fra skog og arealbruk - miljodirektoratet.no](https://miljodirektoratet.no/utslipp-og-opptak-fra-skog-og-arealbruk)

Ytre faktorer som spiller inn på måloppnåelse

Nedenfor vises områder hvor kommunen er avhengige av andre offentlige aktører for å kunne nå målet om 80 prosent klimagassreduksjon. Teksten under gir en vurdering av dette, hvor også interkommunale selskapers rolle inngår i vurderingen.

Statens vegvesen og fergesambandet Mortavika – Arsvågen

Dette sambandet står for omtrent 25 prosent av sjøfartsutslippene i Stavanger kommune, og Stavanger kommune er derfor avhengig av at fergesambandet går over til en null- eller lavutslippsløsning innen 2030 for å nå våre klimamål.

Sambandet driftes av Statens vegvesen, og består av fire ferjer som per i dag i all hovedsak går på LNG (Liquefied natural gas), samt en femte suppleringsferje på høytrafikkerte dager. Nåværende kontrakt løper til 31.12.2025, og ny løsning for sambandet er ikke avklart. Sambandet vil avvikles når veiforbindelsen Rogfast åpner i 2033, som kan påvirke valg av midlertidig løsning fra 2025 til 2033. Et mulig tiltak er overgang til flytende biogass. [Forskrift om krav til nullutslipp av klimagasser ved offentlig anskaffelse av sjøtransport](#) tredder i kraft 1.1.2025.

I kommunens klimabudsjett sin ambisiøse tiltaksbane er det lagt til grunn at det ikke vil være utslipp fra sambandet i 2030, selv om dette ikke er avklart.

Fylkeskommunen: Utslippsfri kollektivtransport og regionalplan for klimaomstilling

Rogaland fylkeskommune spiller en nøkkelrolle for utslippsreduksjoner i kommunen. En statusoppdatering på deres klimaarbeid ligger som vedlegg til denne årsrapporten. Som omtalt i vedlegget, er en presset økonomisk situasjon en risiko for gjennomføring av klimatiltak i fylket. Dette kommer tydelig frem i beskrivelse av busskontrakt for Nord-Jæren; «Den nye kontrakten for Nord-Jæren (og for Jæren og Dalane) vil være 33 prosent dyrere enn dagens kontrakter. Samlet kostnadsøkning for de to kontraktene fra 2026 vil være på 264 millioner kroner per år. Det er en svært stor utfordring å få til å gå i hop med en situasjon der fylkeskommunen allerede i utgangspunktet må tilpasse aktiviteten til et framtidig inntektsbortfall på flere titalls millioner kroner.»

Fylkeskommunen arbeider med en regionalplan for natur og klimaomstilling som skal se på utfordringer og muligheter for hvordan Rogaland i tiden fremover kan omstilles til å bli et klimavennlig lavutslippssamfunn. Planprogrammet ble vedtatt i juni 2023. Stavanger kommune har i sitt høringsinnspill til planprogrammet trukket frem at ambisiøse klimamål bør ligge til grunn for planarbeidet, og at fylkeskommunen bør vurdere regionale retningslinjer for ivaretagelse av natur og arealbruk. Dette er viktig for kommunens mulighet til å nå våre forpliktelser gjennom EUs Mission Cities om å bli klimanøytrale innen 2030. Fylkeskommunen opplyser at planen av ulike grunner har

blitt noe utsatt, men status per nå er at utkast til ferdig plandokument skal sendes på høring i løpet av 2025.

NVE og OED: Norgespris og statlig produsert energiregnskap for kommuner

For at Stavanger kommune skal være en klimanøytral by i 2030 er kommunen avhengig av ambisiøse nasjonale rammebetingelser for klima, energi og natur.

Flere viktige klimatiltak i kommunen omfatter elektrifisering av ulike fossile forbrenningsmotorer. Tilgang på elektrisk kraft og eventuelle begrensninger i strømmettet kan derfor påvirke muligheten til å nå målet om å kutte direkte klimagassutslipp i kommunen. Når Stavanger skal bli et lavutslippssamfunn innen 2050, skal også indirekte utslipp fra energibruk og forbruk reduseres til et minimum. Som en del av dette er det viktig å få på plass et helhetlig energiregnskap for kommuner. Dette er et viktig kunnskapsgrunnlag for energiplanleggingen i kommunen. Energidata er også et viktig datagrunnlag i utslippsregnskapet for kommuner, som Miljødirektoratet produserer årlig. For å få på plass nødvendige forbedringer i utslippsregnskapet, særlig innenfor sektoren annen mobil forbrenning, er man helt avhengig av bedre energidata for å bedre kunne fange opp utslippsutviklingen og effekten av lokale tiltak. NVE har fått i oppdrag å etablere et slikt energiregnskap, men foreløpige resultater er ikke dekkende.

Husholdninger står for 47 prosent av strømforbruket i Stavanger. For å nå Stavanger kommunes klimamål er det avgjørende at en eventuell strømstøtteordning utformes på en måte som fortsatt gir incentiver til tiltak for energieffektivisering, og investeringer i lokal fornybar energiproduksjon. Ressursknapphet bør derfor være et premiss ved utformingen av støtteordningen. Forslaget om Norgespris på 0,4 kr/kWh vil ikke underbygge mål om gjennomføring av energitiltak i Stavanger kommune, da støtten gjør at incentivene for å spare blir mindre. Forslaget om Norgespris kan også ha negative konsekvenser på energisystemet, ved at strømpris ikke blir et signal om knapphet eller overskudd på kraft, og energifleksibilitet og flytting av forbruk til timer med lavere pris nedprioriteres. Dette gjør at behovet for nettoutbygginger kan bli større. Det bør utredes hvilke konsekvenser Norgespris vil kunne ha for utbygging av mer nettkapasitet, og dermed nedbygging av natur. For å sikre en rettferdig omstilling, bør det etableres enkle nasjonale støtteordninger for energieffektiviseringstiltak som gjør det enklere for husholdninger å redusere strømforbruket.

Nasjonal klimapolitikk

En prosent av Norges direkte klimagassutslipp finner sted i Stavanger. Politikkutformingen på nasjonalt nivå for å nå nasjonale forpliktelser vil påvirke Stavangers mulighet til å nå våre lokale mål. Viktige eksempler på dette er innretningen av nasjonal elbilpolitikk, CO₂-avgift og omsetningskrav for biodrivstoff. Nasjonale hjemler og føringer påvirker også kommunens mulighet til å gjennomføre tiltak lokalt, blant annet hjemmel til å stille krav om null/lavutslippssone eller til å stille krav om utslippsfrie bygg- og anleggsplasser. Prioriteringer i statsbudsjettet og nasjonal transportplan får også konsekvenser lokalt. Dette gjelder for eksempel finansiering av støtteordninger, som klimasats og ENOVA, eller større finansieringsprosjekter. Statens inngikk en innskuddsavtale om CO₂-fangst på avfallsforbrenningsanlegget på Klemetsrud i Oslo. Statlig finansiering var avgjørende for dette prosjektet, noe det også kan være dersom det skal etableres CCS-anlegg i vår region.

Jordbrukssektoren styres i stor grad av nasjonal politikk. I ambisiøs tiltaksbane for utslippskutt i Stavangers klimabudsjett, ligger det til grunn at tiltakene for jordbrukssektoren i [Klimatiltak i Norge: Kunnskapsgrunnlag 2024](#) gjennomføres, og også få en effekt lokalt. Tiltaket med størst effekt er å endre kostholdet, ved å redusere gjennomsnittsforbruket av rødt kjøtt. Merk at det i beregningene forutsetter at jordbruket så langt det er mulig tilpasser produksjonen i takt med endringene i etterspørselen. Dette er usikkert.

Samarbeid med nabokommuner, og interkommunale selskaper

Nord-Jæren er et integrert bo- og jobbmarked. Det er derfor sentralt å arbeide for å unngå såkalt karbonlekkasje, hvor klimapolitikken i en kommune kan føre til at utslippene i nabokommunene øker. Eksempler på dette kan være at strenger miljøkrav til for eksempel skipsfart eller byggebransjen i en kommune, fører til å fortrenge aktiviteten til en nabokommune.

Innbyggerne i regionen bidrar også til utslipp i hverandres kommuner, for eksempel vil bilparken til innbyggerne i Sandnes kommune påvirke utslippene fra veitrafikk i Stavanger. Kommunene samarbeider også om store infrastrukturprosjekter i regionen.

De interkommunale selskapene er også sentrale for å få gjennomført lokale klimatiltak. To eksempler er CCS-anlegg ved Forus energigjenvinning og etablering av landstrøm og ladeinfrastruktur for sjøfartssektoren ved Stavangerregionen havn IKS.

Kommunale vedtak som kan påvirke målet om klimagassreduksjon i negativ retning

I forbindelse med behandling av fjorårets årsrapport for klima og miljø, ble det bedt om at kommende årsrapporter kunne beskrive beslutninger fattet i kommunen som får negativ påvirkning på klimagassutslippene, så langt det lar seg gjøre (Stavanger bystyre, [sak 52/2024 Årsrapport klima og miljø 2023](#)).

I 2024 er det blant annet administrasjonens forslag til vedtak blitt endret politisk til å prioritere bil høyere. Dette kan være i konflikt med målet om 30 prosent bilførerandel innen 2030, fastsatt i kommunens [transport- og mobilitetsstrategi](#), en del av kommuneplanens arealdel vedtatt i juni 2023, samt en forpliktelse i både kommunens klima- og miljømål og regionens nullvekstmål. I tillegg er det fattet et vedtak som fremmer reiser med fly. Siden Stavanger kommunes klimabudsjett omfatter en andel av utslippene fra Sola lufthavn forårsaket av innbyggernes reiser, vil dette kunne gå imot kommunens klimamål. Vedtaksutvalget nedenfor er basert på en gjennomgang av vedtak i saker fremlagt til Utvalg for utbygging, Utvalg for klima og natur, Utvalg for by- og samfunnsutvikling, Stavanger formannskap og Stavanger bystyre i 2024.

Stavanger bystyre:

- I [sak 50/2024 Boligsoneparkering Hillevåg](#) ble administrasjonens forslag til vedtak endret til at forbudssone ikke ble etablert i Hillevåg bydelssenter, ny boligsone ble ikke etablert og en eksisterende boligsone ble ikke utvidet.
- I [sak 49/2024 Boligsoneparkering Misjonsmarka og Kampen](#) ble det også vedtatt et mindre område til boligsoneparkering enn administrasjonens forslag. Boligsone er i hovedsak et bomiljøtiltak, men vil også begrense muligheten til gratis parkering nært sentrum og med det få best mulig effekt ut av andre bilbegrensende tiltak.
- I [sak 8/24 Evaluering av gågata i Breigata og Kirkegata](#) ble prøveprosjekt med gågater avsluttet.

Formannskapet:

- I [sak 198/2024 Prosjekt for flyruteutvikling - henvendelse om medfinansiering](#) ble det vedtatt å sette av et bidrag, som i sin helhet skal brukes på flyruteutvikling ved Stavanger lufthavn Sola. Saken hadde ikke en vurdering av klima og miljø, noe saksfremlegg skal ha.

Kommunalutvalget:

- Vedtak i [sak 12/25 Prioriterte sentrumsbyrom 2025-34 - Gjennomføring av Byromstrategi for Stavanger sentrum](#): «Vi ber administrasjonen følge opp vedtak om et regnskap på hvor mange p-plasser som er blitt fjernet fra gateparkering. Saken må også vise hvor vi har eller planlegger å erstatte disse.» Vedlagt i saken er «[Notat -Oppfølging av vedtak i UFU-sak 95 24 Sentrumprioriterte byrom 2025-34 – Gjennomføring \(PDF\)](#)» med administrasjonens vurdering.

Utvalg for utbygging:

- I [sak 47/24 Furras gate – mulighetsstudie](#) ble subsidiært forslag til vedtak valgt. Dette medfører at det ikke tilrettelegges for blant annet etablering av knutepunkt for bysykler, grønnsstrukturer og bredere fortau som tilrettelegger for gange og blågrønne løsninger som del av overvannsløsningen.

3 Transport

Transportmål

Hovedmål

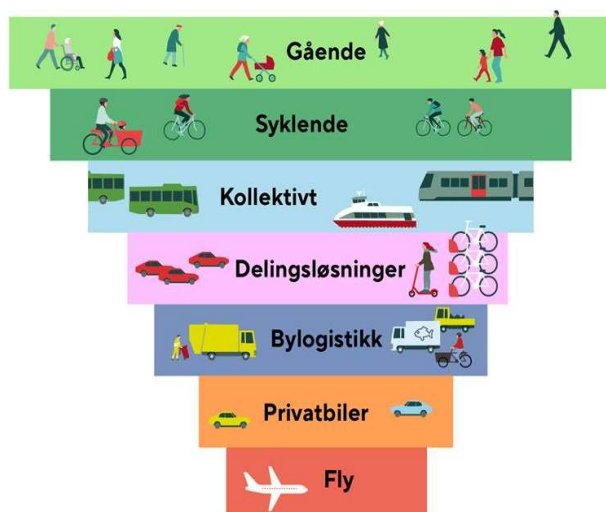
- I 2030 er de direkte klimagassutslippene fra transportsektoren redusert med 80 % i forhold til 2015, og i 2040 med 100 %.

Delmålene:

- 70 % av persontransporten tas med sykkel, gange og kollektivtransport i 2030
- Næringstransport og bylogistikk er effektivisert
- De negative virkningene fra lange reiser til og fra Stavanger reduseres
- Klimagassutslipp fra lette kjøretøy er redusert med 80 % innen 2030 og med 100 % innen 2040
- Klimagassutslipp fra tunge kjøretøy er redusert med 20 % innen 2030 og med 100 % innen 2040
- Havnedrift, hurtigbåter og ferger er fossolfrie innen 2030

Status

Kommunens [transport- og mobilitetsstrategi](#) med delstrategier, ble vedtatt som en del av kommuneplanens arealdel i juni 2023. Strategien legger mobilitetspyramiden, vist i Figur 7, og aktiv transport til grunn for tilrettelegging og utvikling. Strategiens mål er at det er enkelt å ferdes miljøvennlig i Stavanger både for personer, ved frakt av varer og ved utføring av tjenester. Den legger til grunn en lavere bilførerandel enn 30 prosent og at klimagassutslipp fra kjøretøy skal være redusert med 100 prosent i 2040.

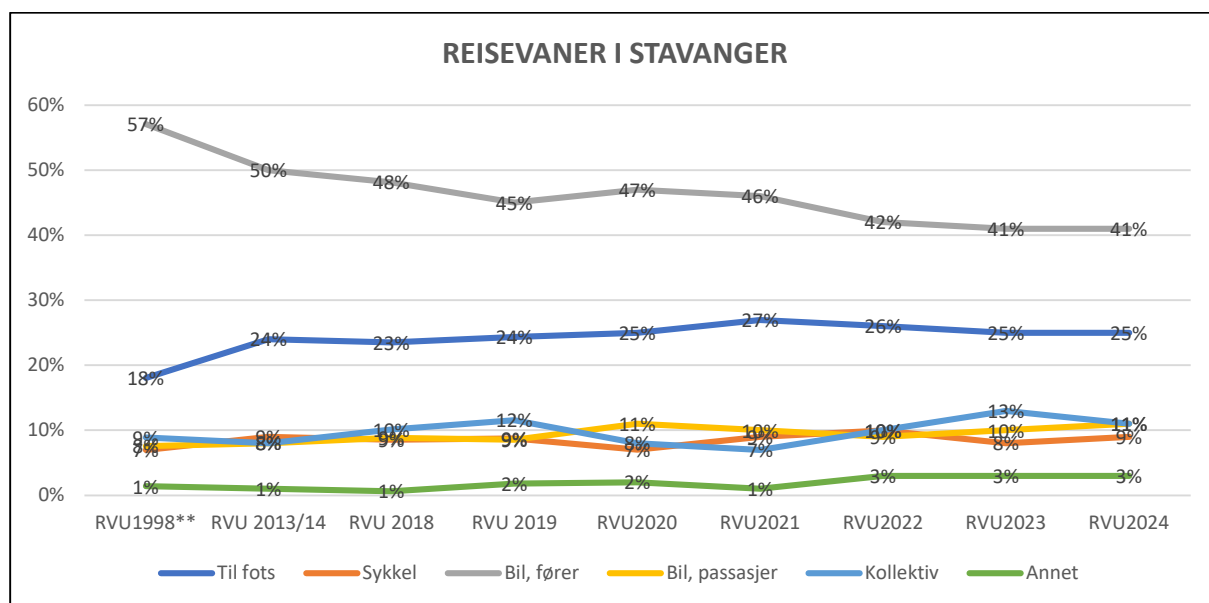

Figur 7 Mobilitetspyramiden viser hvilken prioritet de ulike trafikantgruppene skal ha (kilde: Stavanger kommune)

I rullering av kommuneplanen ligger transport- og mobilitetsstrategien fast. I 2024 har det vært behandling av oppfølgende [Trafikksikkerhetsplan for 2025-2028](#), og [Handlingsplan for gatetun og miljøgater](#). [Gåstrategien](#) er fulgt opp med egne midler i handlings- og økonomiplanen og arbeid med fireårig handlingsplan for gange pågår. Bystyret ga i desember 2024 sin tilslutning til [Bymiljøpakkens handlingsprogram for 2025-2028](#).

Reisevaner

[Den nasjonale reisevaneundersøkelsen](#) (RVU) med tilleggsutvalg i storbyområdene viser utvikling i reisemiddelfordeling i Stavanger, siste år med publiserte data er 2024. Utviklingen er vist i Figur 8.

Figur 8 Reisemiddelfordeling for Stavanger. 1998 omfatter kun hverdager. Data før 2020 er ekskl. Finnøy og Rennesøy (kilde: Regional og nasjonal reisevaneundersøkelse)

Bilbruken blant bosatte i Stavanger har gått jevnt nedover over tid, men kan nå se ut til å ha stoppet opp. I 2024 er bilandelen 41 prosent. Det er samme nivå som i 2023. Det er med andre ord et stykke igjen til målet om en bilandel på maks 30 prosent. Bilandelen i Stavanger og på Nord-Jæren er dessuten høy sammenlignet med Bergen, Trondheim og Oslo, og tilhørende byvekstavtaleområde.

I 2024 var kollektivandelen 11 prosent. Dette er en nedgang i forhold til 2023 og er nærmere nivået i 2019 før pandemien. Stavanger hadde tiltak med gratis kollektiv i 2023 fra juli og ut året som kan forklare økningen i 2023. Billettstatistikk fra Kolumbus viste også en økning i passasjerer sammenlignet med 2022 i månedene før gratis kollektiv ble innført.

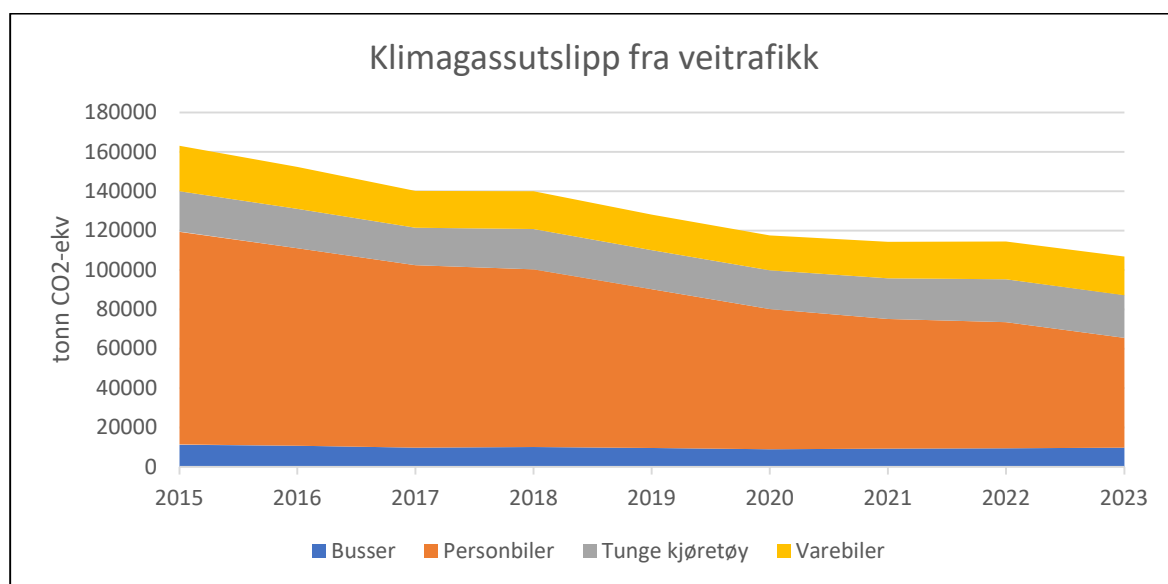
Utvikling for andelen av persontransporten som tas med sykkel, gange, og kollektivtransport var i 2024 45 prosent og er på nivå med de foregående årene jf. Tabell 2, og har tatt seg opp igjen siden 2019. Det er ett prosentpoengs reduksjon i forhold til 2023. I forhold til 2023 gikk bruken av kollektivtransport noe ned og sykkel opp. Det bør også nevnes at passasjer i bil nå er på 11 prosent og ser ut til å stabilisere seg på et høyere nivå enn tidligere (før pandemien).

Tabell 2 Prosent reisende med kollektiv, sykkel og gange i Stavanger. Data før 2020 er ekskl. Finnøy og Rennesøy (kilde: Nasjonal reisevaneundersøkelse)

	2013/2014	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
% reisende med kollektiv, sykkel og gange	41 %	42%	45 %	40 %	43%	46 %	46 %	45%

Veitrafikk - klimagassutslipp

Veitrafikk står for utslipp av omtrent 106 800 tonn CO₂-ekv. i 2023, og er den største utslippssektorene i Stavanger. Utslippene fra veitrafikk i Stavanger er redusert med 35 prosent fra 2015 til 2023, jf. Figur 9 og Tabell 3 **Utslipp fra veitrafikk Stavanger 2015-2023** (kilde: Miljødirektoratet) Tabell 3.

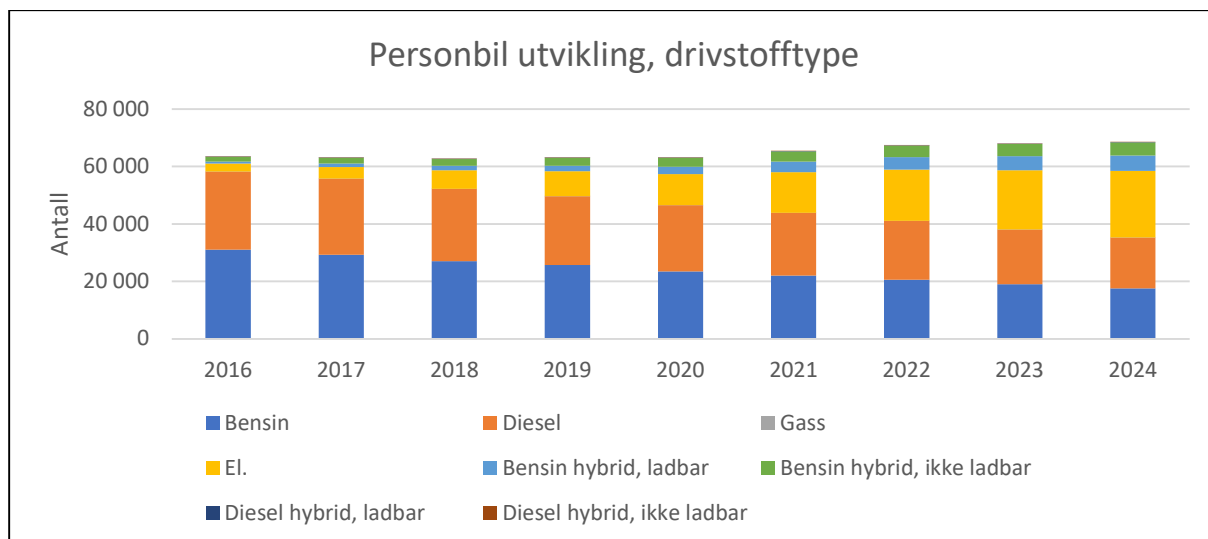
Figur 9 Utslippsutvikling for veitrafikk fra 2015 til 2023 (kilde: [Miljødirektoratet](#))

Tabell 3 Utslipp fra veitrafikk Stavanger 2015-2023 (kilde: Miljødirektoratet)

	2015	2023	%-endring 2015 til 2023	%-fordeling veitrafikkutslipp
Busser	11315	9721	-14	9 %
Personbiler	108149	55856	-48	52 %
Tunge kjøretøy	20573	21696	5	20 %
Varebiler	23143	19552	-16	18 %
Totalt	163180	106824	-35	

De viktigste årsaker til at utslippene fra veitrafikk går ned fra 2015 til 2023 er en økende andel av elektriske kjøretøy i bilparken, og økning i innblanding av biodrivstoff i bensin og diesel, fra 4 prosent i 2015 til 13 prosent i 2023. Utviklingen er vist i Tabell 4.

Det har vært stor nedgangen i utslipp fra personbiler fra 2015 til 2023, hvor utslippene er redusert med 48 prosent i perioden. For denne kjøretøykategorien har andelen elbiler hatt stor vekst.

Figur 10 Registrerte personkjøretøy i Stavanger, etter drivstofftype (Kilde: [SSB](#))

Som vist i Figur 10 er det en økning i antall personbiler i Stavanger. Fra 2023 til 2024 har det vært størst økning for el- og bensin hybrid biler.

Tabell 4 Elbilandel og innblanding av biodrivstoff på nasjonalt nivå, energiprosent (kilde: OFV og [Miljødirektoratet](#))

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
%-andel elektriske personbiler registrert i Stavanger	3,3	4,4	6,2	10,1	14,1	17	21,8	26,3	30,1	34,1
%-andel elektriske varebiler registrert i Stavanger	0,5	0,7	0,9	1,7	2,3	3,0	4,4	6,4	10,3	13,5
Gjennomsnittlig bioinnblanding i bensin og diesel	4 %	9 %	15 %	11 %	14 %	12 %	12 %	11 %	13 %	Ikke publisert

Veitrafikk - trafikkmengde

Byvekstavtalene har mål om nullvekst i persontransport med bil: «I byområdene skal klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy reduseres gjennom effektiv arealbruk og ved at veksten i persontransporten tas med kollektivtransport, sykling og gange.» Trafikkutviklingen for persontransport med bil, målt med byindeks og reisevaneundersøkelser, ligger til grunn for vurderingen av måloppnåelsen i avtalene.

Staten vegvesen foretar en beregning av vegtrafikkindeks, byindeks, for byområdene.

Beregningsgrunnlag, metode, usikkerhet og utviklingen publiseres i en rapport for hvert byområde jf. [Byindeks Nord-Jæren](#). Nullvekstmålet omfatter personbiltrafikk utenom gjennomgangstrafikk, og skal måles ved at trafikkutviklingen vurderes på et treårs glidende snitt, jamfør brev fra Samferdselsdepartementet til de fire største byområdene datert 11.12.2019. Måloppnåelsen gjelder likevel avtaleperioden sett under ett. Det skal være netto nullvekst i perioden.

Utvikling viser at for vårt byområde var det en reduksjon i biltrafikk fram til 2021. Årene etter har det vært vekst. Fra 2023 til 2024 var veksten på 1,3 prosent. Estimert ligger biltrafikken på Nord-Jæren nå 0,6 prosent over referanseåret 2017. Utviklingen for årene 2017 til 2024 er vist i Tabell 5.

Tabell 5 Endring i biltrafikkmengde Nord-Jæren, lette kjøretøy (kilde: [Statens vegvesen, byindeks](#))

	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024	2017- 2024
Estimert endring i trafikkmengde på Nord-Jæren (lette kjøretøy)	-2,0 %	-2,6 %	-5,1 %	3,4 %	3,3 %	2,8%	1,3 %	0,6 %

Tabell 6 Bompasseringer Nord-Jæren (kilde: [Ferde](#))

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	% endring 2023-2024
Bompasseringer Nord-Jæren, ÅDT	207 866	187 218	189 928	198 761	199 987	201 911	1,0 %

Data for bompasseringer på Nord-Jæren viser også økning i trafikk fra 2023 til 2024, jf. Tabell 6. Resultatene fra byindeksen og fra bompasseringsdata er ikke direkte sammenlignbare. Målepunktene er ulikt geografisk plassert, og bompasseringsdataene omfatter blant annet også tunge kjøretøy og gjennomgangstrafikk.

Reisevaneundersøkelsen viser reduksjon i andel bilreiser blant bosatte i Stavanger. Utviklingen i biltrafikk på veiene i Stavanger tar utgangspunkt i registreringer fra automatiske tellepunkt som inngår som grunnlag for å vurdere regionens måloppnåelse i Bymiljøpakken; byindeks for Nord-Jæren.

Tabell 7 viser data for utvikling i trafikkmengde (alle kjøretøy) på konkrete tellepunkt i Stavanger. Den viser at endringen i trafikkmengde på disse punktene fra 2017 til 2024 er på -7,2 prosent.

Mye av reduksjonen på disse tellepunktene skyldes endret trafikkmønster som følge av at Eiganestunellen og Hundvågstunellen åpnet i 2020. Størst reduksjon har det vært ved registreingspunktet på Randabergveien, Bybrua og Storhaugtunellen. Randabergveien og Storhaugtunellen hadde også reduksjon i samlet biltrafikk fra 2023 til 2024. Det har også vært vekst i samlet biltrafikk på flere tellepunkt. De to registeringspunktene i Stavanger på E39 og Madlaveien (Siddishallen) har hatt vekst i perioden 2017-2024, det samme gjelder også fra 2023 til 2024. Fra 2023 til 2024 er det også vekst i biltrafikk på mange av de andre registeringspunktene.

Tabell 7 Utvikling i trafikkmengde (alle kjøretøy) ved et utvalg målepunkt i Stavanger (kilde: [Trafikkdata](#))

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	%-endring 2017-2024	%-endring 2023-2024
Auglend (E39)	62 803	61 681	60 151	58 015	52 540	65 181	66 111	66 308	5,6 %	0,3 %
Bybrua sør	16 963	16 361	15 523	10 645	7 835	8 066	8 392	8 391	-50,5 %	0,0 %
Finnestad (E39)	16 021	16 012	15 482	15 826	16 856	17 601	18 482	18 781	17,2 %	1,6 %
Hillevåg/Skjæring	14 252	13 775	13 524	13 233	13 291	13 183	13 344	13 449	-5,6 %	0,8 %
Hillevågstunnelen	14 678	13 856	13 203	12 185	11 701	12 023	12 412	12 700	-13,5 %	2,3 %
Kannik	35 134	33 262	34 134	27 227	28 986	31 751	31 756	32 581	-7,3 %	2,6 %
Møllebukta	12 636	12 605	12 587	12 353	11 948	11 972	11 811	11 816	-6,5 %	0,0 %
Randabergveien	9 825	9 439	7 930	6 093	7 300	6 693	5 161	4 845	-50,7 %	-6,1 %
Siddishallen	21 968	21 694	21 211	20 729	21 212	21 652	23 299	23 723	8,0 %	1,8 %
Storhaugtunnelen	12 565	11 987	11 548	10 860	9 574	9 148	9 330	8 716	-30,6 %	-6,6 %
Sundekrossen (fv)	9 570	9 398	9 826	8 717	8 580	8 660	8 508	8 519	-11,0 %	0,1 %
Sundekrossen (rv)	13 466	13 333	13 373	12 164	11 720	12 170	12 632	12 748	-5,3 %	0,9 %
Totalsum	239 881	233 403	228 292	208 047	201 543	218 100	221 238	222 577	-7,2 %	0,6 %

Sykkel

Tellepunkt for sykkel

Som for bil foretar Staten vegvesen en beregning av vegtrafikkindeks for sykkeltrafikk i byområdene, [sykkelindeks](#). Indeksene baserer seg på estimert endring i antall syklende i prosent fra et år til det neste med grunnlag i sykkeltrafikk ved et utvalg tellepunkt som representerer byområdet.

Beregningen for Nord-Jæren viser at sykkeltrafikken har vært lavere de siste årene siden referanseåret 2019. Beregningen for 2024 viser at sykkeltrafikken er høyere enn i 2023. I 2023 var indeksen -7,7 prosent sammenlignet med 2019 og i 2024 viste indeksen - 0,1 prosent. Det vil si at estimert sykkeltrafikk på Nord-Jæren igjen er på nivå med før pandemien, jf. Tabell 8. Bergningsgrunnlag, metode, usikkerhet og utviklingen publiseres i en samlet rapport byområdene jf. [sykkelindeks](#).

Tabell 8 Sykkelindeks for Nord-Jæren, bymiljøpakken (kilde: [Statens vegvesen](#))

	2019-2020	2019-2021	2019-2022	2019-2023	2019-2024
Estimert endring i sykkeltrafikk på Nord-Jæren	-2,0 %	-15,4 %	-6,2 %	-7,7 %	-0,1%

For utvikling av sykkeltrafikken på veiene i Stavanger tas det utgangspunkt i registreringer i automatiske tellepunkt som inngår som grunnlag i sykkelindeksen for å vurdere regionens måloppnåelse i Bymiljøpakken. Statens vegvesen publiserer trafikkdata fra tellepunkter i Stavanger.

I Tabell 9 vises resultatene for sykkeltellere i Stavanger. Tall som vises i grått, har lav dekningsgrad. Det vil si hvor målinger ikke har god nok datakvalitet til å inngå i gjennomsnittet. Gjennomsnittlig årsdøgntrafikk ved tellepunkt for sykkel i Stavanger viser en positiv vekst i sykkeltrafikk på de fleste tellepunktene. Trafikkregistreringer ved tellepunkt er punktregistreringer. Vedlikehold på Bybrua har gjort at gang- og sykkelveiene på Bybrua vært stengt 2023 og 2024. Dette forklarer endringer i tellepunktene på Bybrua de siste årene. Byggearbeider på Gandsfjordruta har også påvirket sykkeltrafikken. For Sykkeltamveien åpnet nye delstrekk i 2023 og 2024 og er viktig grunn for det vekst sykklister på Sykkeltamveien de siste årene.

Tabell 9 Årsdøgntrafikk ved sykkeltellere i Stavanger. Resultater med usikre resultater er vist nedtonet i grått (kilde: Statens vegvesen)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Endring 2023-2024
Sykelstamveien Asser Jåtten bru		305	286	368	507	705	28,1 %
Siddishallen	665	699	659	695	620	659	5,9 %
Sykelstamveien Forus snitt 1						650	
Randabergveien			677	632	607	611	0,7 %
Bybrua øst	364	185	256	300	211	424	
Kannik	431	346	297	360	343	424	19,1 %
Hillevåg		505	370	388	335	382	12,3 %
Revheimsveien	358	383	332	335	309	317	2,5 %
Svartholen		329	228	316	297	317	6,3 %
Lassa		414	341	349	317	293	-8,2 %
Vassbotn	334	276	250	328	375	263	
Bjergsted		187	182	238	226	255	11,4 %
Bybrua vest	273	302	239	242	423	249	

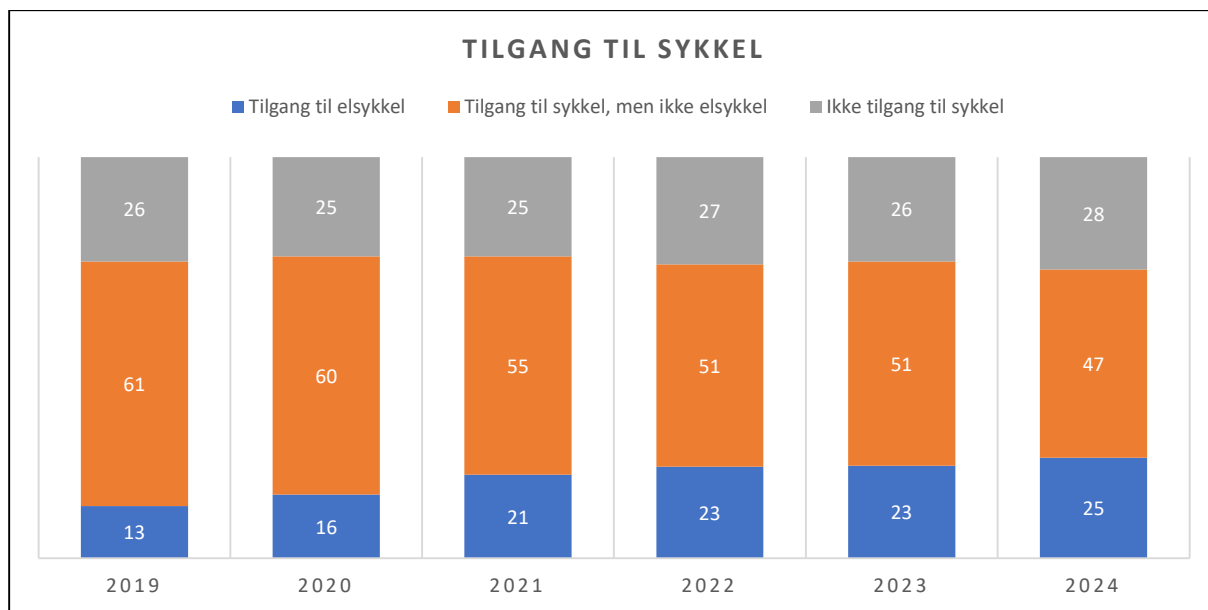
Sykel i reisevaneundersøkelsen

Som gjengitt i Figur 8, viser nasjonal reisevaneundersøkelse med tilleggsutvalg for vårt byområde igjen en økning sykkelbruk fra 2023 til 2024. Sykkelandelen i 2024 var ni prosent mot åtte prosent i 2023.

Figur 11 viser at det en svak økning i andelen av befolkningen som ikke har tilgang til sykkel i Stavanger fra 2019 til 2026 (fra 26 prosent til 28 prosent), men en kraftig økning i andelen som har tilgang til elsykkel fra 13 prosent til 25 prosent i samme periode. Dette viser igjen på reisevanene. Blant de med tilgang til elsykkel foretas hele 17 prosent av reisene med sykkel.

Formålet med høyest sykkelandel er jobbreisen. Som reiseformål utgjør denne blant bosatte i Stavanger i overkant av 20 prosent av reisene. I 2024 benyttet hele 20 prosent av Stavangers befolkning sykkel til/fra arbeid, mot 17 prosent i 2019. For byområdet sett under ett, er andelen 17 prosent. Blant de i Stavanger med tilgang til elsykkel er andelen hele 37 prosent og for byområdet er tilsvarende 33 prosent.

Stavanger og regionens innsats mot å få flere til å sykle til og fra jobb viser med andre ord igjen. For andre formål er sykkelbruken lavere. Det gjør det viktig å rette innsatsen mot å oppnå ringvirkninger til andre formål i hverdagen.

Figur 11 Utviklingen i tilgang til sykkel i perioden 2019 til 2026 (kilde: Reisevaneundersøkelsen, portal Opinion)

Undersøkelse om sykkelbruk

Siden 2013 har kommunen hatt [fem undersøkelser om sykkelbruk i Stavanger](#). Undersøkelsen ble sist gjennomført i 2023. Brukerundersøkelsen er spisset mot innbyggere som er i jobb/skole. Over tid viser resultatene fra undersøkelsen en økning i bruk av sykkel to eller flere ganger i uken, både i sommer- og vinterhalvåret. I 2023 gikk bruken noe tilbake. Resultatene viser at 20 prosent brukte sykkel flere ganger i uken på vinterstid og 32 prosent på sommertid, jf. Tabell 10.

Tabell 10 Bruk av sykkel to eller flere ganger i uken, prosent (kilde: [Stavanger kommune](#))

	2013	2015	2017	2019	2021	2023
Vinterhalvåret	13	19	22	24	23	20
Sommerhalvåret	30	33	34	35	35	32

De fleste sykler fortsatt for helsens skyld til og fra jobb/skole (36 prosent), og for at de synes det er effektivt og enkelt (34 prosent).

Tiltak

- **Infrastruktur:** Det er en rekke prosjekter som omfatter tilrettelegging for sykkel som er eller har vært i byggefase i 2024 både finansiert av kommunale budsjett og av bymiljøpakken.
- **Sykkelparkering ved skoler:** Kommunen har oppgradert og etablert 500 sykkelparkeringsplasser ved fem skoler. 206 av disse med takoverdekk.
- **Sykkelparkering ved barnehager:** Kommunen har oppgradert og etablert 106 sykkelparkeringsplasser (18 av disse med takoverdekk) ved ni barnehager. En barnehage har fått et sykkelvognhus.
- **Sykkelparkering ved målepunkt i bydelene:** Ved forskjellige målepunkter i bydelene ble det oppgradert eller etablert 271 sykkelparkeringsplasser. I tillegg har kommunen satt opp 21 sykkelbokser ved tre forskjellige lokasjoner i Stavanger kommune
- **Sykkelparkering ved dagligvarebutikker:** Syv butikker i Stavanger har benyttet seg av støtteordning. Det ble delt ut 8 sykkelstativer til butikker samlet 52 sykkelparkeringsplasser. Støtteordningen videreføres i 2025.
- **Sykkelparkering ved borettslag og sameier:** I 2024 har tre borettslag benyttet seg av støtteordningen til etablering av sykkelparkeringsplasser.

- *Bemannet sykkelparkering: I løpet av 2024 har innbyggere samlet benyttet bemannet sykkelparkering i gamle Posten rundt 700 ganger. PaaHjul som drifter ordningen tilbyr også sykkelreparasjon.*

Stavanger har mobile sykkelparkeringsstativer som har vært utplassert midlertid ved forskjellige arrangement rundt om i byen (bl.a. Mablis festival, ONS, St. Hans feiring på Vaulen). Tilbudet ble tatt veldig godt imot.

Populære bysykler

Bysyklene er en deleordning for elektriske sykler, der syklene kan hentes ut og settes tilbake i faste stativ plassert på sentrale steder. Bysykkelen ble etablert i Stavanger i 2014, og driftes av Kolumbus. Siden 2017 har både antall utplasseringssteder og bruken økt kraftig. Tabell 11 viser økning i antall turer i Stavanger med toppåret på 445 544 turer i 2023. Nedgangen til 384 171 turer i 2024 kan forklares med at Stavanger kommune hadde gratis kollektiv i 2023 fra juli og ut året. Dette inkluderte bruk av bysykler. 90,5 prosent av bysykkelturene i 2024 er turer som både startet og ble avsluttet i Stavanger kommune.

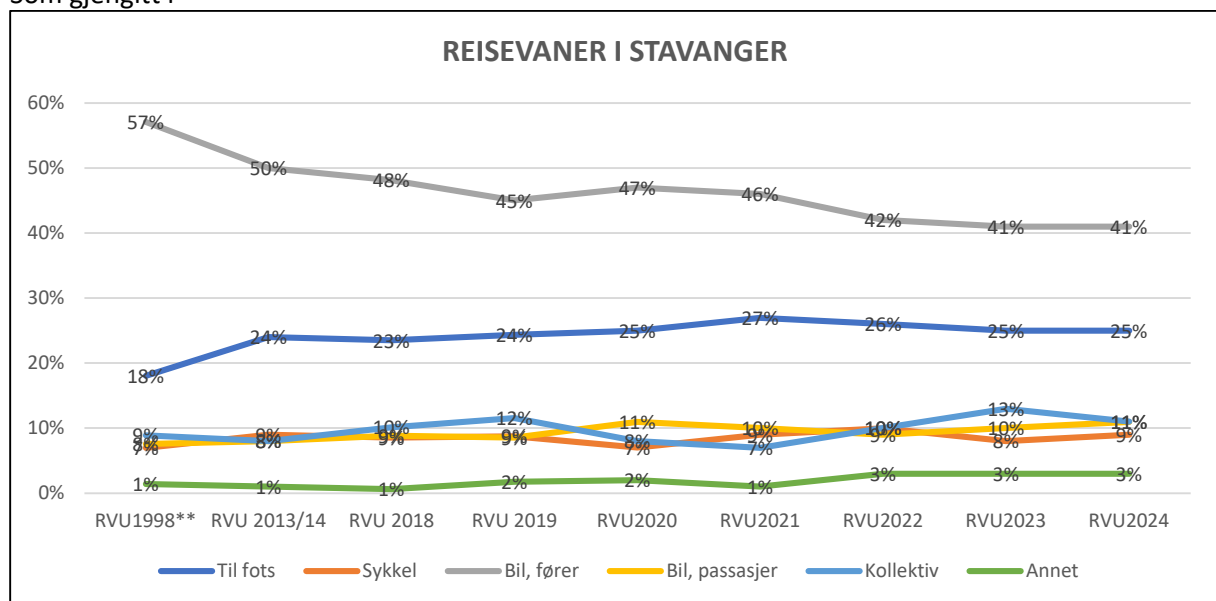
Tabell 11 Antall turer med bysykler, innenfor Stavanger kommune (kilde: Kolumbus)

	2020	2021	2022	2023	2024
Totalt antall turer	140 700	248 051	391 537	445 544	384 171

Den generelle veksten skyldes også vekst i tilbudet. I februar 2020 ble nye, mer robuste sykler lansert. I løpet av 2021 ble ytterligere 750 sykler plassert ut i hele Rogaland, derav 320 i Stavanger kommune. Antall ladepunkter økte fra 570 ladepunkter i 2023 til 578 ladepunkter i 2024. Bysyklene er finansiert av Byvekstavtalen, Klimasatsmidler, kommunene og Kolumbus.

Gange

Som gjengitt i

Figur 8, viser nasjonal reisevaneundersøkelse med tilleggssutvalg for vårt byområde, at bosatte i Stavanger foretar en av fire turer foretas til fots. For befolkningen i Stavanger er gangandelen er høyest til fritidsformål, med en gangandel på 41 prosent. Tilsvarende for befolkningen i byområdet er 37 prosent. For handle-/service-reiser er gangandelen blant befolkningen i Stavanger 28 prosent. Dvs. høyere enn gjennomsnittet for alle reiser. Tilsvarende for befolkningen i byområdet er 21 prosent.

For reiser til/fra jobb er imidlertid gangandelen kun 11 prosent. Tilsvarende for befolkningen på Nord-Jæren 9 prosent.

Det er de yngste som går mest. Som vist i Tabell 12 er gangandelen 29 prosent i den yngste aldersgruppen 13-24 år, men det er en betydelig nedgang fra 2023 da andelen var hele 35 prosent. Gruppen 55 + har lavest gangandel på 21 prosent.

Tabell 12 Utvikling i gange i ulike aldersgruppe (kilde: Reisevaneundersøkelsen, portal Opinion)

	13-24 år	25-54 år	55 år eller eldre	Alle
2024	29 %	26 %	21 %	25 %
2023	35 %*	24 %*	21 %	25 %
2022	27 %	27 %	19 %*	26 %
2021	30 %	28 %*	23 %	27 %
2020	30 %	24 %*	24 %	25 %
2019	30 %	22 %	24 %	24 %

*signifikant endring fra året før

Beintøft

Stavanger kommune inviterer alle barneskoler til [Beintøft](#), en Gå til skole-konkurranse for 1. - 7. klasse. Beintøft arrangeres av Miljøagentene. Hensikten med konkurransen er å få ungene til å gå/sykle til skolen i stedet for å bli kjørt. Dette er bedre for klima og miljø, trafiksikkerheten rundt skolene og ungenes helse. Beintøft starter i begynnelsen av september og varer i fire uker. I tillegg til nasjonale klassepremier fra Miljøagentene, har Stavanger kommune lokale premier med kåring av den beste skolen og de beste klassene på hvert trinn. Tabell 13 viser en oversikt over Beintøft-deltakelsen i Stavanger de siste årene.

Tabell 13 Beintøft-deltakelse, Stavanger 2017-2024 (kilde: Miljøagentene)

Deltakelse	2017*	2018*	2019*	2020	2021	2022	2023	2024
Antall elever	2 825	3 310	2 310	3 823	4 205	4 213	4 112	3 229
Antall klasser	110	135	107	157	190	183	174	138
Antall skoler	10	12	15	16	13	15	18	14

* ekskl. Finnøy og Rennesøy

Personbil

Tabell 14 viser utvikling i kjøretøyparken relatert til befolkningen fra 2015 til 2024. Det har vært en reduksjon i bilhold per 1000 personer i Stavanger fra 2017 til 2020. Deretter har bilholdet økt. I 2023 var det en vekst i befolkning som følge av flere meldte flytting til Stavanger som følge av tiltaket med gratis kollektivtransport. Det har også vært økt innvandring de siste årene. Dette kan forklare en relativ reduksjon i bilhold i 2023 og 2024. Som statistikken fra Opplysningskontoret for veitrafikk (OFV) viser, har det vært en sterk vekst i elektriske personbiler i perioden.

Tabell 14 Utvikling i kjøretøyparken og dens sammensetning 2015-2024, Stavanger (kilde: Stavanger kommune, OFV og SSB)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Antall personbiler per 1 000 personer over 18 år (kilde: SSB)	576	576	571	562	558	556	572	583	573	572
%-andel elektriske personbiler (kilde: OFV)	3,3	4,4	6,2	10,1	14,1	17,0	21,5	26,3	30,1	34,1
%-andel elbuss (kilde: OFV)	0,41	0,32	0,88	0,72	1,7	1,3	1,3	7,9	10,8	13,7
%-andel elbiler i kommunen sin egen virksomhet (kilde: Stavanger kommune)*			18,7	31,7	34,8	48,0	53,0	59,6	67,6	70,2

* ekskl. Finnøy og Rennesøy i 2017, 2018 og 2019

Økning i andel elektriske personbiler og ladepunkt

Antall elektriske personbiler med registrert eier i Stavanger kommune har økt fra 20 957 i 2023 til 23 794 i 2024. Som vist i Tabell 14, har elbilandelen for personbiler i Stavanger, målt i forhold til totalbestanden, økt fra 30,1 prosent i 2023 til 34,1 prosent i 2024 (kilde: OFV). Andelen elbiler av nybilsalget har økt fra 86,4 prosent i 2023 til 91,8 prosent i 2024 (kilde: OFV).

I april 2025 var antall offentlig tilgjengelig ladepunkter i Stavanger 606. Dette er en nedgang fra 618 i 2024, og antas å skyldes en overgang til hurtigladere fremfor sakteladere (kilde: Nobil).

Utvikling i kommunens egen bilpark

Stavanger kommune har siden 2013 hatt et vedtak om at alle kommunens nye biler som hovedregel skal være nullutslippsbiler. Regjeringen har i tillegg innført krav til nullutslipp i offentlige anskaffelser av personbiler fra 2022, lette varebiler fra 2023 og bybusser fra 2025.

Bildeleordninger

Mobilitetsleverandøren Kolumbus hadde i perioden fra 2021-2023 et samarbeid med to ulike leverandører om en bildelingsflåte på 40 biler fordelt på ti ulike lokasjoner. Bilene sto da ved Innovasjonsparken på Ullandhaug, 2020-Parken på Forus, på UiS, i tre p-hus og på fire ulike lokasjoner på offentlig gateplan. Statistikk viser at bruken hadde en oppgang på 30 prosent fra juni 2022 til juni 2023. Allikevel er Stavanger et såpass umodent marked for bildeling at en leverandør valgte å trekke ut sine biler i april 2023. Den andre leverandøren gikk konkurs i 2023 og trakk ut resterende biler i juni 2023.

Samtidig jobbet Kolumbus frem en ny bildelingsordning som skulle redusere den økonomiske risikoen for leverandørene og samtidig gjøre det mer attraktivt å tilby biler til de tilgjengelige lokasjonene. Fra september 2023 og frem til november 2024 var det 17 biler fordelt på syv lokasjoner i ordningen, i samarbeid med en leverandør. Utover at det var en generell jevn økning i bruken er det vanskelig å konkludere ytterligere, som følge av den korte avtaleperioden.

Kolumbus jobbet i 2024 med å etablere en forenklet og mindre økonomisk forpliktende bildelingsmodell, hvor det i større grad legges opp til et direkte samarbeid mellom grunneier og

leverandør. Det ble lagt opp til å gjøre bildelingstjenesten tilgjengelig i Kolumbus-sanntidsappen på lik linje med buss, tog og bysykler og er et supplement til annen delt mobilitet.⁴

Man ser også en viss utvikling i bildelingsalternativer i regionen, blant annet på Forus og Sola. Dette er et positivt tegn, selv om det fortsatt mangler en åpen og tilgjengelig bildelingsordning ved bykjernen og ved etablerte mobilitetspunkter.

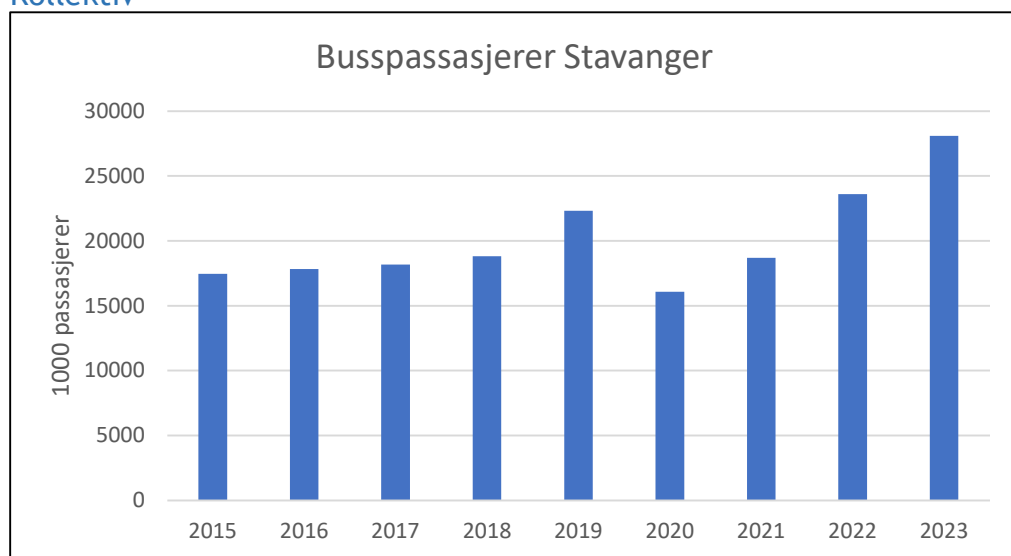
Andelen husholdninger som ikke eier egen bil

Som vist i Tabell 15, var andelen husholdninger som ikke eier eller disponerer en bil, i 2024 på 16 prosent. Over tid har det vært en økning i andelen husholdninger i Stavanger som oppgir at de ikke eier eller disponerer en bil, men i 2024 er andelen lavere enn året før. Med andre ord er andelen som eier eller disponerer bil i Stavanger og på Nord-Jæren er høyt, og ligger over landsgjennomsnittet.

Tabell 15 Andelen husholdninger som ikke eier eller disponerer egen bil (kilde: Den nasjonale reisevaneundersøkelsen)

	2013/2014	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
%-andel som ikke eier egen bil	12	16	15	15	14	18	18	16

Kollektiv

Figur 12 Busspassasjerer i byområdet Stavanger⁵ (SSB)

Figur 12 viser antall busspassasjerer i byområdet (dvs. ekskl. Finnøy og Rennesøy). Det har vært en jevn økning i passasjertall for byområdet Stavanger fra 2015 til 2019. Fra 2019 til 2020 var det en reduksjon på 28 prosent, som ses i sammenheng av koronapandemien. Data for 2024 foreligger ikke enda fra SSB.

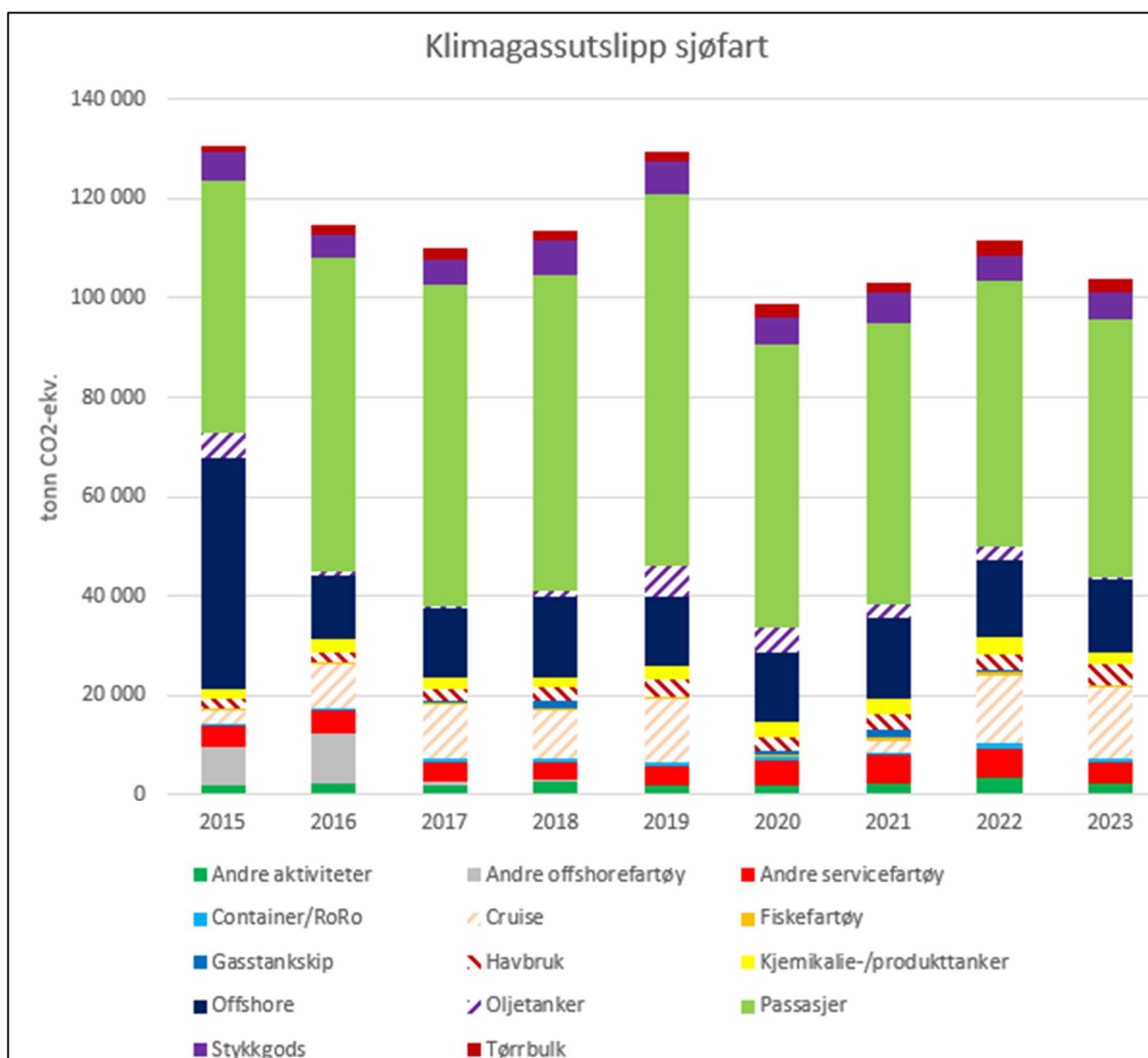
⁴ Finansieringen av prosjektet bildeling med belønningsmidler fases ut og avsluttes innen utgangen av 2025, samtidig som Kolumbus sitt engasjement innen bildeling avsluttes jf. sak i [fylkesutvalgsmøte](#) 08.04.2025.

⁵ 2024-tall er ventet i mai 2025

Nasjonal reisevaneundersøkelse med tilleggsutvalg for vårt byområde viser at kollektivandelen av innbyggernes reiser var 10 prosent i 2022, 13 prosent i 2023 og 11 prosent i 2024 jf. Figur 8 (kilde: Reisevaneundersøkelsen, portal Opinion). Kollektivandelen er med andre ord lavere i 2024 enn i 2023 da kollektivtransport var gratis for kommunens innbyggere, men høyere enn i 2022. Kollektivandelen i 2024 er også høyere enn i 2019, før pandemien. Andre halvår i 2023 viser en kollektivandel på 14 prosent mot henholdsvis 10 og 11 prosent i 2022 og 2024. En sammenligning med første halvår viser at kollektivandelen var to prosentpoeng høyere i 2023 da kollektivtransporten var gratis. Det er imidlertid behov for ytterligere analyser for å forstå, og kunne konkludere for, virkningen av tiltaket med gratis kollektivtransport.

Sjøfart

Sjøtransport sto for utslipp av 103 700 tonn CO₂-ekv. i 2023. Dette tilsvarer 23 prosent av klimagassutslippene i Stavanger (klimagassbudsjettavgrensning). Figur 13 viser hvordan utviklingen for utslipp har vært fra 2015.

Figur 13 Direkte klimagassutslipp fra sjøfart i Stavangers farvann (kilde: Miljødirektoratet)

Utslippene fra sjøfart er redusert med 20,7 prosent fra 2015 til 2023. Fartøy knyttet til offshorevirksomhet kan variere en del fra år til år. Offshore fartøy hadde høye utslipp i 2015, trolig som følge av at flere forsyningskip da reiste inn til Stavanger i påvente av korttidsoppdrag.

Stavangers kommunegrense til sjøs går tolv nautiske mil ut fra grunnlinja, og omfatter derfor også utslipp fra sjøfart som ikke ligger til kai. Dette er en av årsakene til svingningene i utslipp fra ulike skips kategorier, eksempelvis fra oljerelaterte fartøy som i varierende grad oppholder seg i våre sjøområder mellom oppdrag.

Miljørabatt for de reneste cruiseskipene

[Environmental Port Index](#) (EPI) er et unikt rapporteringsverktøy utviklet i samarbeid med DNV og en rekke shippingindustrieksperter. Målet er å øke driftseffektiviteten til både redere og havneoperatører, samtidig som de reduserer deres påvirkning på miljøet. EPI er en internasjonal løsning, støttet av globale maritime eksperter og en robust IT-infrastruktur som er i stand til å støtte havner rundt om i verden.

Fra 2019 ble EPI organisert som et aksjeselskap, EPI AS, eid av elleve norske cruisehavner, der de største eierne er Bergen og Stavanger. Ved oppstart i 2019 var EPI i bruk av fire havner: Stavanger, Trondheim, Bergen, og Oslo. Ved inngangen til 2025 har tjenesten utvidet sitt virke til 37 destinasjoner i Norge, på Island, Færøyene, og Orknøyene.

EPI hjelper havneoperatører med å utvikle strategier for å redusere miljøpåvirkningen fra skipstrafikk. Havneoperatører kan for eksempel bruke EPI-scoren til å identifisere hvilke skipstyper som har størst miljøpåvirkning og målrettet gi disse skipene insentiver for å redusere utslippene. EPI samler detaljert informasjon om blant annet skipenes utslipp, teknologisk utrustning, bruk av rensesystemer, drivstoff og bruk av landstrøm. EPI kartlegger også skipenes alder, dvs. antall skip over/under 20 år og beregnet gjennomsnittsalder. Tabell 16 viser utvikling i antall cruiseanløp med miljørabatt og påslag.

Tabell 16 Antall cruiseanløp i Stavanger med miljørabatt og påslag (kilde: SRH)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Antall cruiseanløp	234	6	36	227	195	227
Anløp med påslag	116 (50 %)	2 (33 %)	6 (17 %)	79 (35 %)	81 (42 %)	72 (32 %)
Anløp med rabatt	20 (9 %)	4 (67 %)	30 (83 %)	134 (59 %)	114 (58 %)	154 (68 %)

4 Bygg og anlegg

Mål- Bygg og anlegg

Hovedmål

- Direkte utslipp av klimagasser fra bygg og bygge- og anleggsplasser er redusert med 80 % innen 2030, ut fra 2015-nivå, og med 100 % innen 2040.

Mål for hele byen:

Innen 2030 er de direkte klimagassutslippene fra stasjonær energi redusert med 80 %

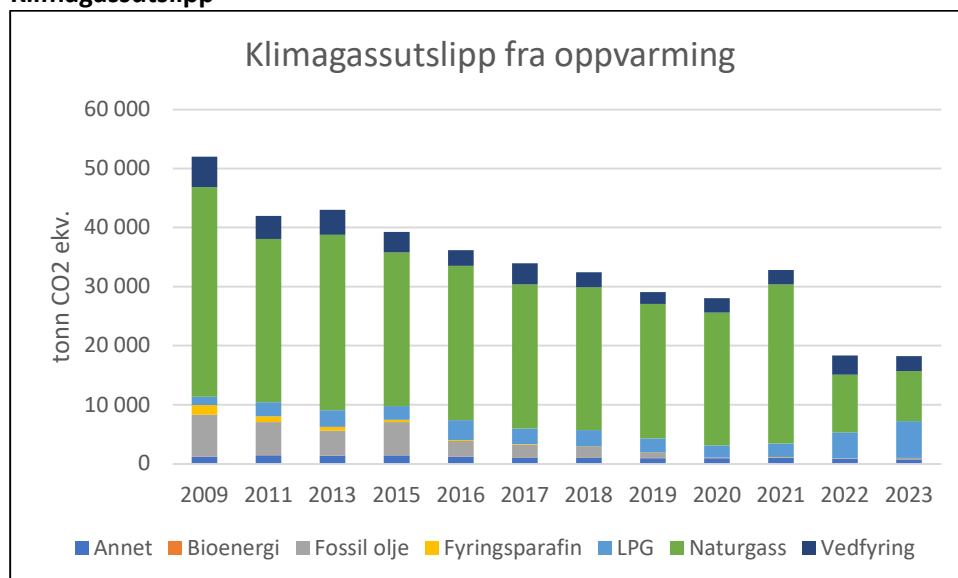
- Komplette oversikt over energikilder og forbruksmønstre i Stavanger blir laget, i samarbeid mellom Stavanger kommune og energileverandører
- Naturgass som oppvarmingskilde i byområdet er faset ut innen 2030
- Utnyttelsen av lokale fornybare energiresurser øker
- Innen 2030 er alle bygge- og anleggsplasser utslippsfrie.

Mål for kommunens bygg og anlegg

- Nybygg og totalrehabiliterte bygg får gradvis lavere klimagassutslipp. Utviklingen går fra passivhus, via nullenergibygge og plusshus til nullutslippsbygg i 2030.
- Større kommunale rehabiliteringsprosjekter skal oppnå minst passivhusnivå så fremt det er teknisk og økonomisk hensiktsmessig sett i et livssyklusperspektiv
- Alle fossilbaserte energikilder er faset ut i kommunale bygg innen 2020
- Innen 2021 er alle kommunale bygge- og anleggsplasser fossilfrie, og innen 2025 utslippsfrie

Status bygg og anlegg – mål for hele Stavanger

Klimagassutslipp

Figur 14 Klimagassutslipp fra oppvarming (kilde: [Miljødirektoratet](#))

Utslipp fra oppvarming var 18 200 tonn CO₂-ekv. i 2023, som er omtrent tilsvarende som året før, vist i Figur 14. Sektoren står for rundt fire prosent av utslippene i Stavanger.

Lyse har Norges største landbaserte gassnett i vår region, hvor gass transporteres fra Kårstø til kunder i Ryfylke og på Jæren. Nettet leverer gass blant annet til oppvarming av næringsbygg og veksthusnæringen. Dette er grunnen til at naturgass har en høy andel av utslippene fra oppvarming i vår region. Fra 2021 til 2022 var det en stor nedgang i utslipp, som følge av redusert forbruk av naturgass. Ifølge informasjon fra Miljødirektoratet kan dette skyldes at utslipp fra LPG kan være lavere i regnskapet enn reelle utslipp i 2022 og 2023. Flere aktører brukte LPG dette året, på grunn av høye naturgasspriser.

Utslipp fra bruk av fossil olje til oppvarming er tilnærmet null i 2020. Dette må ses i sammenheng med forskrift om forbud mot bruk av mineralolje til oppvarming av bygninger som trådte i kraft 1.1.2020.

Til informasjon omfatter utslipp fra vedfyring klimagassene metan (CH₄) og lystgass (N₂O). CO₂-utslipp fra vedfyring regnes som netto nullutslipp, siden treet har tatt opp tilsvarende mengde karbon i vekstfasen.

Sektoren står for 5 prosent av utslippene i 2023 (23 000 tonn CO₂-ekv.). Sektoren omfatter utslipp fra oppvarming av næringsbygg og husholdninger. For bruk av naturgass mottar Miljødirektoratet data fra Lyse. Lyses gassnettet benyttes i drivhusnæringen, og også til oppvarming av større bygg. Utslippene har hatt en nedgang fra 2015 til 2023 på 41 prosent. Fra 2022 til 2023 ser vi imidlertid en økning. Ifølge informasjon fra Miljødirektoratet kan dette skyldes at utslipp fra 3 LPG kan være lavere i regnskapet enn reelle utslipp i 2022. Flere aktører brukte LPG dette året, på grunn av høye naturgasspriser.

Natur- og biogass

Tabell 17 viser en oversikt over bruken av naturgass og biogass i Stavanger. Det var en stor nedgang i salg av naturgass i 2022. Flere gartnere og prosesskunder gikk over på egne løsninger, som propan, da gassprisene var svært høye i 2021 og 2022. Noen kunder er kommet tilbake i slutten av 2023 og i 2024.

Tabell 17 Bruk av natur- og biogass i Stavanger oppgitt i GWh - solgt fra Lyse (kilde: Lyse Neo AS)

	2019 (GWh)	2020 (GWh)	2021 (GWh)	2022 (GWh)	2023 (GWh)	2024 (GWh)
Stasjonært salg						
Biogass	21,4	22,3	18,5	21,8	15,3	20,5
Naturgass	202,8	187,5	208,3	110,4	107,8	138,5
Totalt	224,2	209,8	226,8	132,2	123,1	159,0
Drivstoff						
Biogass	3,0	2,9	3,1	2,8	2,1	0,8

Solenergi

Oversikt over antall plusskunder og installert effekt av solenergi hos Lnett i Stavanger kommune fra 2020 er vist i Tabell 18. Plusskunder er koblet til nettet og leverer overskuddsproduksjon tilbake til nettet. 75 prosent av den installerte effekten er på næringsbygg. Frittstående anlegg inngår ikke i denne oversikten.

Tabell 18 Utvikling i antall plusskunder og installert effekt i Stavanger kommune (kilde: Lnett)

	2020	2021	2022	2023	2024	%-endring 2023-2024
Antall plusskunder, Lyse	135	161	275	513	570	11 %
Installert effekt (kWp) solenergi	1 322	1 679	5 203	11 845	16 885	43 %

Det har vært en stor økning i solenergiproduksjonen de senere årene. Høye strømpriser er trolig medvirkende til dette. ENOVA har ulike støtteordninger for dette rettet mot private, borettslag/sameier, samt næringsbygg. I 2023 kom en forskriftsendring som tillater deling av fornybar, egenprodusert kraft på samme eiendom.

De fleste steder i Stavanger kan du installere solenergianlegg uten å søke. For innbyggere i verneområder eller enhetlig utbygde områder må det søkes kommunen om tillatelse. Det gis fritak fra grunngebyret ved søknad som solenergianlegg i disse områdene. Denne kostnaden dekkes av kommunens klima- og miljøfond.

Strømforbruk

El-forbruket i Stavanger kommune som helhet har økt med 1,9 prosent fra 2023 til 2024. Dersom man justerer verdiene etter temperatur, har det vært en økning i forbruket på 5,9 prosent fra 2023 til 2024. Tabell 19 viser utviklingen fra 2019 til 2024. Ifølge informasjon fra L-nett kan dette skyldes økningen i antall elbileiere i kommunen, og hjemmelading av disse kjøretøyene.

Tabell 19 El-forbruk i Stavanger (kilde: L-nett)

	2019 (GWh)	2020 (GWh)	2021 (GWh)	2022 (GWh)	2023 (GWh)	2024 (GWh)
El-drevne prosesser	22,9	19,7	18,0	16,4	16,5	15,1
Handel og tjenester	482,5	457,5	475,2	451,9	457,0	467,5
Husholdning	913,4	957,4	967,3	820,8	859,6	878,5
Industri	161,2	166,5	168,6	159,5	155,3	153,5
Jordbruk	48,6	67,6	65,6	49,5	63,2	73,2
Offentlig virksomhet	280,6	268,0	283,6	271,0	273,4	271,7
Total	1 909,3	1 936,8	1 978,4	1 769,2	1 825,0	1 859,0
Totalt, temperaturkorrigert	1 974,7	2 079,3	1 969,1	1 862,3	1 850,8	1 960,3

Status- kommunens egne bygg og anlegg

Stavanger kommune kjøper fem energiprodukter til egne bygg;

- For kjøp av elektrisitet er det løpende avtale med Entelios i perioden 2022-2025. Kraftleverandøren handler kraft på vegne av Stavanger kommune. Parallelt med at kommunen arbeider aktivt med å holde elektrisitetsforbruket nede, har avtalen resultert i gode finansielle resultater for 2024. Stavanger kommune har fremdeles en porteføljestyring med prissikring av gitt volum og aktiv forvaltning på resterende. Kraftavtalen har opprinnelsesgaranti for å sikre at kraften kommer fra fornybare energikilder. Fornybarandelen er derfor satt til 100 prosent.
- Fjernvarme kjøpes fra Lyse til totalt ti eiendommer. Her en det inngått løpende avtaler: bedrift pluss. Dette er en prismodell med pristak, der prisen for varmen er sammensatt av en basispris pluss spotprisen på strøm. Ved utgangen av 2024 stod pristaket til 125 øre/kWh, en oppgang på 10 øre sammenlignet med 2023. Fjernvarmen utnytter overskuddsvarme fra avfallsforbrenning på Forus. Spisslast er drevet på biogass. Videre pågår det utbygging av fjernvarmetraseen mot

Bjergsted. I den sammenheng har Stavanger kommune inngått en intensjonsavtale om å koble seg til fjernvarmenettet for kommunens bygg der dette er hensiktsmessig når byggene skal inn i en større renovering.

- Biogass kjøpes fra Lyse til totalt 16 eiendommer. I 2019 gikk Stavanger over fra naturgass- til biogassleveranse og klimagassregnskapet er forbedret på grunn av denne endringen. Etter at pristaket på naturgass ble tatt bort i 2022 er biogass blitt et mer konkurransedyktig produkt i motsetning til naturgass siden biogass, i motsetning til naturgass, er fritatt for CO₂-avgift.
- Naturgass kjøpes fra Lyse til energisentralen på Stavanger Forum-området. Energien går til flere kommersielle kunder på området. Det er et ønske om å gå over til biogass på dette anlegget, men foreløpig er det ikke tilgjengelig volum på markedet. I tillegg betales det en CO₂-avgift på 25,04 øre/kWh. Det er derfor både av kostnadsmessige- og miljømessige årsaker ønske om å gå over til biogass så snart dette produktet er tilgjengelig. Det vurderes også å gå over til alternative kilde, pellets eller tilsvarende, men mangel på investeringsmidler gjør at dette foreløpig avventes.
- Fjernkjøling kjøpes fra Lyse til Lervig sykehjem og Kulturskolen i Bjergsted. Her en det inngått løpende avtaler; Kjøling bedrift pluss som er en prismodell sammensatt av en basispris pluss spotprisen på strøm. Kjøling i Lervigsområdet ble i 2022 lagt om til frikjøling fra Gandsfjorden. For Kulturskolen i Bjergsted er kjølingen produsert av varmepumper som henter energi fra varmeoverskudd fra Stavanger konserthus. Det er foreløpig ikke avklart hvordan kjøling skal produseres i området når fjernvarme skal erstatte varmepumpen på konserthusområdet. Utover dette kjøpes det ikke kjøling til kommunale bygg, men det er leveranse av fjernkjøling til Tou Scene der Stavanger kommune ikke er kunden, men eier av bygget.

Levert energi og energiforbruk i kommunale bygg

Stavanger kommune arbeider aktivt med å overvåke og holde energibruken i bygningsmassen så lav som mulig. Forbruket påvirkes i stor grad av bygningens standard, det vil si hvor stort varmetapet er og hvor energieffektive de tekniske anleggene er. Fysiske tiltak som solskjerming og byggets orientering i terrenget påvirker også energibruken. Videre er klimagassutslippet fra energibruk i bygninger påvirket av hvor mye energi som må leveres til bygget for å dekke behovet. Levert energi ses på som den energien man må kjøpe/tilføre bygget for å oppnå ytelsen. Dette er gjengitt i tabell 20. I bygg der energiforbruket er basert på direkte elektrisk oppvarming og uten solceller eller varmepumper er levert energi og energiforbruket tilnærmet likt. Tabell 20 viser at det i 2024 kun var 0,5 prosent av levert energi som ikke var fornybart (naturgass – med en CO₂-faktor på 211 g/kWh). Denne andelen vil svinge opp og ned alt etter utendørsklimaet da forbruket av naturgass er sterkt avhengig av utetemperaturen (spisslast).

Tabell 20 Levert energi (kilde: Stavanger kommune, eiendom)

Energikilde	Forbruk i kWh	Andel av totalforbruket	Fornybarandel
Elektrisitet	81 918 322 (85 047 087)	89,5 % (89,2)	100 %
Fjernvarme	5 191 877 (5 587 105)	5,7 % (5,9)	100 %
Fjernkjøling	73 746 (61 630)	0,1 % (0,1)	100 %
Biogass	3 934 275 (4 418 862)	4,3 % (4,6)	100 %
Naturgass	432 733 (270 763)	0,5 % (0,3)	0 %
Totalt	91 550 953 (95 385 447)		

Gjennom tiltak som solceller og varmepumper som produserer energi på egen tomt vil behovet for levert energi gå ned. Dette er gjengitt i Tabell 21. Bygget har fremdeles det samme energibehovet, men behovet for å kjøpe inn elektrisitet, varme, kjøling eller annen kilde går ned. For 2024 utgjør dette 6,1 GWh eller 6,1 mill. kWh. Det er et vesentlig hopp i bidrag fra solceller som følge av anleggene som er levert på sykehjem den siste tiden.

Tabell 21 Energiopptak fra fornybare energikilder (kilde: Stavanger kommune, eiendom)

Energikilde, kWh	2020	2021	2022	2023	2024
Avløpsvarme	1 467 545	1 176 150	1 086 889	1 082 252	1 046 297
Geovarme	3 033 402	3 335 341	4 194 272	4 303 923	4 210 169
Solfangere	21 580	20 053	16 960	22 987	14 211
Solceller	43 375	45 197	72 046	172 236	830 000
Sum	4 565 902	4 576 741	5 370 167	5 581 398	6 102 701

Lønnsomhet i energiøkonomiseringstiltak

Et gitt eksempel fra en av kommunens skoler viser energiregnskapet at det hentes opp nærmere 400 000 kWh fra energibrønner. Varmepumpen bruker rundt 100 000 kWh for å hente opp denne energien. Ved å trekke fra strømforbruket til varmpumpen fra energiopptaket bli netto gevinst 300 000 kWh. Denne energimengden utgjør en vesentlig del av skolens energiforbruk som ellers måtte blitt kjøpt fra nett. Denne energien kan forenklet ses på som den energien som skaper økonomisk lønnsomhet i å investere i varmepumpeanlegg. Tilsvarende for et solenergianlegg vil den produserte energien ses opp mot lønnsomheten ved å produsere denne selv kontra å kjøpe inn energien.

I vurderinger av tiltak er det spesielt viktig å se på lønnsomheten av ulike tiltak over levetiden. En investering i varmepumpeløsning eller solceller har en investering, en nedskrivningstid av lånte midler og en forventet levetid og produksjonsvolum. Gjennom nåverdiberegning gjøres det analyse på hvor mye det vil koste over levetiden å produsere en kWh. På den måten kan valg av løsning være basert på levetidskostandene og ikke bare på lønnsomheten i et kortsiktig perspektiv. I vurderingene skal bærekraft, gjenbruk og andre forpliktelser mot eksempelvis fjernvarmeutbygging i kommunen være med som en del av beslutningsgrunnlaget.

Kommunale bygg knyttet til sentral energiovervåking

Stavanger kommune driver energiovervåking og optimalisering av byggtekniske systemer i alle kommunale formålsbygg og innleiebygg der Stavanger kommune er kunde på energiproduktene som kjøpes. Dette er en portefølje med datainnsamling som kontinuerlig er i bevegelse, der nye målepunkter bli lagt til og avviking av målepunkter bli tatt ut av porteføljen.

Energiovervåkingen er i hovedsak bygget opp med daglig datainnsamling av alle elektrisitetsmålere. Gårsdagens energidata hentes fra elhub.no⁶ hver morgen og lastes inn i energioppfølgingsverktøyet Gurusoft Report. For gass, fjernvarme og fjernkjøling hentes data kontinuerlig fra målerne, og er tilgjengelig fortløpende. Opplysningen på datasettene er på timesnivå eller høyere. Utover målere for kjøpt energi har kommunen en rekke internmålersystemer for å følge opp energibruken og avdekke feil i energiuttaket. Et eksempel er energimålere på varmepumpeanlegg, for å overvåke at varmepumpene leverer den energien de skal ut fra kravspesifikasjonen. Tilsvarende overvåkes energiproduksjonen fra solcelleanleggene for å sikre at disse leverer som forutsatt.

Det er ikke alle bygg det er mulig å få til en komplett energiovervåking på. Et eksempel er omsorgsboliger. For mange av disse er det kun energiforbruket til fellesarealer kommunen kan

⁶ elhub.no er en nasjonal database for informasjonsutveksling knyttet til elektrisitetsmålere. Databasen benyttes av nettselskaper og kraftleverandører for avregning, utveksling av kundeopplysninger og energidata. Alle abonnenter på elektrisk kraft har tilgang til elhub gjennom et sluttbrukergrensesnitt. Forbruksdata gjøres tilgjengelig for tredjeparter for benyttelse i for eksempel energioppfølgingssystemer.

overvåke. Resten av forbruket er knyttet til de private boenhetene med egne, private målere mot nettselskapet.

Spesifikt energibruk i bygninger, kWh/m²

Spesifikt forbruk per m² gir et bilde på hvor mye energi bygningsmassen bruker der arealet er hensyntatt. Fordelen med å benytte spesifikt forbruk over tid er at endringer i arealer bli ivaretatt.

Temperaturkorrigering av energiforbruket

Temperaturkorrigering av forbruket gir et mer korrekt bilde av forbruket der utetemperaturen benyttes til å korrigere forbruket. Dette gjøres ved å korrigere den delen av forbruket som er knyttet til oppvarming. Korrigeringen gjøres opp mot en referanse der forbruket korrigeres opp eller ned alt etter som utetemperaturen i beregningssåret er over eller under referansen. Det kan være enkelte bygg innenfor rapporteringsåret som ikke skal tas med i statistikken, eksempelvis bygg uten drift som følge av renovering. Metoden for hvordan man korrigerer forbruket er under stadig utvikling. Tabell 22 viser temperaturkorrigert energiforbruk i kommunale bygg for perioden 2015 til 2024.

Tabell 22 Temperaturkorrigert energiforbruk i kommunale bygg – kWh/m², 2015-2024 (kilde: Stavanger kommune, eiendom). 2015 er referanseår i forhold til målsetninger satt i klima- og miljøplanen.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Skolebygg	146	130	128	114	119	116	120	115	116	105
Sykehjem	237	212	206	155	180	179	183	182	178	175
Idrettshaller	148	149	150	128	154	129	149	151	156	175
Kultur- og fritidsbygg	206	184	180	158	165	153	170	170	164	125
Barnehager	174	160	157	137	143	137	140	134	129	134
Administrasjonsbygg	212	191	178	188	179	166	160	166	185	195

EPD

EPD (Environmental Product Declaration) er et kortfattet dokument som oppsummerer miljøprofilen til en komponent, et ferdig produkt eller en tjeneste på en standardisert og objektiv måte. En EPD lages på grunnlag av en livsløpsanalyse (LCA) etter ISO 14040-14044. De standardiserte metodene skal sikre at miljøinformasjon innen samme produktkategori lar seg sammenlikne fra produkt til produkt, uavhengig av region eller land. Hensikten er at kunden skal kunne sammenligne miljøprofil og foreta en vurdering og et valg basert på miljødeklarasjonen (kilde: epd-norge.no). EPD-dokumentasjon er et av flere virkemidler for å kvalitetssikre materialvalg til kommunale byggeprosjekter og utskiftninger i eksisterende bygningsmasse.

Tabell 23 viser en oversikt over bruk av EPD for materialvalg, bruk av massivtre, utarbeidet klimagassregnskap, måling av energibruk og hvilke energikilder som er valgt i kommunens ferdigstilte byggeprosjekter i 2024 (nybygg).

Tabell 23 Oversikt over dokumentasjoner for nybygg (kommunale), 2024 (kilde: Stavanger kommune, byggeprosjekter)

Prosjekt	EPD-miljøkrav for materialvalg	Bruk av tre	Klimagassregnskap	Måling av byggets energibruk	Energikilde		
					Grunnlast	Spisslast	Solenergi
Strømvig barnehage	x	x	x	x	Fjernvarme		Solceller
Ramsvigtunet sykehjem	Breeam very good	x	x	x	Varmepumpe med energibrønner	Elektrokjel	Solceller

Klimaregnskap for energibruken i den kommunale bygningsmassen, differensiert etter type formålsbygg og energikilde

Faktorer for beregning av CO₂-utslipp

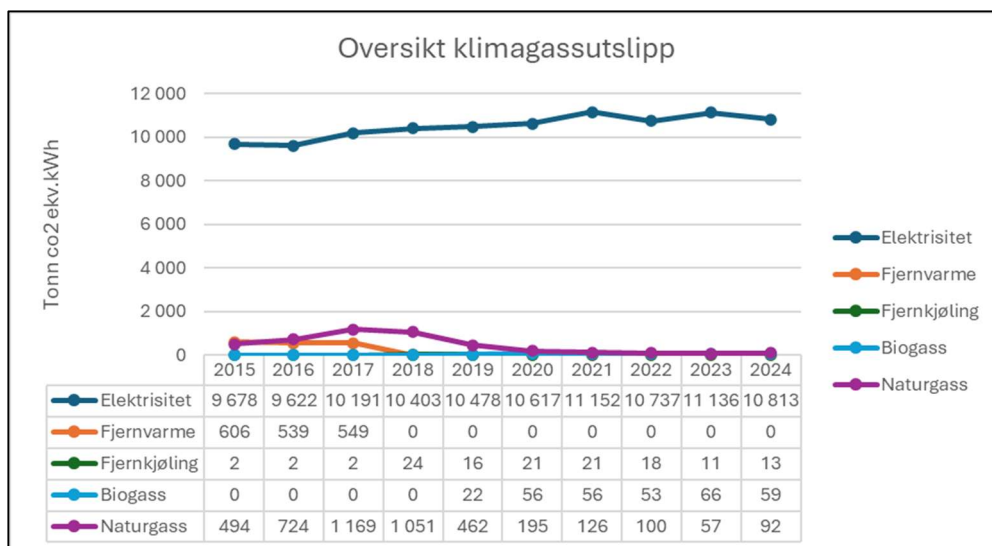
I nasjonal statistikk for klimagassutslipp fra elektrisitet produsert fra vannkraft benyttes det 0 g/CO₂-ekv. som faktor. Intern i kommunen benyttes en formel for beregning av utslippsfaktor som tar hensyn til at Norge skal nå et utslippsfritt samfunn i 2050. Formelen tar utgangspunkt i en referanse og har sluttår 2050 der utslippsfaktoren gradvis går nedover mot 2050. Dette for å fremme alternative energikilder i valg av energiløsninger til bygningsoppvarming. Formel er utviklet av ZEB-senteret⁷. Fjernvarme og biogass som leveres til Stavanger kommune er klimanøytral. Det benyttes noe naturgass i energisentralen på Stavanger Forum. For naturgass benyttes en CO₂-faktor på 211 g/kWh, biogass 15g/kWh og fjernkjøling 185g/kWh.

For fjernkjøling vil, faktoren kunne variere. Eksempelvis vil løsning med frikjøling fra sjøen ha et helt annet utslippsbilde enn kjølemaskiner utelukkende drevet på strøm. Dette må, i fremtidige rapporteringer, differensieres - alt etter hvilke løsninger som er valgt.

Figur 15 viser samlet klimagassutslipp fra kommunens bygningsmasse, fordelt på formålsbygg. I tillegg til det totale klimaregnskapet og regnskapet for hver byggkategori, viser tabellen fordelingen på energikildene som benyttes i de kommunale byggene.

Klimagassutslippet vil variere fra år til år og er avhengig av flere faktorer. Utendørstemperaturen påvirker forbruket og klimagassregnskapet vil bli tilsvarende påvirket. Særlig vil energiproduktene som benyttes som spisslast på kalde dager slå veldig forskjellig ut alt etter utetemperatur.

⁷ [Om ZEB Senter](#)

Figur 15 Klimaregnskap (tonn CO₂/år). Klimaregnskap for energiforbruk i kommunale bygg – differensiert etter energikilde, 2015 - 2024 (kilde: Stavanger kommune, eiendom)

Siden nærmere 100 prosent av energibruken kommer fra fornybare energikilder, vil klimagassutslippet fra energibruk i kommunens egne bygninger stort sett være påvirket av utetemperaturen. Det er for kommunale bygg isolert sett derfor ingen klimagevinst å gå over til alternative fornybare energikilder. Samtidig er det viktig å tenke langsiktig ved både å redusere forbruket ytterligere og konvertere til alternative fornybare løsninger. Dette kan frigi energi til andre formål og tilrettelegge for å kunne utnytte systemer som kan produsere energi på eget bygg eller tomt. Økt realisering av solenergi vil eksempelvis vil få en indirekte virkning på klimagassutslippet da frigitt elektrisitet kan benyttes i andre sektorer.

Antall leiekontrakter med krav om fossilfri oppvarming

Stavanger kommune har ca. 60 leieforhold. Kravet om fossilfri oppvarming er tatt inn i kommunens kravspesifikasjon. Hver enkelt avtale tilpasses det enkelte leieforhold, og det er økt fokus på miljø og innarbeiding av grønnere leievilkår.

Kravet om fossilfri oppvarming er et absolutt krav i alle leieavtaler og er oppfylt for alle avtaler inngått i 2024. Det ble i 2024 inngått fire nye leieforhold.

Status – bygge- og anleggsplasser

Det ble i 2021 innført krav om at alle kommunens bygge- og anleggsprosjekter skulle være fossilfrie. I 2024 ble det innført krav til at alle utlyste konkurranser minst skal bruke utslippsfrie byggeplasser som tildelingskriterium. Det tillates også å stille det som krav der det er mer hensiktsmessig. I 2024 ble det gjennomført seks konkurranser med krav og ca. tolv konkurranser med kriterium. Muligheten for å stille absoluttkrav eller andre hensiktsmessige metoder vurderes fortløpende og vil også vurderes i 2025.

I 2024 ble ca. syv prosent av kommunens byggeplasser registrert som utslippsfrie, 87 prosent var fossilfrie mens seks prosent var arbeid i sjø som krever fossilt utstyr. Det ble lyst ut færre oppdrag enn vanlig i starten av 2024 og dermed ble ikke utslippsfrie maskiner benyttet som tildelingskriterium i særlig grad før sommeren 2024. Høsten/vinteren 2024 og starten av 2025 ble det lyst ut flere prosjekter hvor utslippsfritt er tildelingskriterium og tallet på bygge- og anleggsplasser med bruk av utslippsfrie maskiner forventes å øke i 2025 når disse prosjektene begynner med rapportering.

5 Forbruk, gjenbruk, gjenvinning og avfallsbehandling

Mål

Hovedmål:

- Ressursene blir gjenbrukt, gjenvunnet eller destruert med minst mulig miljøbelastning, og avfallsmengdene blir holdt så lave som mulig.

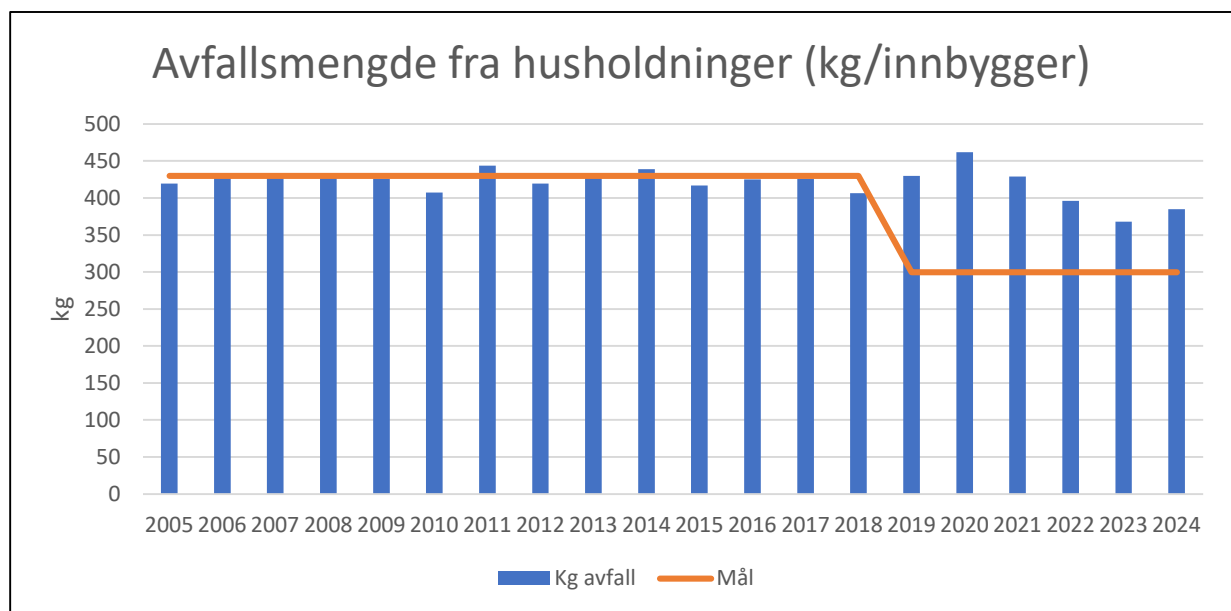
Delmål:

- Ressurser blir holdt i kretsløp så lenge som mulig
- Økt ombruk av bruksgjenstander, mer reparasjon
- Mindre matsvinn i husholdningene
- Minst 75% av alt husholdningsavfall er utsortert til materialgjenvinning
- Rett håndtering av farlig avfall og EE-avfall

Status

Mengde husholdningsavfall per person

Under behandling av Klima- og miljøplan 2018-2030 ble det vedtatt å endre måltallet for antall kilo husholdningsavfall per innbygger fra 430 kilo til 300. Når dette målet skal oppnås er ikke vedtatt.

Figur 16 Mengde husholdningsavfall per person, årlig (kilde: IVAR IKS)

Avfallsmengden gikk litt opp, fra 368 kg/innbygger i 2023 til 385 kg/innbygger i 2024, vist i Figur 16. Dette er likevel det nest laveste resultatet siden registrering av mengde avfall startet i 2002.

Målrettet innsats for avfallsforebygging og ombruk er forutsetning for ytterligere å forbedre resultatet. Stavanger kommunes ombruksbutikk «Bruk brukt» på Arkaden er lagt ned. IVAR IKS sitt ombrukssenter «Relsk» åpnet i 2024 og er i full drift.

Flergangsservise

I 2024 ble ordningen med utleie av holdbart flergangsservise satt i ordinær drift, etter to års prøveperiode på Finnøy og i Hillevåg. Arbeidstreningssenteret forvalter nå 1000 sett av servise og bestikk. De er ansvarlige for utleie og oppvask i byområdet, og systemer for bestilling, fakturering etc. er kommet på plass. I perioden august til desember leide arbeidstreningssenteret ut rundt 3 400 enheter. Innbyggertorget på Finnøy drifter fortsatt utlån av 100 sett, og i 2024 ble totalt 2 500 deler leid ut. I førjulstiden fikk også alle kommunale virksomhetene bruke serviset gratis, til juleavslutninger etc., og rundt 4 000 enheter ble da brukt, som ellers ville ha vært engangsprodukt. Som følge av kampanjen ble det også inngått avtale om bruk av flergangsserviset på kulturkafeene på Sjølvberget i 2025.

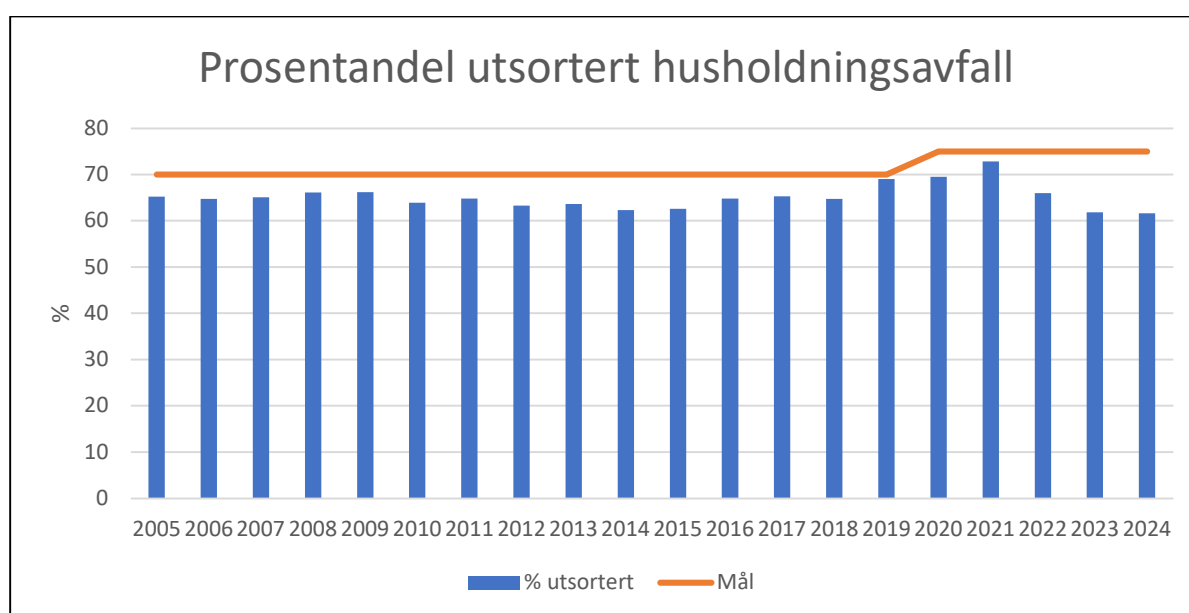
Innovasjonsprosjektet «ReTake», i regi av konsulentselskapet Æra, ble avsluttet høsten 2024. Sju deltakerkommuner fra hele landet hadde da undersøkt og testet ulike muligheter for å erstatte engangs kaffekopper og annet servise med flergangs. I Stavanger har dette støttet opp under kommunens arbeid, og blant annet gitt kunnskap og referanser for videre dialog om næringsetablering.

Sortering og gjenvinning av husholdningsavfall

Avfallsstatistikken for 2024 viser at sorteringsgraden er tilnærmet uforandret, 61,8 prosent i 2023 og 61,6 prosent i 2024. Gjenoppbyggingen av IVAR settersorteringsanlegg pågår, med forventet driftsstart i 2027. Mål om sorteringsgrad og materialgjenninningsgrad forutsetter at dette anlegget er i full drift.

I "sorteringsgrad" er både kildesortert avfall til materialgjenvinning og kildesortert avfall til energigjenvinning inkludert.

Som vist i Figur 17, gikk avfall til materialgjenvinning litt ned, fra 53 prosent i 2023 til 51 prosent i 2024.

Figur 17 Sorteringsgrad husholdningsavfall, årlig (kilde: IVAR IKS)

Antall husholdninger med hjemmekompostering (uten brun dunk)

Tabell 24 viser utviklingen i antall husholdninger som har hjemmekompostering i stedet for brun dunk. I tillegg er det en rekke husholdninger som har hjemmekompostering (kompost-/bokashibeholdere) som et supplement til brun dunk. Brun dunk for bioavfall ble i enkelte bydeler byttet ut med hageavfallsbeholder og matavfallsbeholder.

I 2024 hadde kommunen sammen med de andre IVAR-kommunene 22 kompostkurs.

I løpet av 2024 fikk 53 husstander støtte fra kommunen til innkjøp av kompostbeholdere, med tilskudd på opptil 1000 kr. per stk. 46 kaldkompostbinger er levert til husstander. Disse husstandene er blitt sponset med kr. 400,- per stk.

Tabell 24 Antall husholdninger med hjemmekompostering, uten brun dunk (fra 2023 uten matavfallsbeholder) (kilde: Stavanger kommune, klima og miljø, renovasjon)

	2016	2017	2018	2019*	2020*	2021*	2022*	2023*	2024*
Antall husholdninger	435	362	449	550	550	560	579	690	840

*Rennesøy og Finnøy omfattes av tallene f.om 2019

Antall bestillinger for henting av farlig avfall på "hentavfall.no"

Stavanger kommune organiserer innsamling av grovavfall, tekstiler, hageavfall, glassemballasje og farlig avfall via hentavfall.no. Tabell 25 viser at antallet hentinger av farlig avfall har økt årlig fra 2014.

Tabell 25 Antall bestillinger av henting av farlig avfall på hentavfall.no (kilde: Stavanger kommune, renovasjon)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ant. hentinger farlig avfall	651	902	870	1 060	1 199	1 258	1 677	1 727	1 794	1 892	2043

Forebygge forsøpling

Kameraovervåking av nedgravde containere og returpunkt for glass bidrar til å redusere forsøpling. I 2024 ble åtte kameraer flyttet rundt på følgende steder: Varden, Verksgata, Pedersgata ved Sabi, p-plass Eiganes gravlund, ABC-gata, Verksgata 54, Grensesteinsgata, Arbeidergata og Pedersbakken. Kameraene er mobile, og plasseres der det er størst problem med hensatt avfall. Overvåkning har, ifølge statistikk fra overvåkingsfirmaet, avverget 93 prosent av forsøk på forsøpling og spart kommunen for oppryddingskostnader.

Ombruk

Av den totale mengde avfall fra Stavanger gikk ca. 1,5 prosent til ombruk. Tallet er hentet fra *Avfallsstatistikk for IVAR kommunene 2024*. Det er et ønske og mål for kommunen å øke ombruksgraden, derfor jobbes det med nye løsninger, blant annet en henteordning som vil gjøre det enklere for innbyggere å levere brukbare ting til ombruk.

I 2024 avsluttet Stavanger kommune prosjektet med pop-up butikken Brukbrukt. Ombruksbutikken Brukbrukt vurderes som et vellykket prosjekt og viste at det er stor interesse og etterspørsel etter ombruksvarer. Prosjektet viste også at beliggenhet og tilgjengelighet er viktig for å nå nye grupper i befolkningen. Erfaringene fra prosjektet er viktige når det arbeides for å utvikle nye og videreutvikle eksisterende tilbud og tjenester til innbyggere knyttet til avfallsreduksjon og gjenbruk.

Høsten 2024 åpnet IVAR et av Norges største ombrukssenter R.ELSK. IVAR har ambisjon om å være regionens hovedsenter for ombruk og reparasjon

Stavanger kommune har et samarbeid med andre kommuner og andre aktører gjennom Rogaland Ressursforum for å bidra til at handlingsprogrammet i regionalplan for massehåndtering følges opp, og gjennom dette at barrierer for bærekraftig massehåndtering reduseres.

Stavanger kommune opprettet i 2022 et ombrukslager for internt ombruk og digitaliserte lageret sommeren 2023. Lageret har hatt høy aktivitet også i 2024 og blant annet økt antall stillinger fra en fulltidsstilling til to stillinger med 100 prosent, en stilling på 40 prosent og en på 20 prosent. Siden oppstarten av digital ombruksplattform sommeren 2023 og ut 2024, er kommunens estimerte besparelser på ca. kr 3,1 mill., 42,5 tonn CO₂-ekv. og 14 tonn avfall. For 2024 alene er besparelsen på ca. kr 2 mill., 22 tonn CO₂-ekv. og 5 tonn avfall. Hoveddelen av dette var ombruk av møbler, men det har også vært økt fokus på byggevarer i 2024.

I tiden fremover vil det fortsatt arbeides for økt ombruk i organisasjonen, særlig med økt fokus på kommunikasjon og bistand til byggeprosjektene i kommunen.

Kommunens storkjøkken

Kommunens storkjøkken leverer mat til syv sykehjem samt flere dagsenter, bofellesskap, skoler, og barnehager. I tillegg driftet storkjøkkenet kantina i Olav Kyrres gate 23 fram til 31. desember 2024. Da ble kantina nedlagt, i henhold til vedtak i [Handlings- og økonomiplan 2025-2028](#).

Kantinen hadde rundt 140 gjester per dag. Også i 2024 var fokuset reduksjon av antall måltider med animalsk protein og reduksjon av matsvinn. Alt av mat ble servert på flerbruksservice og i matboks med panteordning.

Varmmat til barnehager og skoler leveres i stålbeholdere. Elevene som får servert skolemat bruker flergangsservice av holdbar hardplast. Dette blir returnert til storkjøkkenet for oppvask. Barnehagene har eget flergangsservice.

Storkjøkkenet bruker nå ikke noe engangsservice/-emballasje i den vanlige driften ved barnehager, skoler, kantine eller ved levering av møtemat.

Storkjøkkenet har utviklet en egen app for registrering av matsvinn fra skolematen og jobber med å videreutvikle appen til å kunne brukes på andre kjøkken i kommunen. Matsvinnet av ferdigprodusert mat til sykehjemmene sank fra 14 til 12 prosent i 2024.

Storkjøkkenet gikk i 2024 til anskaffelse av en klimadatabase fra Ri.Se. Kjøkkenet arbeider med å integrere denne i matplanleggingsprogrammet til kjøkkenet.

6 Landbruk

Landbruksmål

[Temaplan for klima og miljø i landbruket](#) ble vedtatt våren 2021 med følgende mål:

Landbruksmål klima

Mål:

- Kutte utslipp av klimagasser

Delmål:

- Direkte utslipp av klimagasser fra jordbruket sin maskinpark og stasjonær oppvarming er redusert med 80 % innen 2030 og med 100 % innen 2040.
- Minst 25 % av husdyrgjødsel til biogassproduksjon innen 2030
- Reduksjon i klimagassutslipp med biologisk opphav
- Bevare jord og landbruksareal som viktige karbonlagre og bevare/øke karbonlagringa i disse
- Stoppe nedbygging av matjord og andre viktige karbonlagre
- Stoppe nydyrking og nedbygging av myr

Landbruksmål naturmangfold

Mål:

- Ta vare på og styrke naturmangfoldet i landbruksområda, og i vatn og våtmark

Delmål:

- Bevare og auke naturmangfoldet i landbruksområda
- Bevare dei genetiske ressursane i landbruket

Landbruksmål avrenning, avfall og kjemikaliebruk

Mål:

- Redusere ureining og skadeverknader frå landbruksavrenning, avfall og kjemikaliebruk

Delmål:

- Oppnå og oppretthalde god eller svært god tilstand for alt vatn i kommunen

Landbruksmål kretsløp

Mål:

- Halde verdiane i kretsløpet så lenge som mogeleg, og foredle ressursar og biprodukt som i dag ikkje vert nytta

Delmål:

- Redusert svinn i produsentledd, storkjøkken og hushaldninger
- Alt næringsavfall og alt farlig avfall fra landbruket til godkjent mottak
- Redusert ureiningsfare frå kjemikalier og avfall i landbruket

Landbruksmål lokal mat og økologisk dyrking

Mål:

- Styrke kontakten mellom produsent og forbrukar ved satsing på lokal mat, andelslandbruk og økologisk dyrking

Delmål:

- Minst 15 gardar/gartneri med økologisk produksjon og 5 andelslandbruk innan 2030
- Minst 15 % andel økologisk mat i kommunen sine egne verksemder innan 2030
- Meir kunnskap om matproduksjon og auka etterspørsel etter lokalprodusert mat gjennom direkte kontakt mellom forbrukar og produsent

Status – landbruk klima

Forbruk av naturgass i jordbrukssektoren

Tabell 26 viser utvikling av naturgassforbruk innen landbruksnæringen.

Tabell 26 Gassforbruk fra Lyses gassnett i landbruksnæringen (GWh), kilde: Lyse Neo

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Naturgass GWh	66,4	64,1	64,0	67,5	72,7	8,9	8,4	23,1
Biogass GWh						0,3	0,2	0,3

Flere gartnere og prosesskunder gikk over på egne løsninger, eksempelvis propan, da gassprisene var svært høye i 2021 og 2022. Noen av disse er kommet tilbake i slutten av 2023 og begynnelsen av 2024.

Volum husdyrgjødsel levert til biogassanlegg

Det er per dags dato ikke produksjon av biogass fra husdyrgjødsel. Det arbeides med biogassprosjekter på Grødal, Mosterøy og Finnøy.

Finnøy fikk innvilget sin søknad om støtte fra Enova, og Lyse har gått inn som hovedinvestor i planlagt anlegg på Finnøy. Byggestart er forventet i 2025 eller 2026. I løpet av 2024 kom det et nytt initiativ på Mosterøy som også har fått tildelt ENOVA-støtte. Planlagt anlegg er på næringsområdet på Vaulen og byggestart er tenkt i 2025 eller 2026. Planen på Grødal (Bio Jæren) har også fått tildelt Enova-tilskudd. Forventet byggestart er i 2026.

Status er nå at det er planlagt flere biogassanlegg enn det er substrater (husdyrgjødsel) for å betjene. Det vil derfor vise seg hvilke anlegg som faktisk vil bli bygget.

Anlegg for å lage biokull

Det er også kommet et initiativ om å lage biokull fra bl.a. hønsegjødsel på Rennesøy (Ryfylke Pyrolyse).

Nydyrking

Nydyrking betyr at innmarksbeite eller skog eller andre typer areal blir gjort om til fulldyrka eller overflatedyrka areal. I overflatedyrka jord er stein og andre ujevnheter i overflaten jevnet ut og areal kan slås maskinelt. Fulldyrka jord er så dyp at den kan pløyes og det er lite stein i jorda i hele pløyedybden. Dyrka jord er ofte grøftet for å få god drenering.

I årene til og med 2020 kom det inn mange søknader om nydyrking for å komme i forkant av forbud av nydyrking av myr. Etter at forbudet kom i 2020, kom det inn færre søknader. Det kom inn noen søknader i 2021, men disse ble ikke ferdigbehandlet av kommunen innen 2021 og er derfor ikke med i statistikken. Søknadene fra 2021 ble ferdigbehandlet i 2022 og det kom en del nye og større søknader i 2022, derfor er det en betydelig økning i 2022, jf. Tabell 27. Det er ikke gitt løyve til nydyrking av myr etter 2020.

Tabell 27 Nydyrking av areal (kilde: KOSTRA)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Omsøkt dekar	29	197	67	68	39	25	0	140	22	72
Godkjent dekar	29	100	46	68	39	18	0	131	22	67

Omdisponering av jordbruksareal

Tabell 28 viser en oversikt over dekar omdisponert jordbruksareal til andre formål. Nesten all omdisponering av dyrka jord og all omdisponering av dyrkbar jord i 2024 skyldes omdisponering i samband med detaljreguleringer i hovedsak til samferdsel. Bare 5,1 dekar dyrket jord ble omdisponert etter jordloven i enkeltsaker.

Tabell 28 Omdisponering av jordbruksareal til andre formål (kilde: KOSTRA)

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Omdisponering dyrka jord (dekar)	263	109	27	142	23	30	108	38,5	31,4	76,8
Omdisponering dyrkbar jord (dekar)	19	104	29	97	0	62	78	31,6	0	33,2
Omdisponering i alt (dekar)	282	213	56	239	23	92	186	70,1	31,4	110

Antall bønder som fikk klimarådgiving

I et nasjonalt samarbeid mellom mange landbruksaktører er det utviklet klimakalkulatorer som gir bonden oversikt over klimagassutslipp i gårdsdriften og potensialet for reduksjon og karbonbinding i jord. Kalkulatoren for melkeproduksjon, gris og korn var klare sommeren 2021 og bønder kunne få klimarådgiving i disse produksjonene da. I 2024 var det tre landbruksforetak i kommunen som søkte om tilskudd til gjennomført klimarådgiving.

Det foreligger fortsatt ikke klimakalkulatorer for flere produksjoner enn de som var tilgjengelig i 2021. Kommunen har oppfordret bøndene via nyhetsbrev til å få klimarådgiving i 2024.

Status Torvfri kommune

Stavanger kommune har vedtatt å oppnå klimanøytralitet innen 2030. Bruken av torv spiller en betydelig rolle i arbeidet med å redusere klimagassutslipp, ettersom både utvinning og bruk av torv fører til CO₂-utslipp.

Som en del av den årlige sesongbeplantningen, kjøper kommunen inn og planter ut sommerblomster og andre sesongbaserte beplantninger som beriker byens omgivelser.

I samsvar med kontrakten for sesongbeplantninger, er det et mål å innføre torvfrie jordblandinger i de kommende årene, og kommunen har aktivt etterspurt slike produkter. Torvfri planteproduksjon er et mål som er planlagt å realiseres innen 2025. For å oppnå dette må forbrukeren, i dette tilfellet kommunen, bidra til å skape etterspørsel etter torvfrie alternativer.

I Stavanger botaniske hage benyttes det for øyeblikket ikke torv i driften, noe som markerer et viktig steg i retning av å redusere torvbruken i kommunen.

Stavanger kommune har også igangsatt flere prosjekter der ulike alternativer til torvjord skal testes.

Ved opparbeidelse av nye bed og rabatter, samt ved påfylling av jord i eksisterende beplantninger, benyttes en rekke torvfrie jordblandinger.

Eksempler på dette er blandinger av kompostjord og biokull, samt jordblandinger som inneholder biokull, mikroorganismer og mykorrhiza. I tillegg benyttes solla jord fra regionen i kombinasjon med jordforbedringsprodukter, samt kompostjord med biokull-kompostblandinger.

I forbindelse med utplanting av trær og busker, benyttes også mykorrhiza og humus som jordforbedringsmidler. Disse inneholder ingredienser som aktiverer jordlivet fremfor å tilføre ekstra jord.

I tråd med et bærekraftig miljøfokus er det også avgjørende å benytte biokull produsert med kort transportavstand, primært fra lokale leverandører, for å redusere miljøpåvirkningen fra langtransporterte produkter.

Status - Landbruk og naturmangfold

Bevaringsverdige husdyrraser

Bevaringsverdige husdyrraser er tradisjonelle norske husdyrraser som det er lite bruk av i dagens produksjonslandbruk. Det er relativt få dyr igjen av disse rasene. Det er viktig å bevare disse rasene fordi de er spesielt godt tilpasset lokale forhold i ulike regioner i Norge, og de inneholder genetisk materiale som kan være av stor betydning i videre avl også av de svært produktive moderne rasene.

Bøndene kan søke om tilskudd til dyr av disse rasene i søknad om produksjonstilskudd. Tilskuddet kommer fra Staten og er en del av det årlige jordbruksoppgjøret. Over tid har interessen for de gamle rasene blitt større, og flere bønder har tatt de gamle rasene i bruk. Tabell 29 og Tabell 30 viser utviklingen i Stavanger fra og med 2017.

Tabell 29 Antall bedrifter med bevaringsverdige husdyrraser i Stavanger (kilde: Stavanger kommune, søknad om produksjonstilskudd)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hest	1	1	1	1	2	2	2	2
Sau	7	8	8	11	12	14	15	16
Storfe	2	2	2	3	3	7	7	6
Totalsum	10	11	11	15	17	23	24	25

Tabell 30 Antall dyr av bevaringsverdige husdyrraser i Stavanger (kilde: Stavanger kommune, søknad om produksjonstilskudd)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hest	1	1	1	1	3	2	8	3
Sau	164	226	245	268	381	394	456	475
Storfe	4	5	6	28	33	69	74	72
Totalsum	169	232	252	297	417	465	538	550

Status – avrenning, avfall og kjemikaliebruk i landbruket

Veksthus med installerte anlegg for resirkulering av vann

I veksthusnæringen blir det brukt store volum med gjødselvann som blir tilført plantene. Alt gjødselvannet blir ikke brukt av plantene. Tabell 31 viser metode for oppsamling og resirkulering av gjødselvann i 2018, og 2021-2024 for veksthus i Stavanger.

Tabell 31 Oppsamling og resirkulering av gjødselvann i veksthus i Stavanger kommune (kilde: kartlegging i regi av Statsforvalteren i Rogaland i 2018, tall fom 2021: Stavanger kommune, landbrukskontoret)

		2018	2021	2022	2023	2024
Oppsamling	ja	2	11	14	15	16
	delvis	2	3	3	3	3
	nei	34	26	21	21	20
	nei, men har renner	7	4	4	3	3
Rensing/desinfeksjon	nei	3	9	12	12	11
	ja	1	5	5	5	6

Dersom det ikke er etablert håndteringssystemer, vil overskuddsvannet renne med næringsstoffene som plantene ikke hadde tatt opp, inn i grunnen og derifra videre i grunnvannet til nærmeste vassdrag.

I moderne veksthus er det installert renner som plantene plantes på. Disse rennene har et svak fall, og gjødselvann som plantene ikke har brukt blir samlet i rør på den lavere enden av rennene. Det blir da mulig å samle opp gjødselvannet og enten resirkulere det, dvs. bruke det om igjen i veksthuset eller blande det med husdyrgjødsel og spre det på markene.

For å kunne resirkulere gjødselvannet, og bruke det igjen i veksthuset, må det desinfiseres. Slike desinfiseringsanlegg er svært kostbare, og lønner seg bare for store produsenter. For mindre produsenter er investeringskostnaden for et steriliseringsanlegg og omprogrammering av gjødselblanderer for kostbart. For mindre produsenter er det derfor aktuell å bruke oppsamlet gjødselvann sammen med gjødsel på markene. Men dette krever stor kapasitet for oppsamling av vann, som også er dyrt og krever plass. Derfor er det i noen tilfelle best å lede alt eller en del av denne avrenningen til et godkjent avløpsanlegg som går ut i sjøen der sjøen har god vannutskifting og er klassifisert som en god resipient.

Veksthusprodusenter kan søke om SMIL-tilskudd (spesielle miljøtiltak i landbruket) til anlegg for oppsamling og resirkulering av avrenning fra veksthus. Det er en god del produsenter som har installert slike anlegg med SMIL-tilskudd de siste åra. De kan også søke om tilskudd fra Innovasjon Norge. I 2024 har en veksthusbedrift ferdigstilt resirkuleringsanlegg med SMIL-tilskudd. En annen veksthusbedrift har søkt om SMIL-tilskudd til resirkuleringsanlegg.

Landbruksplast

Etter at prøveprosjektet for utlån av presser og gratis innsamling av rundballefolie ble avsluttet kartla landbrukskontoret status for håndteringen av landbruksplast i kommunen. Det kom fram at det var mange ulike løsninger og aktører, både mellom og innenfor de ulike lokallagene.

Konklusjonen var at for de fleste bønder i kommunen er det mulig å få på plass en velfungerende og rimelig ordning med henting eller levering av landbruksplast med en kommersiell aktør enten alene eller i samarbeid med andre. For at dette skal fungere må bøndene få god informasjon om hvordan de skal håndtere plasten for å oppnå best mulig kvalitet og pris. Flere av bøndene ønsket likevel fortsatt mulighet til å levere landbruksplasten til miljøstasjonene for husholdninger.

Statsforvalteren leder en faggruppe for landbruksplast. Stavanger kommune er med i faggruppa i lag med ulike aktører som Bondelaget, Felleskjøpet og avfallsvirksomheter tilknyttet Grønn punkt mfl.

Status – lokal mat og økologisk dyrking

Økologisk dyrking

Tabell 32 Økologisk produksjon og bedrifter (kilde: Stavanger kommune)

		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ammeku	dyr	6	8	7	0	0	0	0	0
	antall bedrifter	1	1	1	0	0	0	0	0
Sau	dyr	55	54	63	62	36	64	54	63
	antall bedrifter	2	3	2	2	2	1	2	2
Verpehøns	dyr	15	7 540	7 603	7 540	7 500	7 500	0	0
	antall bedrifter	1	2	2	2	1	1	0	0
Korn	dekar	4	3	0	0	0	0	0	0
	antall bedrifter	1	1	0	0	0	0	0	0
Grønnsaker	dekar	8	7	6	8	8	8	8	7
	antall bedrifter	2	2	2	3	3	3	3	3
Grovfôr	dekar	150	101	59	58	58	58	59	96
	antall bedrifter	3	3	2	2	2	2	2	2
Innmarksbeite	dekar	51	56	39	39	39	39	39	69
	antall bedrifter	2	2	1	1	1	1	1	1
Potet	dekar	4	5	6	3	2	2	2	2
	antall bedrifter	1	1	1	2	1	1	1	1
Frukt og bær	dekar	4	4	5	5	5	5	4	6
	antall bedrifter	2	2	2	2	2	2	1	2
Antall bedrifter totalt		3	4	4	4	4	3	3	3
Antall dekar totalt		221	176	115	113	112	112	112	184

Tabell 32 viser en oversikt over økologisk produksjon og bedrifter. I 2017 og 2018 var det en bedrift som drev med økologiske ammekyr. Bedriften la ned produksjonen i 2019. Denne bedriften hadde mest økologisk areal, og kommunens totale økologisk drevne areal ble redusert betydelig da denne bedriften sluttet. I 2018 la en bedrift med verpehøns om til økologisk drift. I 2023 gikk denne bedriften tilbake til konvensjonelle verpehøns. Utover dette har det vært lite endring i økologisk jordbruksproduksjon i kommunen. En økologisk bedrift leier nå areal på naboeiendommen og driver i økologisk karens på første året. Dette gjelder 30 dekar innmarksbeite og 39 dekar eng.

Andelsgårder

Stavanger kommunes første andelslandsbruk starter opp i 2022, Byauk på Storhaug. I 2023 inngikk Byauk en avtale med Ullandhaug økologiske gård om å disponere et areal på gården til andelsdyrking, i tillegg til det eksisterende. Et veksthus til økologisk produksjon er under bygging. Det er startet opp

en dialog med kommunen om produksjon andre steder i park/friområde med dispensasjon etter politisk bestilling.

Andel økologisk mat i kommunale virksomheter

I 2024 var 0,53 prosent av innkjøpte matvarer til Stavanger kommune økologiske (2023: 0,61). Kommunen handlet da matvarer for totalt 104,5 millioner kroner. 555 583 av disse kronene er markert som økologisk enten i varebeskrivelsen eller er kategorisert som økologisk med UNSPSC-kode. Andelen er noe usikker, da det kan være økologiske kjøp som ikke er fanget opp i systemet.

7 Luftkvalitet

Mål

Mål

Luften har en kvalitet som ikke er helseskadelig for innbyggerne – det er ikke lenger behov for varsel om helsefare.

Grenseverdien for de største partiklene blir ikke overskredet mer enn 7 ganger i løpet av ett år.

Status Luftkvalitet

Kommunene er tillagt hovedansvaret for å sørge for god luftkvalitet lokalt. Kommunene skal ha fokus på langsiktige tiltak med tanke på folkehelse, men samtidig ha beredskap for dager med akutt forurensning med tanke på utsatte grupper.

I Stavanger er det fire målestasjoner for å overvåke luftkvaliteten. Disse er plassert i Kannik, i Vågen, på Våland og i Schancheholen. Målestasjonen i Schancheholen ble etablert i juni 2018. Vågen målestasjon ble etablert i juni 2021 og ga kvalitetssikrede data fra siste halvdel av juni. Kommunen blir vurdert ut fra de til enhver tid verste målingene for luftkvalitet, uavhengig av hvilken stasjon det gjelder.

Luftkvaliteten vurderes etter grenseverdiene i *forurensningsforskriften* og de nasjonale, helsebaserte luftkvalitetskriteriene. I tillegg brukes de nasjonale varslingsklassene ved perioder med dårlig luftkvalitet, når innbyggerne skal informeres med tanke på helserisiko og ekstraordinære tiltak skal iverksettes.

Kravene i forskriften har ikke vært overskredet flere ganger enn tillatt i 2024.

Tabell 33 viser luftkvalitetskriteriene og Stavanger kommune sin oppnåelse. Flere av kriteriene ble skjerpet i 2021 og 2023.

Tabell 33 Luftkvalitetskriteriene og Stavanger kommunens oppnåelse de fem siste årene (kilde: [Luftkvalitet i Stavanger 2024](#))

K=Kannik, S=Schancheholen, Vål=Våland, Våg=Vågen

	Kriteriene		2020	2021	2022	2023	2024
NO ₂	Antall timer over 100 µg/m ³	K	3	53	16	0	11
		Vål	0	0	0	0	0
		S	19	94	19	2	17
		Våg		0*	0	5	0
NO ₂	Antall døgn over 25 µg/m ³ (Nytt krav i 2023)	K				60	60
		Vål				3	7
		S				116	102
		Våg				4	11
NO ₂	Årsgj.snitt 10 µg/m ³ Før 2023: 30 µg/m ³ Før 2021: 40 µg/m ³	K	17,18	19,54	17,10	16,50	17,20
		Vål	6,94	8,34	NA	7,14	7,46
		S	21,12	26,82	21,10	21,32	20,47
		Våg		8,49*	8,74	8,70	9,38
PM ₁₀	Antall døgn over 30 µg/m ³	K	2	15	6	6**	10
		Vål	5	13	7	7	21
		S	3	27	12	24	16
		Våg		3*	4	0	5
PM ₁₀	Årsgj.snitt 15 µg/m ³ Før 2023: 20 µg/m ³	K	7,95	11,75	9,26	**	10,50
		Vål	10,83	12,32	11,85	11,53	13,13
		S	9,28	14,58	10,90	11,01	11,20
		Våg		9,77*	9,06	7,72	8,08
PM _{2,5}	Antall døgn over 15 µg/m ³	K	9	37	19	15**	23
		Vål	10	35	26	22	33
		S	12	43	18	17	25
		Våg		9*	19	13	15
PM _{2,5}	Årsgj.snitt 5 µg/m ³ Før 2023: 8 µg/m ³	K	6,15	8,82	7,18	**	7,40
		Vål	6,32	8,20	7,44	7,12	7,86
		S	7,03	9,61	7,38	6,82	7,46
		Våg		7,92*	7,20	6,17	6,41

*Vågen målestasjon ble etablert juni 2021.

**Data for Kannik mangler målinger av svevestøv for 12 uker om sommeren i 2023.

De helsebaserte luftkvalitetskriteriene har blitt overskredet i 2024. Det var kun årsgjennomsnittet for PM₁₀ som var innenfor de helsebaserte kriteriene i 2024. De andre kriteriene for år, døgn og time for NO₂, PM₁₀ og PM_{2,5} ble overskredet. I 2023 ble flere av grenseverdiene skjerpet, og det førte til at flere helsebaserte kriterier ble overskredet enn tidligere år. Det er ikke noen tydelig trend i løpet av de siste fem årene. Variasjonene fra år til år skyldes i hovedsak variasjoner i været.

Overskridelsene av korttidsverdiene var på enkeltdager og i kortere perioder i vintersesongen. Helsesjefen fant det ikke nødvendig å gå ut med informasjon til sårbare grupper i 2024, vist i Tabell 35. I 2024 var det én periode da det ble iverksatt ekstraordinære tiltak på veiene for å begrense forurensningen.

Tabell 34 viser luftkvaliteten i forhold til grenseverdiene i forurensingsforskriften, for de største svevestøvparkellene (PM₁₀). Det er tidligere tillatt å ha nivåer over 50 µg/m³ 30 ganger per år. Kravet ble skjerpet til 25 ganger per år ifra 2022. Dette er overholdt.

Tabell 34 Antall døgn over 50 µg/m³ for de største svevestøvparktlene (PM₁₀) (kilde: [Luftkvaliteten i Stavanger, Årsrapport 2024](#))

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Kannik	5	0	0	3	2	0**	4
Våland	0	0	0	0	2	0	3
Schancheholen	1	4	0	10	3	4	6
Vågen				0*	1	0	2

*Vågen målestasjon ble etablert juni 2021. Data for Vågen er for det siste halve året av 2021.

**Data for Kannik mangler målinger av svevestøv for 12 uker om sommeren i 2023.

Tabell 35 Helsesjefens varslng til befolkningen om helsefare (kilde: [Luftkvaliteten i Stavanger, Årsrapport 2024](#))

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Antall varslinger	1	0	1	2	1	0

De viktigste lokale kildene til luftforurensningen i Stavanger er veitrafikk og vedfyring. Det er fortsatt behov for målrettede tiltak for å forhindre at grenseverdiene blir overskredet, og for å sikre god luftkvalitet for alle.

Pant på gamle vedovner

Fra 2018 til 2021 hadde Stavanger kommune en «panteordning» for gamle vedovner, og totalt 1 275 nye og rentbrennende ovner ble støttet. I 2024 ble tilsvarende ordning innført igjen, med en økonomisk ramme på kr 2,5 mill. Støttebeløpet er på inntil kr 6 000 per ovn. 384 personer søkte, og ved årsskiftet 2024/2025 var det utbetalt kr 66 000 for elleve nye ovner. Fristen for å sende inn dokumentasjon er 1.1.2026. Tabell 36 viser antall ovner byttet ut for årene 2018 tom 2021 samt antall søkere i 2024.

Tabell 36 Antall ovner byttet ut etter støtte fra Stavanger kommune (kilde: Stavanger kommune)

	2018	2019	2020	2021	2024
Antall ovner	475 (kr 2, 3 mill.)	286 (kr 1,4 mill.)	357 (kr 1,8 mill.)	157 (kr 0,8 mill.)	Antall søkere: 384

Piggdekkpant

I henhold til vedtak i Utvalg for miljø og utbygging (UMU) den 10.3.2021, [sak 40/21](#) ble det innført piggdekkpant i Stavanger kommune i 2021. Dette er en støtteordning hvor innbyggere i Stavanger kommune kan få 300 kr i pant per piggdekk dersom de legger om til piggfrie vinterdekk. Som vist i Tabell 37, har søkermassen gått ned over tid. Dette kan ha sammenheng med at piggdekkgebyret ble fjernet i 2023, og at en høy andel av befolkningen allerede kjører piggfritt.

Tabell 37 Antall utbetalinger for støtteordning piggdekkpant

	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025
Antall utbetalinger	418	181	40	29

Antall piggdekkgebyrer/andel piggdekk

Piggfrie dekk skaper betydelig mindre svevestøv enn dekk med pigger. Det har blitt gjennomført piggdekkteellinger i byområdet Stavanger/Sandnes siden 2001. I løpet av denne perioden har andelen piggfrie vinterdekk økt fra 68 prosent til 93 prosent. Tabell 38 viser piggfriandelen i Stavanger-regionen fra 2017-2025.

Tabell 38 Piggfriandel i byområde Stavanger/Sandnes (kilde: [Statens vegvesen](#))

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Piggfriandel	75 %	86 %	85 %	88 %	89 %	91 %	91 %	92 %	93 %

Stavanger kommune innførte piggdekkgebyr i 2017. Dette ble fjernet høsten 2023 etter politisk vedtak.

Piggdekkandel i kommunens kjøretøypark

Ambisjonen er at kommunens egne tjenestebiler som hovedregel skal ha piggfrie dekk, men tjenestebiler som trenger piggdekk av beredskapshensyn, kan bruke piggdekk. Kommunen har tatt i bruk et nytt system for kartlegging av kjøretøy. Dette inkluderer på nåværende tidspunkt ikke tall for piggdekkandel, men dette vil trolig komme på plass i løpet av 2025. I 2022 var piggdekkandelen for kommunens kjøretøy 11,7 prosent.

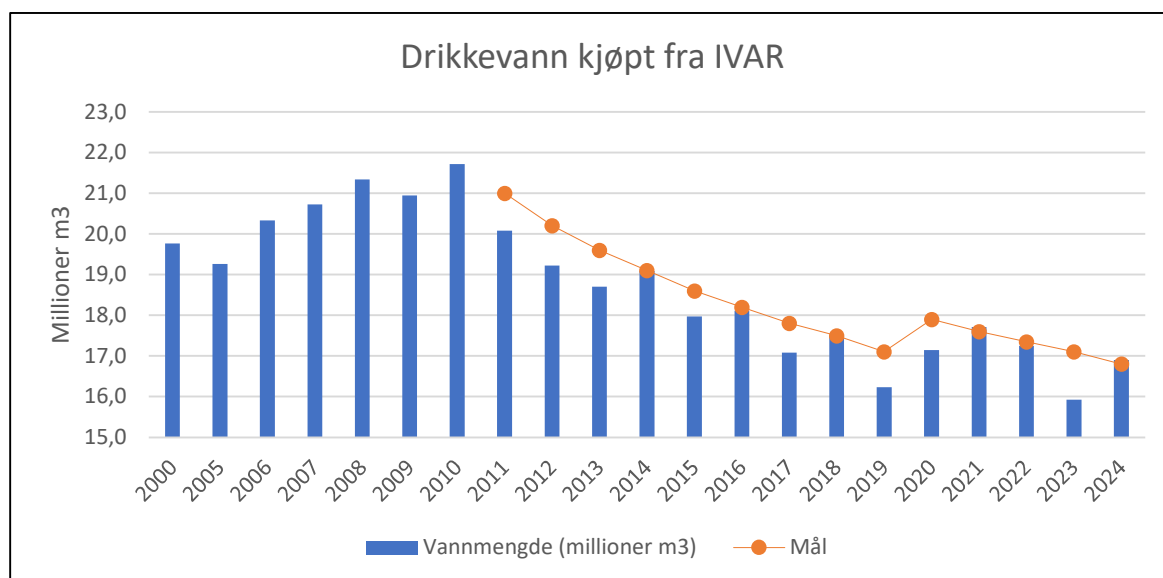
8 Vannmiljø

Stavanger bystyret vedtok 27.05.2024 planene [Blå strategi - vann i Stavanger 2024-2035](#) og [Vann i Stavanger 2024-2035 – temaplan vann og avløp](#). Strategien har mål og strategier for vannforsyning, avløp, overvann og vannmiljø. Den tilhørende temaplanen viser hvordan den gebyrfinansierte vann- og avløpsvirksomheten i kommunen skal følge opp strategiplanen.

Vannforbruk

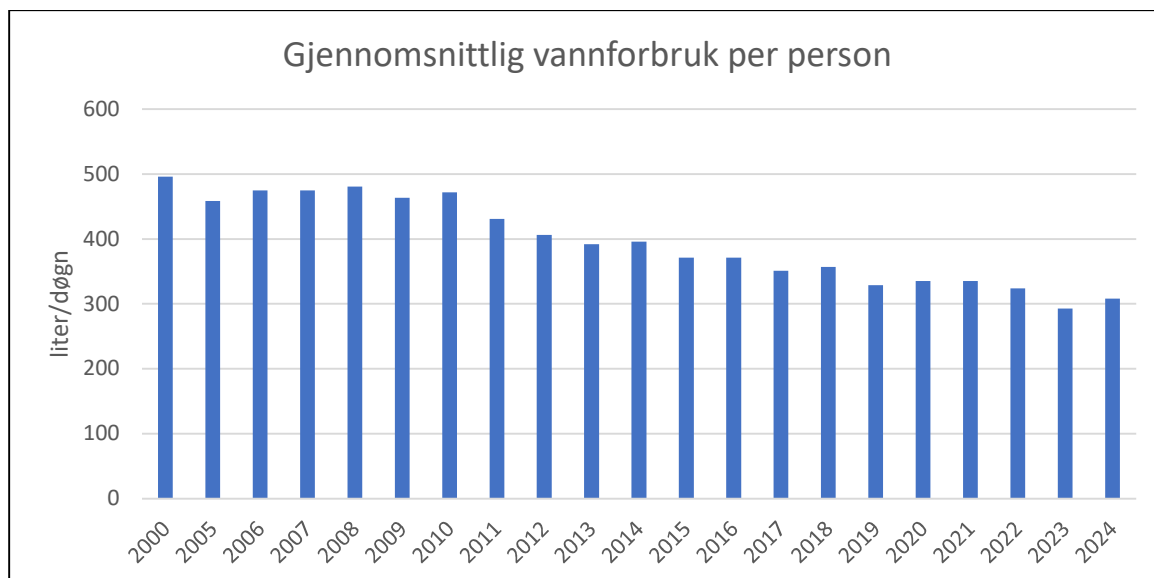
Stavanger kommune skal sikre at alle innbyggere og næringsvirksomheter har sikker og tilfredsstillende vannforsyning. Drikkevannet i den kommunale vannforsyningen skal være hygienisk betryggende og ha god bruksmessig kvalitet. IVAR IKS er kommunens leverandør av rent drikkevann. Dette innebærer at IVAR håndterer kilde og kildevalg, vannbehandling og transport til kommunen.

Målet er at det samlede vannkjøpet fra IVAR ikke skal overstige 15 millioner m³ i 2034. Dette er mål satt i strategiplanen. Figur 18 viser at det i 2024 ble kjøpt 16,9 millioner m³ vann, rett i overkant av det periodiserte målet for 2024 som er satt til 16,8.

Figur 18 Innkjøpt vann fra IVAR. Fra og med 2020 er innkjøp og mål oppdatert iht. ny kommunegrense (kilde: IVAR)

Over tid har det vært en tydelig nedgangstrend i vannforbruket, jf. Figur 19, men forbruket hadde en liten oppgang i 2024 (fra 293 liter/døgn i 2023 til 308 i 2024). Lekkasjereduksjon er fortsatt et viktig fokusområde.

Figur 19 Gjennomsnittlig vannforbruk per person, justert for nye kommunegrenser fra og med 2020 (kilde: IVAR)

Overløp

I Stavanger er det i dag 66 overløp som regnes som regnvannsoverløp i kommunen. 31 av disse er større overløpskonstruksjoner tilknyttet driftskontrollanlegget, mens de resterende er mindre løsninger for avlastning ute på nettet. Mengde produsert forurensning (blant annet fosfor) som går til sjø via overløp vil avhenge av nedbørsmengder og videre overvannsmengder i fellesledningene. I 2024 var andelen vann som gikk i overløp 3,2 prosent (2023: 3,5 prosent). Målet er å komme under to prosent.

Ulikt nedbørsmønster og forbedringer i avløpsmodeller medfører at overløpsberegningene vil variere noe fra år til år. Tiltak gjennomføres i de områdene hvor overløpene har størst risiko på vannkvaliteten i sjøen.

Vannmiljø

Alle vannforekomster skal ha god økologisk og kjemisk tilstand og naturverdiene i og rundt vann skal ivaretas. Alle krav til brukerinteresser i den enkelte vannforekomst skal være oppnådd, og alle offentlig tilrettelagte badeplasser skal ha god badevannskvalitet.

Jæren vannområde koordinerer prøvetaking for innsjøer og bekker for alle medlemskommunene, og det er etablert et felles prøvetakingsprogram for kommunene på Jæren. For Stavanger måles kvaliteten i Hålandsvatnet årlig, og Mosvatnet annet hvert år. De andre innsjøene undersøkes med 3-6 års mellomrom. I Tabell 39 vises resultatene for Mosvatnet og Hålandsvatnet. Tilstanden i øvrige innsjøer/bekker/sjøområder er tilgjengelig på www.vann-nett.no.

Målet iht. vannforskriften er at alle vannforekomstene skal oppnå minimum *God* økologisk tilstand, innen en gitt frist. For Mosvatnet og Hålandsvatnet er fristen for måloppnåelse 2033. Per i dag er tilstanden *Dårlig* for Hålandsvatnet og *Moderat* for Mosvatnet. For å oppnå miljømålet gjennomføres det tiltak i begge vann.

Tabell 39 Økologisk tilstand (kilde: NORCE, vann-nett.no)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hålandsvatnet	Dårlig	Svært dårlig	Svært dårlig	Svært dårlig	Svært dårlig	Svært dårlig	Dårlig	Dårlig
Mosvatnet	Dårlig		Moderat		Moderat		Moderat	

Til Mosvatnet er det planlagt ytterligere tilførsel av overvann for å bedre utskifting av vannmasser, avløp på Eiganes skal separeres og lettsepareres.

Anlegg ved Rektor Hammers gate er planlagt gjennomført i 2025-2026.

Hålandsvatnet er blant de høyest prioriterte vannforekomstene i Stavanger med hensyn til tiltak. I årene 2023-2025 gjennomføres prosjektet «[Bedre vannkvalitet i Hålandsvatnet](#)» og det skal gjennomføres tiltak bl.a. innen landbruk og avløp for å bedre vannkvaliteten, og tiltak for å bedre gyteforhold for ørret. I 2024 ble 15 boliger spredt i nedslagsfeltet i Stavanger tilknyttet offentlig ledningsnett og det ble lagt ny offentlig avløpsledning i Øygardsveien. 15 boliger langs veien tilknyttet i 2025. VAR har sammen med Landbrukskontoret i kommunen i 2024 gjennomført tilsyn på eiendommer i nedslagsfeltet, dette fortsetter i 2025.

Tabell 40 Konsentrasjon av algetoksiner i Hålandsvatnet (kilde: NORCE)

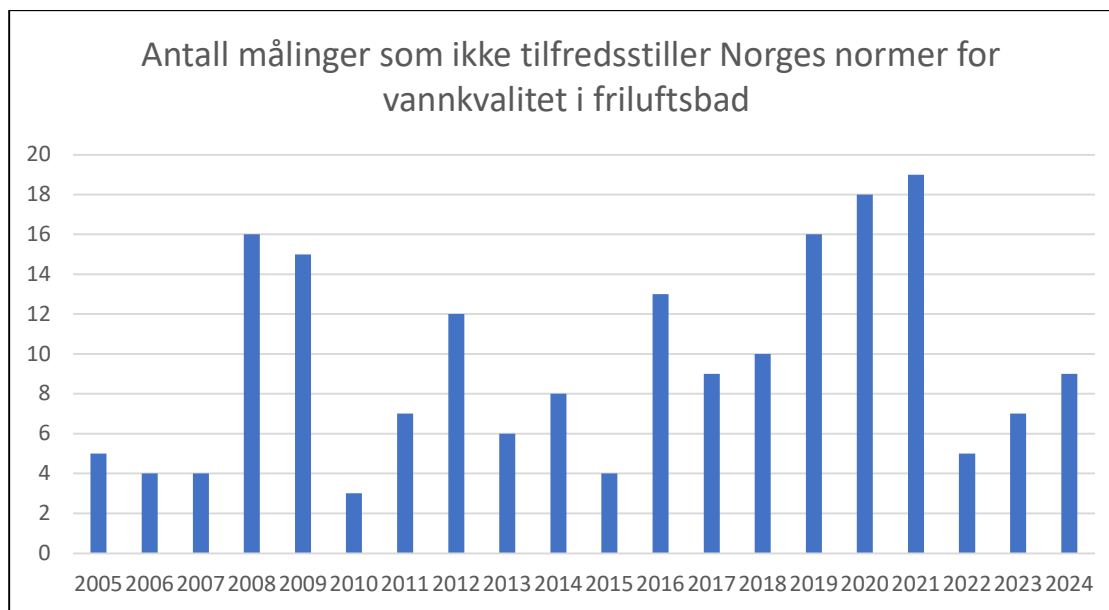
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Konsentrasjon av algetoksin (median), µg/l microcystin	65	0,7	11,2	18,2	23	9,9	27,5	2,2	5,2	0,8

Blågrønnalgene som dominerer i Hålandsvatnet produserer algetoksiner. Konsentrasjonen av algetoksiner måles av konsulent fra april til oktober årlig og gjennomsnittet for målinger gjort i årene 2015 – 2024 er vist i Tabell 40. Når algeproduksjonen er så høy at algetoksinkonsentrasjonen overstiger 10 µg/l microcystin, er det ikke tilrådelig å bade. Vannet stenges da for bading inntil konsentrasjonen igjen er lavere enn 10 µg/l microcystin. I 2024, som i 2022 og 2023, var Hålandsvatnet åpent for bading hele badesesongen. Det har trolig vært gunstige vær- og vindforhold som har hindret algevekst.

Vannkvaliteten i friluftsbad

Norsk norm for vannkvalitet i friluftsbad har satt en grense på 1 000 tkb/100ml vann for akseptabel badevannskvalitet.

Det ble tatt prøver på 37 badeplasser gjennom sesongen i 2024. Stavanger kommune ved idrett og utemiljø forvalter badeplassene. Miljørettet helsevern, Rogaland brann og redning IKS tar vannprøver på oppdrag fra helsesjefen i Stavanger kommune og vurderer vannkvaliteten i samråd med helsesjefen. Dersom vannkvaliteten er dårlig, innfører helsesjefen badeforbud.

Figur 20 Antall målinger som ikke tilfredsstiller norsk norm for vannkvalitet i friluftsbad. År før 2020 viser resultater for Stavanger kommune før sammenslåingen (kilde: Miljørettet helsevern, Rogaland brann og redning IKS)

Som Figur 20 viser, var det i 2024 en svært liten oppgang i antall målinger med dårlig vannkvalitet (ni i 2024 mot syv i 2023). Det står skilt permanent i Jåttåvågen/Allmenningen og dette stedet stod for fem av de ni prøvene over 1000 tkb/100ml. Her arbeides det med omlegging av overløp fra kloakken for et stort område. Det ble satt opp skilt ved Møllebukta i august på grunn av dårlig vannkvalitet.

Stavanger kommune arbeider systematiske med å separere kloakk fra overvann, samt å fjerne annet uønsket vann fra avløpsnett (fremmedvannsreduksjon). Dette bidrar til mindre utslipp i overløpene, som også vil bidra til å bedre badevannskvaliteten.

9 Forurenset sjøbunn og forurenset grunn

Mål – forurenset grunn og sjøbunn

Mål

Innen 2030 er miljøgiftene fjernet eller dekket over slik at de ikke blir spredt videre. Det er da trygt å spise selvfanger fisk og sjømat fra hele kystområdet rundt Stavanger, slik at sjømatrådene er opphevet.

Aktsomhetskartet og krav om tiltaksplan er kjent for ansvarlige personer eller firma som skal sette i gang graving eller byggearbeider i Stavanger, og for alle relevante avdelinger i Stavanger kommune.

Status - forurenset sjøbunn

Stavanger havn er en av de 17 prioriterte områdene i regjeringens handlingsplan for opprydding i forurenset sjøbunn, jf. St. meld. nr. 14 (2006 – 2007). Målet er at sjøbunnen ikke skal utgjøre en uakseptabel risiko for miljø og helse.

I 2024 er det gjennomført flere tiltaksrettede undersøkelser for å kunne styrke beslutningsgrunnlaget i detaljprosjekteringen, samt ivareta krav i utredningsinstruksen. I Galeivågene er det gjennomført kartlegging av marint naturmangfold, geotekniske vurderinger, strømmodellering, beregning av mengde miljøgifter som tas ut av sirkulasjon, samt dimensjonering av tildekkingsmasser. Det er også satt i gang en prosess med detaljregulering for sjøområdene i Galeivågen (Plan 2853). Hensikten med reguleringen er å få avklart området for sjødeponi, samt å få fastsatt bestemmelser som tilrettelegger for oppryddingen og som kan hindre rekontaminering.

Miljøgifter som tungmetaller, PCB, PAH-16 og TBT er i hovedsak bundet til sedimentpartiklene på sjøbunnen. Ved å mudre 37 000 m³ forurenset sediment fra sjøbunnen, samt tildekke 26 100 m² med forurenset sjøbunn (sjødeponi) i Galeivågen, er det estimert at omtrent 30 tonn med miljøgifter vil tas ut av sirkulasjon.

Det ble registret tre ålegrasenger i Galeivågen under kartlegging av marint naturmangfold i 2024, samt en del lurv og nedslammet sjøbunn med dårlig sikt i vannsøylen. Observasjonene tyder på at Galeivågen har svært redusert miljøtilstand. Det er utfra kartleggingen vurdert at det er høyt sannsynlig at gjennomføring av planlagte sedimenttiltak, også vil forbedre tilstanden for biologisk mangfold i Galeivågen betydelig. Samtidig kan det være aktuelt å gjennomføre noen tiltak for å beholde den forbedrede miljøtilstanden for biologisk mangfold i Galeivågen etter gjennomføring av de planlagte tiltakene.

Stavanger kommune startet i 2024 et pilotprosjekt for å optimalisere tømmefrekvensen på sandfangskummer i kommunen, med utgangspunkt i nedslagsfeltet til Galeivågen. Prosjektet er planlagt å vare fram til sommeren 2025. Dette vil kunne bidra til å redusere spredning av miljøgifter fra land til sjø i Galeivågen. Undersøkelser har vist at overvann fra veier er den dominerende kilden til miljøgiftutslipp i byer. Sandfangskummer fungerer som lokale renseanlegg for partikkelbundet forurensning og kan fjerne opp mot 50 prosent av den partikkelbundne andelen av tungmetaller og organiske miljøgifter, dersom de tømmes hyppig nok.

For Hillevågsvannet og Hillevågsbukta (Strømvik) er det i 2023 og 2024 gjennomført kartlegging av grunn, naturmangfold og forurensning, samt gjort vurdering av aktuell tiltaksmetode. Det er påvist

høye konsentrasjoner av miljøgifter i overflatesediment over hele det undersøkte området. Miljøgiftene utgjør en risiko for menneskers helse og for dyre- og plantelivet i området. Basert på de gjennomførte undersøkelsene er det anbefalt å gjennomføre tiltak ved å tildekke det meste av forurensset sjøbunn, samt mudre forurensset sjøbunn i enkelte delområder hvor det er for grunt for å tildekke. Ved å tildekke sjøbunnen med rene masser vil de forurensede sedimentene isoleres, slik at de ikke er tilgjengelig for direkte eksponering, eller for spredning via organismer eller propelloppvirvling.

Tiltak i Hillevågsvannet og Hillevågsbukta (Strømvik) er prioritert etter at tiltak i Galeivågen er gjennomført. Opprydding av forurensset sjøbunn i Galeivågen og Hillevågsvannet/Hillevågsbukta forutsetter at det prioriteres midler over statsbudsjettet.

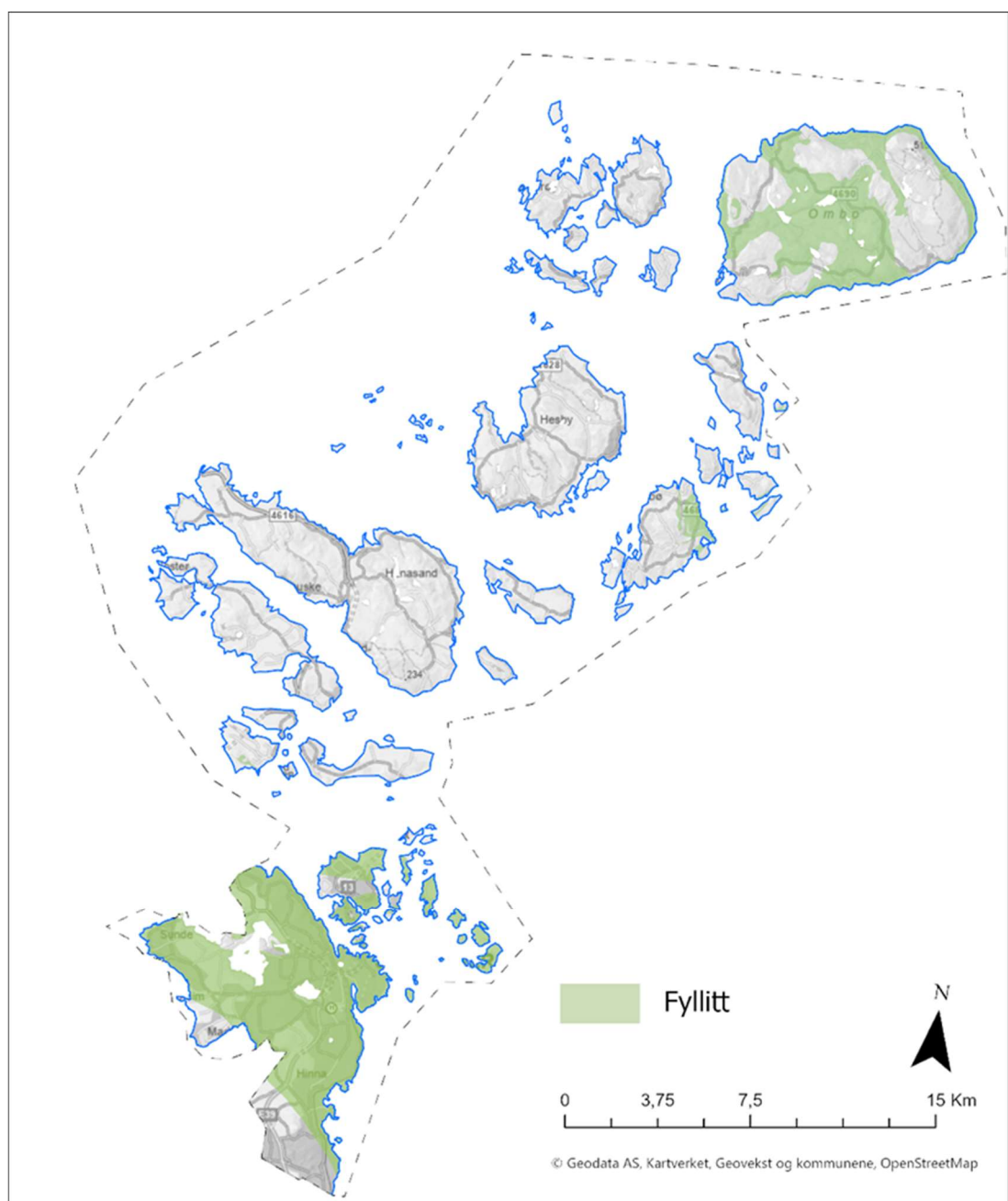
Status – forurensset grunn

Stavanger kommune v/klima og miljø er forurensningsmyndighet ved terrenginngrep i forurensset grunn etter kapittel 2 i forurensningsforskriften. I 2024 ble det gitt 36 tillatelser til graving i forurensset grunn. Det ble også ferdigbehandlet tolv sluttrapporter, samt gjennomført tilsyn og befaringer for å sikre at bestemmelsene i forurensningsforskriftens kapittel 2 følges.

I 2024 gjennomførte Norges Geologiske Undersøkelse (NGU) en berggrunnskartlegging i Stavanger kommune. Kartleggingen var et samarbeidsprosjekt mellom Stavanger kommune og NGU, og hadde fokus på bergarten fyllitt og geokjemi. Arbeidet omfattet også en utvidelse av datagrunnlaget for det etablerte aktsomhetskartet, som viser hvor det er sannsynlig at det er forurensning i grunnen. Figur 21 viser områder med fyllitt innenfor Stavanger kommune.

Berggrunnen består av fyllitt innenfor store deler av Stavanger kommunes tidligere kommunegrense, på Ombo og noen steder på Fogn. Kartleggingen påviste at bergarten fyllitt har naturlig forhøyet arsenverdier i Stavanger, med en snittkonsentrasjon på 25 mg/kg. Stavanger kommune har tidligere etablert en lokal grenseverdi for arsen i fyllitt på 20 mg/kg. Fyllitt med arsenkonsentrasjoner under 20 mg/kg regnes derfor i dag ikke som forurensset. Basert på funnene i den nyeste kartleggingen vil det gjøres videre vurderinger av den lokale grenseverdien for arsen i fyllitt.

I 2022 ble det oppdaget at fyllitten i Stavanger kan ha syredannende potensial og lekke ut tungmetaller. Statsforvalteren har i 2024 utarbeidet nye veiledere for håndtering og prøvetaking av fyllitt ([UKN-sak 23/2024 Nye veiledere for arbeid i fyllitt](#)). Veilederne benyttes blant annet i kommunens behandling av søknader ved terrenginngrep i fyllitt.

Figur 21 Områder med fyllitt innenfor Stavanger kommune (figuren er hentet fra NGU rapport 2024.034)

10 Plast på avveie

Mål -Plast på avveie

Mål:

Forsøpling med plast og avrenning av mikroplast er minimert i Stavanger.

Bruk av engangsplast til mat og drikke på serveringssteder i Stavanger er redusert.

Forbrukerne i Stavanger har god tilgang til kunnskap om mikroplast i hverdagsprodukter og om hvordan miljøbelastning fra slike kan unngås.

Status – Plast på avveie

Plastforsøpling

Hoveddelen av forsøplingen i sentrum kommer fra matemballasje fra utsalgsteder for mat. En del plastprodukter som har vært mye brukt i serveringsbransjen ble forbudt ved innføringen av EUs plastdirektiv sommeren 2021. Det gjelder blant annet asjetter, bestikk, sugerør og rørepinner, samt drikkebeget og matbeholdere av EPS («isopor»). Forbudet gjelder også andre typer engangsplast, som vattpinner (Q-tips) og ballongpinner. – Skjerpede regulativ for ulike emballasjeprodukter er under behandling i EU-systemet, med henblikk på å redusere mengden engangsemballasje.

I 2022 ble det utarbeidet nye [retningslinjer](#) for bruk av Stavangers torg og uterom, og etter høring ble de vedtatt i begynnelsen av 2023. Reglene for bruk av engangsemballasje er skjerpet – den skal være nedbrytbar hvis ikke annet er avtalt. Det er også forbudt med heliumballonger, ballongslipp og plastkonfetti.

Indikatorene «Mengde plastsøppel i Stavanger sentrum» og «Mengde søppel samlet inn på strandryddedager» finnes det foreløpig ikke tall på. Plast har ikke blitt rapportert inn som egen fraksjon og andelen plast er derfor fremdeles ukjent. I tillegg er det flere aktører, noe som ytterligere kompliserer datainnhenting.

Flere norske kommuner, blant dem Stavanger, samarbeider med konsulentselskapet Æra for å finne måter å redusere antall engangs drikkebeget til «takeaway»-kaffe. Dette er omtalt i kapittel 0.

Det kom inn omtrent ett tonn avfall fra strandryddinger i 2024, så å si uendret fra 2023. Det var i 2024 en nedgang i innmeldte saker om avfall i VOF. De innmeldte sakene kommer i hovedsak fra kommunedelene Finnøy og Rennesøy. Dette kan gi et inntrykk av at folk har blitt flinkere til å ta med seg sitt eget avfall, og forlate plassen i samme stand som da de kom (kilde: Stavanger kommune, idrett og utemiljø).

Kunstgressbaner

Siden 1. juli 2021 har det vært påbudt å ha fysiske barrierer rundt kunstgressbaner med ifyll av plast, samt løsninger som sikrer at plastkulene ikke spres via dreisvann og overvann, via maskiner eller via brukerne av banen ([Forurensningsforskriften](#), kap. 23A). Kommunen begynte allerede i 2019 å gjøre slike tiltak på baner som blir rehabilitert, og alle nye baner blir bygd i tråd med forskriften.

Stavanger kommune har ansvar for 45 kunstgressbaner. 37 av disse har gummigranulat. Alle kunstgressbaner har en forventet levetid på 10+ år før de må skiftes ut. Stavanger kommune skal fra og med 2025 slutte å bruke gummigranulat på alle nye og rehabiliterte kunstgressbaner. Kommunen er i gang med utfasingen på mindre kunstgressbaner, med fem gummifrie baner bygget de siste to årene. Det forventes en ekstra kostnad på minimum kr 0,5 mill. per bane med kunstgresssystemer uten gummigranulat. Antall baner som blir rehabilitert eller bygget nytt uten gummigranulat per år avhenger av avsatte budsjettmidler.

11 Radon

Radonmål

Mål

- Alle bygg som Stavanger kommune eier eller leier, er under tiltaksverdiene for radon på 100 Bq/m³
- Kommunale bygg med vedvarende radonoverskridelser har fått etablert varige løsninger for å unngå at radon siver inn i bygget
- Kommunens innbyggere kjenner til muligheten for å undersøke radonnivå i boligen, og får informasjon om aktuelle rådgivere ved forespørsel hos kommunen

Status - Radon

Det har i 2024 vært fokus på å følge opp nybygg og bygg som er ferdigstilt de siste årene. Det viser seg at det er et gjentakende problem med radonforekomster over grenseverdier i flere av de nyere byggene, selv om disse har fysiske tiltak mot radon. Stavanger kommune v/eiendom er i dialog med ulike fagmiljøer, bla Sintef for å kartlegge problemstillingen. Denne problemstillingen gjelder bla Madlamark skole og Strømvig barnehage. Eiendomsavdelingen har tett dialog med Miljørettet helsevern i disse sakene.

Det ble i 2024 kjøpt inn flere radonmålere for å øke kapasiteten på kartlegging i bygg med radonutfordringer der tiltakene i stor grad er knyttet til utvidede driftstider på ventilasjonsanleggene. Innsikt i detaljerte datasett benyttes til å vurdere effekten av ulike tiltak.

I slutten av 2024 startet det opp arbeid med planlegging av anskaffelse for radonmålinger i kommunens formålsbygg for 2025. Dette arbeidet skal etter planen utføres i vinterhalvåret 2025/2026.

Kommunens innbyggere får informasjon om radonmåling i offentlige bygg i kommunen og informasjon om hvordan man bestiller radonmåling til egne bygg på [kommunens nettsider](#). Rogaland brann og redning mottar noen få henvendelser årlig knyttet til radon.

I 2024 ble kommunale boliger på Rennesøy, Finnøy og Hundvåg målt for radon. I boligene med de høyeste verdiene er det bestilt utbedring i form av radonvifte. Målet er at alle kommunale boliger skal være målt i løpet av en femårsperiode.

12 Anskaffelser og kommunen som miljø- og klimapådriver

Mål

Mål

- Økt miljøengasjement blant innbyggerne
- Større bevissthet om miljøriktige valg ved innkjøp, både hos kommunens ansatte og hos leverandørene
- Miljøledelse i alle kommunens virksomheter
- Samarbeid om tiltak og deling av erfaringer gjennom ulike nettverk

Status – klima og miljøpådriver

Innbyggerorienterte aktiviteter

Økt engasjement for klima og miljø

Kommunikasjonen vår skal bidra til å fremme Stavanger kommune som grønn spydspiss og legge til rette for at innbyggerne kan ta gode klimavalg og velge bærekraftige løsninger.

Innovasjonsprosjektet Klimatikkttakk, som Stavanger kommune fikk midler til fra Statsforvalteren i 2023, fortsatte til sommeren 2024. Prosjektet skulle skape engasjement rundt klima og miljø blant ansatte i kommunen, men også engasjere og gi god informasjon til innbyggerne.

Relaterbart innhold ble publisert på intranett og Viva Engage. I snitt nådde innleggene ut til mellom 1 500 - 7 000 ansatte i Stavanger kommune, og folk fra alle tjenesteområdene responderte i form av kommentarer og likerklipp. For å belønne god innsats og inspirere til miljøengasjement ble det delt ut Klimablomst til flere virksomheter i kommunen. I tillegg er en del innhold tilpasset kommunens sosiale medier og KlimaStavanger.no. Innhold publisert på Instagram og TikTok har fått mellom 1 500 - 62 000 visninger. Innovasjonsprosjekt Græla Grønne Greier (GGG) fortsatte også i 2024.

På slutten av 2024 ble det for andre år på rad gjennomført en befolkningsundersøkelse av Sentio AS på oppdrag for kommunen. Hensikten med undersøkelsen er å kartlegge befolkningens holdninger til ulike klimamål og tiltak, identifisere klimavennlig atferd og endringsvilje, samt å måle hvordan innbyggerne vurderer kommunens innsats på klima- og miljøområdet.

Undersøkelsen viser at 64 prosent av innbyggerne i Stavanger synes målet om å redusere utslipp med 80 prosent innen 2030 er viktig. 6 av 10 vil redusere eget forbruk de neste to årene, og over halvparten oppgir det som sannsynlig at de vil gjøre tiltak for å energieffektivisere hjemme. 39 prosent oppgir det som sannsynlig at de vil endre reisevaner i en mer klimavennlig retning. 30 prosent vurderer kommunens innsats for å redusere utslipp som svært bra, og fire av ti er enige i at kommunen gir god informasjon om egne støtteordninger. Resultatene fra undersøkelsen vil bli brukt som grunnlag i det videre kommunikasjonsarbeidet og blir fulgt opp i 2025.

Et utvalg andre kommunikasjonsprosjekter er blant annet;

Grøla grønne greier (GGG): Dette er et prosjekt der unge mennesker ansettes for å produsere innhold om klima og miljø tilpasset ungdom opp til 24 år. 2024 ble et innholdsrikt og suksessrikt år. De rundet en million visninger på TikTok, og videoene om russetid og personlige tanker om verden, var veldig populære.

Mobilitetsuka (Europeisk mobilitetsuke): 16. til 22. september. Tema i 2024 var «Shared public space»/«Delt offentlig rom». Eksempler på gjennomførte aktiviteter var samarbeid med Stavanger Oilers som sammen med kommunen arrangerte «Reis grønt til hjemmekamp»-aksjon 19. september. De første 150 besøkende som kunne vise fram at de hadde syklet, gått eller reist kollektivt (bilde eller billett) fikk et Oilers-skjerf. Det var ellers gratis sykkelreparasjon, utdeling av frokostpakker til gående, syklende og kollektivpassasjerer og hyggelige beskjeder for de gående som ble sprayet på fortau. Tre nye benker ble montert etter innspill fra innbyggerne, en el-sparkesykkeloperatør hadde kurs i bruk av el-sparkesykkel i sentrum og PaaHjul hadde gratis «bemannet parkering» gjennom hele Mobilitetsuka. Syklistenes landsforening arrangerte sykkelkurs for voksne.

HjemJobbHjem: Stavanger kommune inngikk i 2016 en avtale med HjemJobbHjem (HJH). HJH skal gjøre det enklere å reise uten bil til og fra jobb. Leasing av elsykler er ett av tiltakene, og 1 932 ansatte har benyttet ordningen siden oppstart i 2019.

Hjem for en 50-lapp: Med støtte fra Kolumbus gjennomførte kommunen ordningen «Hjem for en 50-lapp» i 2024. Ungdom mellom 18 og 24 år i Finnøy kommunedel skulle lettere kunne komme seg hjem fra Stavanger sentrum i helgene. «Hjem for en 50-lapp» på Finnøy resulterte i 33 turer med maxitaxi og til sammen 107 passasjerer. Antall passasjerer varierte mellom 0 og 8 passasjerer per tur.

Beintøft: En sykkel- og gangeaksjon rettet mot skolebarn som også ble gjennomført i 2024. 3 229 elever i 138 klasser på 14 barneskoler var registrert. Stavanger-elevene gikk hele 64 000 kilometer. Det kvalifiserte til en 2. plass nasjonalt. Om barna hadde blitt kjørt med fossilbil, ville denne distansen ha stått for 6,5 tonn CO₂-utslipp.

Mobilitetspunkter og bildeling: I 2020 ble Hillevåg Torg tilrettelagt som Stavangers første mobilitetspunkt, med mulighet for sømløse overganger mellom ulike transportmidler; som kollektivtransport, leie av delingsbil og bysykkel. I 2022 ble ytterligere to mobilitetspunkt etablert – henholdsvis i Olav Kyrres gate og i Nymannsveien. I 2023 etablerte Stavanger kommune i samarbeid med Lyse et mobilitetspunkt i Saudagate/Kyviks vei med både hurtig- og normallading, samt elbildeling, el-sparkesykler og ladestasjon for bysykler. Det ble i 2024 jobbet med etablering av nye mobilitetspunkter på Odden (i forbindelse med utbyggingen på Jåttå) og Eiganes gravlund. Etter planen skal disse mobilitetspunktene stå ferdige i løpet av 2025.

SHARE-North Squared: Stavanger kommune deltar i EU-prosjektet SHARE-North Squared (2022-26). Sammen med Jåttå utbyggingsselskap og Kolumbus vil det i prosjektet utvikles mobilitetstiltak i det konkrete boligprosjektet «Jåtun» på Jåttå. Det er et mål at prosjektet skal legge til rette for mer miljøvennlige transportformer som blant annet bildeling, trygg sykkelparkering, bysykler og el-sparkesykler. I tillegg skal samarbeid med en sosial delingsplattform støtte opp om multimodal reiseatferd i boligprosjektet.

Klima- og miljøprisen 2024: Klima- og miljøprisen er en årlig pris som deles ut av Stavanger kommune. Prisen premierer personer, organisasjoner eller bedrifter som bidrar til å ta vare på natur og miljø og/eller redusere klimagassutslipp. Den ble delt ut for femte gang i 2024, og gikk til firmaet

bak allværsykkelen [Podbike](#) for sin innsats for å få flere over fra bil til sykkel, både i Stavanger og internasjonalt.

Formidlingsarbeid ved Ullandhaug økologiske gård: I 2024 har 26 grupper/klasser fra barnehager og skoler besøkt gården – rundt 500 barn og voksne. Oppleggene er tilpasset alder og læreplan. I tillegg har 30 personer fra Voss videregående skole besøkt gården, og studenter fra UiS har ønsket kunnskap om driften og om den økologiske tankegangen.

Av åpne arrangement har Forskningsløypa, Høstmarked og Vintermarked trukket opp mot 900 besøkende. Et firma har hatt teambuilding for ansatte, og drøyt 3 000 personer har benyttet seg av fasilitetene på gården utenom de faste oppleggene. Leietakerne på gården, Firbent Terapi med hester og ByAuk med andelslandbruk, bidrar også til gode opplevelser på gården.

Miljøledelse i alle kommunens virksomheter

Intern miljøledelse i Stavanger kommune er igangsatt som en del av kommunens revidering av klima- og miljøplanen med tilhørende handlingsplan. Rapportering av kommunens drift rapporteres som tidligere inn til Klimapartner Rogaland.

Støtte- og utlånsordninger 2024 (finansiert av klima og miljøfondet)

Støtte til kjøp av el-lastesykkel og elsykkel: I løpet av 2024 fikk 124 privatpersoner og 15 bedrifter utbetalt støtte til kjøp av el-lastesykkel. 829 personer fikk utbetalt støtte til kjøp av elsykkel. Det ble brukt totalt kr 7 262 430 fra klima- og miljøfondet til støtte av ulike el-sykler i 2024.

Pant på piggdekk: Høsten 2021 ble det innført en støtteordning (pant) for å skifte ut piggdekk med piggfrie vinterdekk. Innbyggere i Stavanger kommune kan få 300 kr i pant per piggdekk dersom de la om til piggfrie vinterdekk. 33 personer fikk støtte i 2024, og kr 39 600 fra klima- og miljøfondet ble utbetalt i piggdekkpant. Kommunen opphevet piggdekkgebyrordningen før sesongstart i 2023.

Støtte til klima- og miljøtiltak på kulturarrangement: For tredje gang ble det i 2024 gitt støtte fra klima- og miljøfondet til klima- og miljøtiltak på kulturarrangement. Det ble totalt utbetalt kr 282 000. De 13 søkerne som var kvalifisert til å få støtte, fikk mellom 10 000 og 50 000 kroner hver. Midlene ble brukt blant annet til årsnøytrale gjenbruks-t-skjorter til frivillige, el-lastesykkel, kollektivtransport til arrangement for både utøvere og publikum, økologisk og lokal mat, gjenbruksfest og digital markedsføring framfor trykksaker.

Støtte til vinduer, universell ordning: I 2024 ble det satt av 4 000 000 millioner for støtte til utskiftning av eldre vinduer i hele Stavanger kommune. 487 søkere fikk tilsagn, og frem til årsskiftet 24/25 har det blitt utbetalt kr 674 788 til 89 søkere.

Pant på gamle vedovner: I 2024 ble det satt av 2 500 000 millioner til pant på gamle vedovner, og 367 søkere fikk tilsagn. Frem til årsskiftet 24/25 har det blitt utbetalt kr 234 000 i pant til 39 søkere.

Støtteordning for ENØK-tiltak i landbruket: Frist for ferdigstilling ble forlenget til 2025 og endelig tall vil foreligge ved utgangen av 2025.

Regionalt, nasjonalt og internasjonalt samarbeid

Klimanettverk Jæren: Nettverket ble opprettet i 2016, og etter flere kommunesammenslåinger har det fra 2020 av vært ni deltakerkommuner, samt Rogaland fylkeskommune og statsforvalteren i Rogaland. Støtten fra Miljødirektoratets "Klimasats"-ordning falt bort fra 2023 av, men nettverket har fortsatt med halvårlige samlinger for å dele kunnskap og erfaringer. Stavanger kommune leder arbeidet. Tema i 2024 har vært *Bruk av klima- og miljøfond, Vekting av klima og miljø i anskaffelser*,

Fortetting og transformasjon i Sandnes, Bruk av Miljøoppfølgingsprogram i reguleringsplanlegging, samt befarig og informasjon om klima- og miljøtiltak i bygging og drift av nytt rådhus i Sandnes.

Storbynettverk for klima: Klima- og miljøavdelingen er med i et storbynettverk for klima- og nullutslippsløsninger, sammen med byene Oslo, Bergen, Trondheim og KS. Det er en god arena for utveksling av erfaringer, utarbeidelse av felles uttalelser mm. Nettverket møtes minimum fire ganger per år, men har kontakt utenom de faste møtene også.

Plastsmarte kommuner: Nettverket for plastsmarte kommuner, som ble opprettet av WWF Verdens naturfond i 2021, har nå 20 deltakerkommuner over hele landet. I 2024 har det blitt holdt fire digitale samlinger, med tema som samarbeid mellom kommuner og frivillige om opprydding. Innen tema «gjenbrukssystemer» har Stavanger og seks andre kommuner samarbeidet om å finne løsninger for å redusere bruken av engangskopper til kaffe og annen takeaway-emballasje. Prosjektet, kalt Re-take, ble ledet av innovasjonsselskapet Æra, og flere kommuner har testet nye løsninger, blant annet på arrangement.

Internasjonalt samarbeid

Kommunen deltar i europeiske nettverkssamarbeid, blant annet gjennom medlemskap i Eurocities.

Stavanger kommune deltar i EU-prosjektet SHARE-North Squared (2022 – 2026). Formålet med prosjektet er å integrere delt mobilitet i eiendomsutvikling for å støtte opp om multimodal reiseatferd for å

- redusere etterspørselen etter parkering, bileierskap og bilavhengighet
- øke bærekraft, ressurs- og arealeffektivitet i eiendomsutvikling
- redusere byggekostnader og bidra til sosial bærekraft

Prosjektet er også nevnt under «Innbyggerorienterte aktiviteter».

Stavanger kommune er utvalgt av EU kommisjonen som en av 112 europeiske byer som skal bli klimanøytrale innen 2030 (Mission Cities). Dette er en langvarig endringsprosess, der EU inngår et partnerskap med byene for å se hvordan et målrettet samfunnsoppdrag kan bidra til å løse systemiske barrierer for å oppnå klimanøytralitet. Stavanger kommune sendte inn sitt forslag til klimakontrakt i september 2024. Denne gjennomgås av EU i første kvartal 2025.

Stavanger er EU-fyrtårn for satsingen New European Bauhaus med NEB-STAR, New European Bauhaus Stavanger, sammen med tvillingbyene Utrecht og Praha. Prosjektperioden er 2022-2025. Prosjektet utforsker hvordan kommunen kan samarbeide med næringsliv og innbyggere for å sikre at klimaomstillingen også blir attraktiv for folk å delta i, og at det bidrar til berikende, bærekraftige og inkluderende lokalsamfunn. I 2024 ble det gjennomført testing og validering av samarbeidsformer, nye verktøy og metoder som skal bidra inn i nye planer og strategier til kommunen. NEB-STAR har medvirket i utarbeidelse av ny revidering av kommuneplan samfunnsdel og metoden er beskrevet i Stavangers klimakontrakt til EU. Resultatet skal gi overføringsverdi til andre byer nasjonalt og internasjonalt.

Kommunen har siden 2007 hatt prosjektsamarbeid om klimatiltak i to av Stavangers vennskapsbyer, Nablus i Palestina og Antsirabé på Madagaskar, for å kompensere for utslipp fra flyreiser blant ansatte i Stavanger kommune. Treplanting og innbyggerinvolvering er sentrale deler av prosjektet i begge byene. De siste årene har vært preget av politisk uro i Palestina. I 2023 var hovedfokuset i Nablus å få ferdigstilt prosjekter påbegynt i 2022, og det ble derfor ikke igangsatt nye prosjekter eller overført midler dette året. I 2024 ble det utarbeidet nye prosjektplan og midler overført.

På grunn av politisk uro i Antsirabé stod klimakvote-prosjektet på vent i flere år, men i 2023 ble det gjennomført to mindre prosjekter. Disse to prosjektene ble utvidet i 2024 og det ble i tillegg igangsatt et par nye.

Status - anskaffelser

Igangsatt prosesser for innovative anskaffelser

Innovative anskaffelser handler om å utnytte mulighetene som ligger i anskaffelsesregelverket og virkemiddelapparatet til å kjøpe bedre produkter og tjenester. Formålet er bedre og mer effektive tjenester, næringsvekst og lavere utslipp.

Det ble i 2024 gjennomført følgende innovative konkurranse:

- Kvikkest Pedersgata-området (gjennomført april - oktober 2024)

Bærekraft er ett av totalt fem tildelingskriterier i konkurransen. Følgende kriterium er benyttet:

«Bærekraft, estetikk og inkludering

I hvilken grad løsningen bidrar til å fremme verdiene bærekraftig, estetisk og inkluderende.

<https://nebstar.eu/no/metode/neb-ordbok/>

Dokumentasjon: Tilbyder skal beskrive innvirkningen på samfunnsinnovasjon for å bli klimanøytrale raskere på en inkluderende, estetisk og bærekraftig måte.»

Antall og andel tredjeparts miljøsertifiserte leverandører

Av de 107 leverandørene som det ble inngått avtale med i 2024, er totalt 62 prosent tredjeparts miljøsertifisert gjennom enten Miljøfyrtårn, ISO 14001 eller begge. Utvikling fra 2019 vises i Tabell 41.

Tabell 41 Andel miljøsertifiserte leverandører

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Ikke miljøsertifisert	70 %	60 %	44 %	45 %	43 %	38 %
Miljøsertifisert	30 %	40 %	56 %	55 %	57 %	62 %

Antall og andel tredjeparts miljømerkede produkter som er kjøpt av virksomhetene

I 2024 kjøpte Stavanger kommune 775 550 enheter som inneholdt miljømerkede vare/varer. Dette utgjør en andel på 24%. Utviklingen fra 2019 vises i Tabell 42.

Tabell 42 Utviklingen i andelen innkjøpte enheter som inneholdt miljømerkede vare/varer

	2019	2020	2021	2022 ⁸	2023	2024
Andelen av innkjøpte enheter som inneholdt miljømerkede vare/varer	17,1 %	21,9 %	20,5 %	16,0%	24,0 %	24,0 %

⁸ Det ble i 2023 utført en gjennomgang av listen over miljømerker. Denne gjennomgangen medførte en innskrenking (fra 15 til 11 merkeordninger) og med det et lavere antall miljømerker. Den prosentvise andelen miljømerkede varer var derfor i 2022 en del lavere enn de to foregående årene. Gjennomgangen og ryddingen i listen over godkjente miljømerker ble gjort i dialog med Miljømerking Norge. Fom 2023-rapporteringen ble «Bra Miljøval» og «Økotex» lagt til listen.

Andel miljømerkede varer sett i forhold til kjøp

I 2024 har Stavanger kommune kjøpt for ca. kr 49,3 mill. ekskl. mva⁹. Som vist i Tabell 43 utgjør verdien til varene med miljømerker 44 prosent av den totale summen på ca. kr 49,3 mill. (totalsum i 2023: 47,5).

Andelen miljømerkede enheter har hatt en flat utvikling fra 2023. En nærmere titt på tallene viser at Stavanger kommune har kjøpt en litt større andel miljømerkede enheter i 2024 sammenlignet med 2023, henholdsvis en økning på 6 000 enheter. Dette vises også igjen i at det var en økning i kjøp på ca. kr 1,8 mill. i 2024, og av disse er 660 000 kr knyttet til kjøp av miljømerkede varer. Det er noe usikkert hvor mye av denne økningen som skyldes prisjusteringer fra 2023.

Tabell 43 Andelen miljømerkede varer sett i forhold til kjøp¹⁰

	2023	2024
Andelen miljømerkede varer sett i forhold til omsetningen	44 %	44 %

Varene er fordelt på følgende miljømerker (2023-tall i parentes):

Miljømerke	Antall enheter (pakker, stykk, kartonger, osv.)	Kjøp i kr. ekskl. mva
Den Blå Engel	9 031 (2 633)	58 782 (26 838)
EU-Blomsten	359 566 (281 478)	6 645 711 (5 411 262)
FSC	45 571 (51 056)	2 204 578 (2 358 342)
Svanen	259 970 (398 467)	9 782 509 (11 476 189)
Bra Miljöval	20 (11)	3 237 (2 087)
PEFC	11 982 (12 733)	72 766 (209 325)
Økotex	10 563 (6 958)	58 043 (55 339)
Green seal	143	10 482,00
DEBIO	151 (31)	12 124 (2 319)
Energy Star	1 (3)	174 (486)
EU Ecolabel	66 609 (5 605)	1 541 630 (546 376)
EU Organic Farming	323 (142)	40 690 (5 196)
NF Environment	2 070 (1 786)	6 215 (5 139)
Rainforest Alliance	9 550 (8 781)	893 941 (761 942)
Ikke miljømerke	2 455 889 (2 442 094)	27 766 903 (26 690 816)
Totalt	3 231 439 (3 211 778)	49 297 783 (47 551 655)
Andel miljømerket (antall enheter)	24 % (24 %)	
Andel miljømerket (kjøp)		44 % (44 %)

⁹ Innhentet statistikk fra følgende avtaler: kontorrekvisita, renholdsprodukter medisinsk forbruksmateriell og konvolutter

¹⁰ Andel økologisk mat i kommunale virksomheter er omtalt i kapittel 6. Landbruk, side 9.

13 Tilgrensende områder og arbeid

Grøntområder og naturmangfold

Grønn plan er Stavanger kommunes temaplan for grønnstruktur, naturmangfold og friluftsliv, og skal være det overordna styringsdokumentet for forvaltning og utvikling av grønne områder i kommunen. Den følger også opp klima- og miljøplanens målsetning om å øke biologisk mangfold. Grønn plan bygger på mål om å bevare og utvikle grønnstrukturen som rekreasjonsområde for mennesker, leveområder for naturmangfold og som bidrag til klimatilpasning.

[Grønn plan del 1](#), vedtatt i juni 2023, legger grunnlaget med kunnskapsgrunnlag og overordnede mål, samt innspill til kommuneplanens arealdel. Del 2, som skal behandles politisk i løpet av våren 2025, presenterer konkrete strategier, prinsipper og tiltak. Den presenterer også mulige indikatorer for resultatoppnåelse for biologisk mangfold.

Støy

Støy anses som forurensning etter forurensningsloven. I forurensningsforskriften er det krav om at byområder med over 100 000 innbyggere skal foreta strategisk støykartlegging av utendørs støyforhold hvert femte år. Den siste kartleggingen ble utført i 2022.

I 2024 ble det utarbeidet en handlingsplan mot støy for perioden 2024–2029 for Stavanger kommune, som ble vedtatt av Utvalg for klima og natur 12. november 2024. Planen inneholder forslag til prioriterte områder og tiltak for å redusere støyplagen fra kartleggingspliktige støykilder i henhold til forurensningsforskriften kap. 5 i Stavanger.

Støykartleggingen som ble gjennomført i 2024 viste at ingen av bygningene har krav om støytiltak når støykilden er kommunal vei i henhold til forurensningsforskriften kap. 5. Stavanger kommune har derfor, som anleggseier for kommunale veier, ikke tiltakspunkt på noen bygninger i perioden 2024–2029. I handlingsplanen er det også satt tiltaksmål om å utrede og utføre støydempende tiltak ved kommunale barnehager og skoler hvor utendørs støy er over L_{den} 65 dB i kommunen (jf. klima og miljøplanen), samt iverksette tiltak som reduserer støyen og bevarer stille områder (jf. Grønn plan del 2).

Forurensningsforskriften setter kun krav til innendørsstøy, hvor Statsforvalteren er myndighet. Kommunen har ikke myndighet til å pålegge anleggseiere å gjennomføre støytiltak. Tiltakene i handlingsplanen er derfor hovedsakelig for tiltak kommunen selv planlegger å gjennomføre. Tiltakene vil bli vurdert i arbeidet med kommunens handlings- og økonomiplan. Det vises til anleggseiernes egne handlingsplaner for deres prioriteringer.

Klimatilpasning

I 2024 har det blitt arbeidet videre med grunnlaget for en ny strategi for klimatilpasning. Skybruddsplanens handlingsdel ble vedtatt i første kvartal 2024. For flomvernprosjektet del 1 Holmen og Østre havn er det gjennomført en prøvespunt¹¹ ved Kjerringholmen, og det vil utarbeides et notat om dette i første kvartal 2025.

Kommunen har også vært aktiv i flere regionale og nasjonale samarbeid mm:

- vært representert i Miljødirektoratets nedsatte referansegruppe, relatert til den nye havnivårapporten fra 2024, rapporten «[Sea-Level Rise and Extremes in Norway](#)».
- deltatt i referansegruppe for Miljødirektoratet sin utredning av «Utfordringer i nasjonale myndigheters arbeid med å håndtere havnivåstigning, høye vannstander og bølgepåvirkning».
- avsluttet det treårige forskningsprosjektet "Bærekraftsanalyse av klimatilpasningstiltak i Rogaland", som har utviklet verktøy for å vurdere og ta bedre beslutninger om naturbaserte løsninger og klimatilpasning
- utarbeidet søknad og fått tildelt midler fra Miljødirektoratet for forskningsprosjektet "Verktøy for å ta i bruk naturbaserte løsninger", som har utviklet den nettbaserte plattformen Verbena sammen med SINTEF og andre kommuner og fylkeskommuner
- hatt ute anskaffelse av flomvernanalyse for Vågen (Holmen via Vågen til Bjergsted) som del av flomvernprosjekt del 2, med forventet ferdigstillelse i tredje kvartal 2025
- utviklet et dashbord for vannstands nivå i Stavanger, som sender varsel internt ved økte vannstands nivåer, samt installasjon av en bølgehøydemåler i Vågen

Havbruk

Stavanger kommunes første [temaplan for havbruk](#) ble ferdigstilt i siste del av 2022 og vedtatt av kommunestyret i januar 2023. Klima- og miljøavdelingen, rapporterer årlig, i samarbeid med næringsavdelingen, på indikatorer for planen (til UKN og KOM), på grunnlag av [Havforskningsinstituttets årlige risikovurdering for produksjonsområde 2, Ryfylke](#), som omfatter hele Stavanger kommunes sjøareal. Sak om risiko knyttet til miljø- og helsesituasjonen i produksjonsområdet for 2024 ble fremlagt i [UKN-sak 13/2025 Risikovurdering for fiskeoppdrett i produksjonsområde 2, 2025](#).

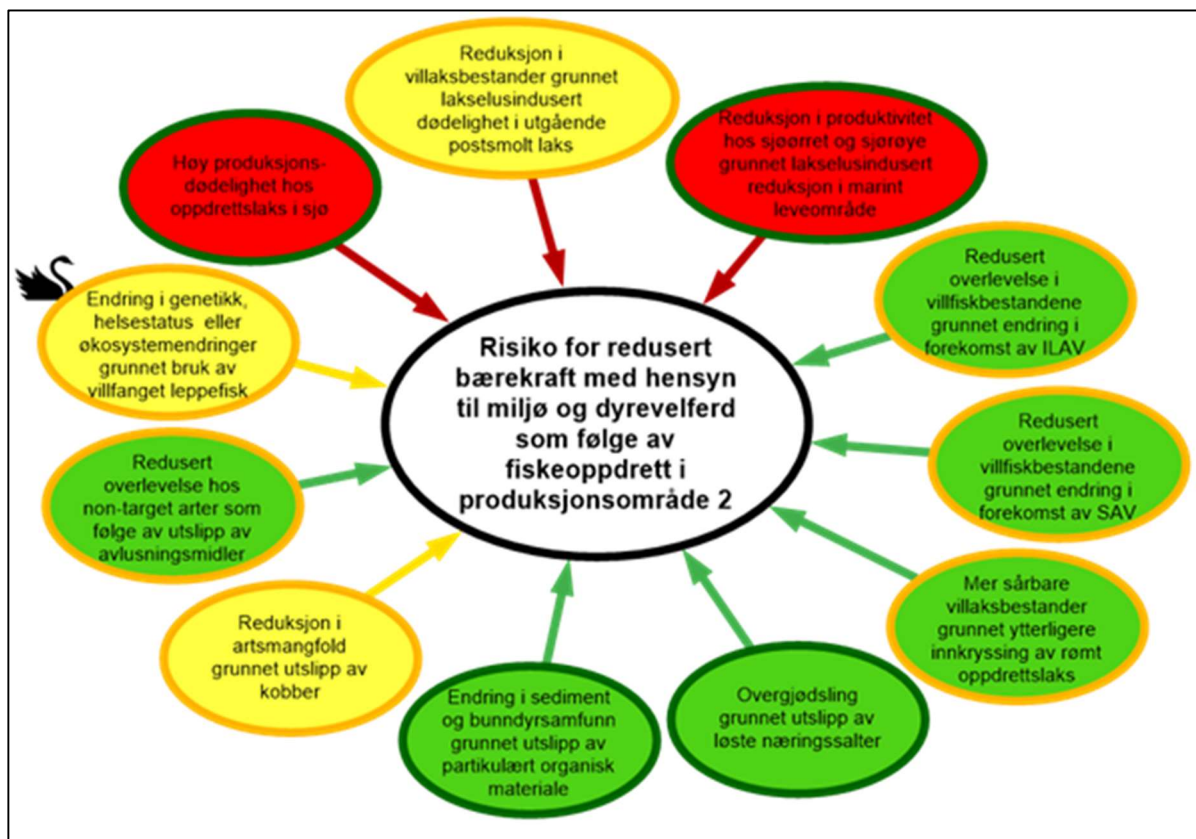
Basert på tall fra fiskehelserapporten døde 12,2 prosent av oppdrettslaksen i produksjonsområde 2 før slaktetidspunkt i 2024, mot 22,4 prosent i 2023. I desember 2024 lanserte regjeringen en ny dyrevelferdsmelding, [Meld. St. 8 \(2024–2025\)](#). Her ble det satt et konkret, nasjonalt mål om at dødeligheten for oppdrettslaks må ned mot 5 prosent.

Utslippene av lakselus var høye og økende, mens det samlede smittepresset for villaksen var moderat - mellom 10 og 30 prosent av den utvandrende villaksen var forventet å dø som følge av lakselus-smitte. For sjørørret var risikoen høyere (over 30 prosent). Kunnskapsstatus for påvirkning på sjøauren var sterkere enn foregående år. Samlet sett vurderte man derfor at påvirkning fra oppdrett med høy sannsynlighet hadde en bestandsreducerende effekt på sjørørret i vårt produksjonsområde.

Det ble rapportert lite rømming og observert lite rømt oppdrettsfisk i vassdrag. Derfor regnes det ikke som sannsynlig at det har vært høyt innslag av oppdrettsfisk på villaksens gyteområder i 2024.

¹¹ En prøvespunt er en test av en spuntvegg, det vil si stålfiler som settes sammen for å danne en vanntett vegg.

Risikovurderingene vist i Figur 22 er knyttet til miljøpåvirkning og dyrevelferd hos oppdrettslaks og miljøeffekter i produksjonsområde 2, Ryfylke. Teksten i hver sirkel beskriver konsekvenser av oppdrettsaktivitet som alle vurderes som alvorlige. Sannsynligheten knyttet til hvorvidt konsekvensen vil inntreffe (høy, moderat, lav) uttrykkes ved fargen inni sirkelen (hhv. rød, gul og grønn). Styrken på bakgrunnskunnskapen som sannsynlighetsvurderingen hviler på visualiseres ved fargen på ringen rundt sirkelen (svak = rød, moderat = gul og sterk = grønn). Fargen på pilen representerer nivået på bidraget til risiko (lav = grønn, moderat = gul og rød = høy). Manglende kunnskap kan medføre overraskende hendelser med kritisk store konsekvenser, såkalte svarte svaner.

Figur 22 Oppsummering av risiko knyttet til fiskeoppdrett i produksjonsområde 2, Ryfylke i 2024 (kilde: [Havforskningsinstituttet](#))

Utvalget ytret sin bekymring for hva som skjer med nedbrytingsprodukter etter stoffene som erstatter kobberimpregning på nøter, og ba departementet om at disse stoffene overvåkes igjennom nasjonale programmer slik at de kan inkluderes i framtidige risikovurderinger. Dette har så langt ikke skjedd, men stoffet tralopyril skulle inkluderes i Miljødirektoratets screeningprogram for nye miljøgifter i 2024. Data herfra benyttes bla. til å avgjøre om det undersøkte stoffet skal inn i løpende overvåkning. Rapporten legges ut på [Miljødirektoratets nettsider](#) når den er klar.

Fylkeskommunens klima- og miljøarbeid

Fylkeskommunens kan bidra til betydelige utslippskutt innenfor Stavanger kommunes grense. Som oppfølging av et samarbeidsmøte mellom Stavanger kommune og fylkeskommunen 10.2.2022, sender Rogaland fylkeskommune en årlig statusrapport om deres klima- og miljøarbeid til Stavanger kommune. Denne ligger vedlagt årsrapporten, i påfølgende sider.

Vedlegg. Statusoppdatering fra Rogaland fylkeskommune på noen relevante momenter for klima i Stavanger

Kollektivtransport – Buss

Bussene som betjener Stavanger, inngår primært i kontrakten for Nord-Jæren. Per 31. desember 2024 var det i denne kontrakten 14 batterielektriske busser og i underkant av 200 dieseldrivelte busser. Det vil også være utslipp innenfor Stavangers kommunegrenser som er tilknyttet andre busskontrakter (Jæren og Dalane, samt Ryfylke Sør), men det vurderes at disse utslippene innenfor Stavangers kommunegrenser er relativt begrenset sammenlignet med utslippene fra Nord-Jæren-kontrakten. Ny busskontrakt for Nord-Jæren har vært på anbud i 2024, og skal starte opp fra og med 1. juli 2026. I denne kontrakten vil så å si alle bussene være batterielektriske. Det er satt av drøyt 208 millioner kroner i fylkeskommunens økonomiplan til investeringer i ladeinfrastruktur for Nord-Jæren i løpet av 2025 og 2026.

Nord-Jæren-kontrakten omfatter fire kommuner. I Miljødirektoratets kommunefordelte utslippsregnskap for 2023 står Stavanger for om lag 62 prosent av de samlede utslippene fra busser i disse fire kommunene. Basert på innrapporterte tall for drivstofforbruk for hele kontrakten, kan vi anslå at utslippene fra fylkeskommunal bussdrift i Stavanger i perioden 2020 til 2024 har ligget på mellom 7 707 og 9 458 tonn per år. Det kan forventes om lag samme nivå i 2025, men i 2026 blir utslippene halvert med oppstart med utslippsfrie busser midtveis i året. Fra og med 2027 vil utslippene fra fylkeskommunal bussdrift i Stavanger være svært marginale.

Den nye kontrakten for Nord-Jæren (og for Jæren og Dalane) vil være 33 prosent dyrere enn dagens kontrakter. Samlet kostnadsøkning for de to kontraktene fra 2026 vil være på 264 millioner kroner per år. Det er en svært stor utfordring å få til å gå i hop med en situasjon der fylkeskommunen allerede i utgangspunktet må tilpasse aktiviteten til et framtidig inntektsbortfall på flere titalls millioner kroner. Økte billettpriser og justeringer/kutt i rutetilbudet vil trolig måtte være en del av løsningen med å finansiere merkostnadene.

Kollektivtransport – Båt og ferje

Kolumbus har gitt følgende oversikt over det fylkeskommunale hurtigbåt- og ferjetilbudet som berører Stavanger. En tabell med utslippsstall fra 2020 til 2024 per samband ligger nedenfor.

- Ryfylkesambandet: Én ferje med batterielektrisk drift fra og med høsten 2022. De beregnede utslippene i 2024 (med Miljødirektoratets utslippsfaktorer) er derfor nær null. Unntaket er dersom den batterielektriske ferja midlertidig må erstattes av dieselfartøy på grunn av reparasjoner osv.
- Ferjesambandet Stavanger-Vassøy: Én ferje på ordinær diesel (marin gassolje, MGO) i 2024. Med Miljødirektoratets utslippsfaktorer er det beregnede klimagassutslippet i 2024 anslått til om lag 950 tonn CO₂-ekvivalenter. Ny kontrakt startet opp 1. januar 2024, og det skal brukes batterielektrisk ferje, men ombyggingen av fartøyet er ennå ikke ferdig gjennomført, og sambandet har i hele 2024 derfor vært driftet med diesel. Forventet oppstart for batterielektrisk drift er mot slutten av første kvartal 2025. Når det ombygde fartøyet er klart og settes i drift, vil utslippene fra dette sambandet være redusert til nær null. Unntaket er dersom den batterielektriske ferja midlertidig må erstattes av dieselfartøy på grunn av reparasjoner osv.
- Hurtigbåtsambandet Stavanger-Byøyene-Hommersåk: Ruta til Byøyene og Hommersåk ble i 2023 trafikkert av to hurtigbåter, en med diesel/MGO og en med batterielektrisk drift (MS Medstraum). Mye av trafikken for denne hurtigbåtruta skjer i Stavanger kommune, med unntak av Hommersåk og et par andre kaier i Sandnes kommune. Hvis vi på svært usikkert grunnlag antar at rundt 80 prosent av utslippene fra sambandet skjer i Stavanger kommune, tilsvarte det om lag 620 tonn CO₂-ekvivalenter i 2024.

Ny kontrakt startet opp 1. januar 2024, og i gjennomføringen av denne kontrakten skal også hurtigbåt nummer to være batterielektrisk. Denne båten er foreløpig ikke på plass, og ruta driftes derfor med et fossildrevet fartøy ved siden av MS Medstraum inntil videre. Forventet oppstart for batterielektrisk drift for fartøy nummer to er omkring midten av andre kvartal 2025. Når batterielektrisk hurtigbåt nummer to også er på plass, vil utslippene fra disse hurtigbåtene være redusert til nær null. Unntakene er dersom et av fartøyene midlertidig må erstattes av dieselfartøy på grunn av reparasjoner osv.

- Hurtigbåtrutene Stavanger-Ryfylke: Fem hurtigbåter på MGO i 2024. Dette er en rutepakke som består av en rekke ulike hurtigbåtruter, hvor deler av trafikken skjer innenfor Stavangers kommunegrenser. Ut fra de opplysningene vi har i dag er det svært krevende å anslå nøyaktig hvor mye av utslippene som skjer innenfor eller utenfor Stavanger. Hvis vi på svært usikkert grunnlag antar at rundt halvparten av utslippene finner sted innenfor Stavanger, tilsvarte det om lag 3 800 tonn CO₂-ekvivalenter i 2024.

Kontrakten var på anbud i 2023, og ny kontrakt startet opp 1. januar 2025. Denne kontrakten vil driftes med fartøy på diesel/MGO, som i dag. Oppstart av neste kontrakt etter det, vil være tidligst 1. januar 2028, senest 1. januar 2030.

Det er usikkerhet rundt hva som vil bli framtidig drivstoffteknologi for disse hurtigbåtene. Regjeringen har foreløpig valgt å ikke innføre et nasjonalt krav om nullutslippsmateriell for hurtigbåter, etter at et forslag om det har vært på høring. Det er uvisst hvordan kostnadene vil utvikle seg i årene som kommer, og kostnadene vil spille en sentral rolle i om lav- og nullutslippsmateriell vil nå opp i konkurranse med fossilt materiell. Staten har til nå ikke vist tilstrekkelig evne eller vilje til å gi fylkeskommunen forutsigbar kompensasjon for merkostnader i forbindelse med overgangen til nullutslippsmateriell.

- Finnøysambandet: To ferjer på MGO i 2024. Med Miljødirektoratets utslippsfaktorer er det beregnede klimagassutslippet i 2024 anslått til om lag 4 110 tonn CO₂-ekvivalenter. Nåværende kontrakt for Finnøysambandet varer i utgangspunktet ut 2028 – med ett års opsjon. Det er innført nasjonalt krav om at nye ferjesamband som skal på anbud må lyses ut med krav om nullutslippsmateriell. Fra og med 1. januar 2029 (evt. 1. januar 2030 dersom opsjonen utløses), vil utslippene fra dette sambandet derfor reduseres til nær null. Unntaket er dersom de batterielektriske ferjene midlertidig må erstattes av dieselfartøy på grunn av reparasjoner osv.

De samlede klimagassutslippene innenfor Stavangers kommunegrenser fra disse fem sambandene/rutepakkene i 2024 er med Miljødirektoratets utslippsfaktorer anslått til om lag 9 480 tonn CO₂-ekvivalenter¹². Historiske og forventede framtidige estimater for utslippstall (tonn CO₂-ekvivalenter) innenfor Stavangers kommunegrenser er vist i tabellen nedenfor (utslippene fra elektrifiserte samband handler blant annet om erstatningsfartøy ved verkstedopphold osv.).

¹² Fylkeskommunens eget klimagassregnskap bruker livsløpsfaktorer (well-to-wheel) for beregning av klimagassutslipp fra forbrenning av fossilt drivstoff i kollektivtrafikk. iht. EN 16258:2012 *Metode for beregning av og deklarerer av energiforbruk og klimagassutslipp for transporttjenester (vare- og persontransport)*. Utslippsfaktor for norsk kraftmiks 22g/kWh er hentet fra Enovas resultatrapport i 2014 med Ecoinvent som kilde. Stavanger kommune antas å ta utgangspunkt i Miljødirektoratets kommunefordelte klimaregnskap som ikke bruker livsløpsfaktorer, og derfor er det ikke lagt til grunn livsløpsutslipp i dette notatet.

Samband/ rutepakke	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
<i>Hurtigbåter Byøyene</i>	1 618	1 570	1 577	913	619	400	100	100	100	100	100
<i>Ryfylkeferja</i>	1 679	1 679	928	141	107	75	75	75	75	75	75
<i>Vassøyferja</i>	851	831	847	759	949	237	40	40	40	40	40
<i>Finnøyferja</i>	4 976	5 867	5 258	4 139	4 112	4 112	4 112	4 112	4 112	225	225
<i>Hurtigbåter Ryfylke</i>	4 910	4 630	4 619	3 906	3 812	3 812	3 812	3 812	3 812	250 eller 3 812	250 eller 3 812
Totalt	14 034	14 577	13 229	9 858	9 693	8 636	8 139	8 139	8 139	690 eller 4 252	690 eller 4 252

Klimaaspekter i andre relevante fylkeskommunale saker

Fossil oppvarming i fylkeskommunale bygg

Flere fylkeskommunale bygg i Stavanger har de siste årene gått bort fra forbrenning av naturgass til oppvarming. Fylkeshuset og St. Olav vgs har brukt biogass, mens Jåttå vgs, Hetland vgs og Godalen vgs bruker fjernvarme. Når den pågående rehabiliteringen av fylkeshuset er ferdig, skal også dette bygget benytte fjernvarme. I løpet av 2024 gikk St. Svithun vgs. over til biogass i stedet for naturgass. Ved inngangen til 2025 er det dermed kun to fylkeskommunale lokasjoner i Stavanger som fortsatt bruker naturgass til oppvarming (Bergeland vgs. og SOTS).

For de to skolene som gjenstår er det i utgangspunktet biogass som er relevant alternativ oppvarmingskilde, med mindre kommunen legger til rette for andre oppvarmingsmuligheter, for eksempel utbygging av fjernvarme eller utnyttning av spillvarme fra kommunale bygg. Fylkeskommunen søker å holde seg oppdatert på om det er biogass tilgjengelig for kjøp i markedet som kan erstatte naturgass på de to lokasjonene.

I eiendomsstrategien til Rogaland fylkeskommune er det fastsatt et mål om å fase ut naturgass som kilde til oppvarming i fylkeskommunale bygg innen 2026. Med utgangspunkt i forbrukstallene for 2024 vil en slik utfasing innebære utslippskutt i Stavanger kommune på om lag 240 tonn CO₂-ekvivalenter per år. Historiske og forventede framtidige estimater for utslippstall fra naturgass til oppvarming (tonn CO₂-ekvivalenter) innenfor Stavangers kommunegrenser er vist i tabellen nedenfor.

Lokasjon	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Bergeland vgs.	195	97	154	161	128	128	128	0	0	0	0
Fylkeshuset (har brukt biogass hele perioden)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Godalen vgs.	229	1586	114	0	0	0	0	0	0	0	0
Hetland vgs.	69	17	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Jåttå vgs.	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SOTS	68	56	68	66	63	63	63	0	0	0	0
St. Olav vgs. (har brukt biogass hele perioden)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
St. Svithun vgs.	71	67	68	68	48	0	0	0	0	0	0
Totalt	634	422	404	295	239	191	191	0	0	0	0

Bygg og anlegg

I 2024 har så å si alle fylkeskommunale anleggsprosjekter (fylkesveger og gang- og sykkelveger) levert tall for drivstofforbruk i prosjektene. Forbrenning av fossilt drivstoff i kjøretøy og maskiner som brukes i anleggsvirksomhet innenfor Stavanger kommune vil være inkludert i Miljødirektoratets kommunefordelte klimagassregnskap for Stavanger. Basert på innrapporterte forbrukstall er utslippene fra fylkeskommunale anleggsprosjekter i Stavanger i 2024 anslått til om lag 2 750 tonn CO₂-ekvivalenter. Omfanget av klimagassutslipp fra slike prosjekter vil, i tillegg til graden av utslippsfrie maskiner og kjøretøy, variere med omfanget av anleggsaktivitet i ulike kommuner fra år til år. Her kan det være betydelige variasjoner over tid. Når det i flere år har vært betydelig trykk på utbygging av Bussveien som skal forbedre forholdene for bilfri transport, bidrar det isolert sett til å trekke utslippene opp, samtidig som den langsiktige effekten forhåpentligvis blir lavere bilbruk og tilhørende utslipp derfra. I mange prosjekter vil indirekte utslipp fra produksjon av for eksempel betong og asfalt være betydelig større enn fra drivstofforbruk, men disse utslippene vil ofte finne sted utenfor Stavangers kommunegrenser.

I tråd med nasjonale føringer vektet fylkeskommunen klima og miljø i anskaffelser med minst 30 prosent¹³. De konkrete detaljene vil kunne variere noe fra prosjekt til prosjekt, men for anleggsprosjekter vil graden av utslippsfri anleggsplass, i tillegg til massehåndtering, være relevante kriterier å bruke i vekting, ref. anbefalinger fra Direktoratet for forvaltning og økonomistyring¹⁴. Enn så lenge har det ikke resultert i noen betydelig bruk av utslippsfrie anleggsmaskiner eller kjøretøy i prosjektene.

¹³ Nå skal klima og miljø vektas minst 30 % i offentlige anskaffelser - regjeringen.no

¹⁴ Veileder til regler om klima- og miljøhensyn i offentlige anskaffelser - 9. Bygg, anlegg og eiendom – bruk av reglene | Anskaffelser.no

Klimagassregnskap og klimabudsjett

Fra og med 2021 utarbeider Rogaland fylkeskommune klimagassregnskap for egen drift og aktiviteter i regi av fylkeskommunen (eksempelvis kollektivtransport). Målet er at klimagassregnskapet på sikt skal inkludere alle utslippssektorer for Rogaland fylkeskommune, både direkte og indirekte, i den grad det er mulig og hensiktsmessig å kartlegge utslippene. Det vil gi et stadig bedre bilde av fylkeskommunens muligheter til å bidra til utslippsreduksjoner i samfunnet.

Rogaland fylkeskommunes klimabudsjett legges fram hver høst som en integrert del av økonomiplan og årsbudsjett. Klimabudsjettet for 2025 kan finnes her: [Klimabudsjett](#).

Klimabudsjettet skal være et styringsverktøy for fylkeskommunens klimaarbeid, og fokus er på å identifisere mulige tiltak og beregne klimaeffekt og kostnad av disse for å kunne oppnå mest mulig utslippsreduksjoner per krone.

Regionalplan for natur og klimaomstilling

Det arbeides med en regionalplan for klimaomstilling som skal se på utfordringer og muligheter for hvordan Rogaland i tiden fremover kan omstilles til å bli et klimavennlig lavutslippssamfunn.

Planprogrammet ble vedtatt i juni 2023. Planen har av ulike grunner blitt noe utsatt, men status per nå er at utkast til ferdig plandokument skal sendes på høring i løpet av 2025.

STAVANGER KOMMUNE